

KO E TOHI 'OE KAU FAKAMAAU

1 Ko e ngāue 'a Siuta mo Simione. 4 Ko e totongi kia 'Atoni-Piseki. 8 Ko e lava'i 'o Selūsalema. 10 Ko e lava'i 'o Hepeloni. 11 'Oku ma'u 'e Olinili 'a 'Akesa ko e totongi 'o 'ene lava'i 'a Tipa. 16 'Oku nofo 'i Siuta 'ae kakai Kena. 17 Kuo lava'i 'a Hoama, mo Kesa, mo 'Asikeloni mo Ekiloni. 21 Ko e ngaahi ngāue 'a Penisimani. 22 'Oku lava'i 'a Peteli 'e he fale 'o Siosefa. 30 Ko e ngāue 'ae ngaahi fa'ahinga kehe.

¹ Pea hili 'ae pekia 'a Siosiu na'e hoko 'o pehē, na'e fehu'i 'e he fānau 'a 'Isileli kia Sihova, 'o pehē, "Ko hai 'iate kinautolu 'e 'alu mu'omu'a hake ki he kau Kēnani ke tau'i 'akinautolu?" ² Pea na'e folofola 'a Sihova, "Ke 'alu hake 'a Siuta: vakai, kuo u tukuange 'ae fonua ki hono nima." ³ Pea na'e lea 'a Siuta ki hono tokoua ko Simione, 'o pehē, "Ha'u ke ta ō mo koe ki hoku tofi'a, koe'uhi ke ta tau'i 'ae kau Kēnani; pea te u 'alu mo koe foki ki ho tofi'a." Pea na'e 'alu 'a Simione mo ia. ⁴ Pea na'e 'alu hake 'a Siuta: pea na'e tukuange 'e Sihova 'ae kau Kēnani mo e kau Pelesi ki honau nima: pea na'a nau tāmata'i 'iate kinautolu 'i Piseki ko e kau tangata 'e tokotaha mano. ⁵ Pea na'a nau 'ilo 'a 'Atoni-Piseki 'i Piseki: pea na'a nau tau'i ia, pea na'a nau tāmata'i 'ae kau Kēnani mo e kau Pelesi. ⁶ Ka na'e hola 'a 'Atoni-Piseki; pea na'a nau tuli 'o ma'u ia, 'onau tutu'u hono ongo motu'a nima mo hono motu'a va'e. ⁷ Pea na'e pehē 'e 'Atoni-Piseki, "Ko e tu'i 'e toko fitungofulu, na'e tutu'u honau

ngaahi motu'a nima mo e motu'a va'e, na'e tufi 'enau me'akai 'i lalo 'i hoku keinanga'anga: hangē ko ia na'aku fai, kuo totongi pehē kiate au 'e he 'Otua." Pea na'a nau 'omi ia ki Selūsalema, pea na'e pekia ia 'i ai. ⁸ Pea ko eni, na'e tau'i 'a Selūsalema 'e he fānau 'a Siuta, pea na'e lava'i ia, pea na'e taa'i 'aki ia 'ae mata 'oe heletā, pea tutu 'ae kolo 'aki 'ae afi.

⁹ ¶ Pea hili ia na'e toki 'alu 'ae fānau 'a Siuta ke tau'i 'ae kau Kēnani, 'aia na'e nofo 'i he mo'unga, pea 'i he potu tonga, pea mo e toafa. ¹⁰ Pea na'e 'alu 'a Siuta ke tau'i 'ae kau Kēnani 'aia na'e nofo 'i Hepeloni: (pea ko e hingoa 'o Hepeloni 'i mu'a ko Kesa-'Alipa:) pea na'a nau tāmata'i 'a Sesei, mo 'Ehimani, mo Talimi. ¹¹ Pea na'e 'alu mei ai ia ke tau'i 'ae kakai 'o Tipa: pea ko hono hingoa mu'a 'o Tipa, ko Kesa-Sefa: ¹² Pea na'e pehē 'e Kelepi, "Ko ia 'oku ne taa'i 'a Kesa-Sefa, 'o lava'i ia, te u foaki atu kiate ia hoku 'ofefine ko 'Akesa kena mali." ¹³ Pea na'e kapasi ia 'e Otinili ko e foha 'o Kenasi ko e tehina 'o Kelepi: pea ne 'atu kiate ia hono 'ofefine ko 'Akesa kena mali. ¹⁴ Pea na'e hoko 'o pehē, 'i he'ene ha'u kiate ia, na'a ne ue'i ia ke ne kole 'ae ngoue mei he'ene tamai: pea na'e 'alu hifo ia mei he'ene 'asi; pea na'e pehē 'e Kelepi kiate ia, Ko e hā ho loto? ¹⁵ Pea pehē 'e ia kiate ia, "Tuku mai ha tāpuaki: he kuo ke foaki kiate au ha fonua 'i he feitu'u tonga; ke ke foaki mai 'ae ngaahi matavai foki." Pea na'e foaki 'e Kelepi kiate ia 'ae ngaahi matavai 'i 'olunga mo e ngaahi matavai 'i lalo.

¹⁶ ¶ Pea ko e fānau 'a Kena ko e tamai 'i he fono kia Mōsese, ne nau 'alu hake fakataha mo e fānau 'a Siuta mei he kolo 'oe 'akau ko e ponga ki he toafa 'o Siuta, 'aia 'oku tu'u ki he potu tonga 'o 'Alati;

pea na'a nau 'alu 'o nonofo mo e kakai. ¹⁷ Pea na'e 'alu 'a Siuta mo hono tokoua ko Simione, pea na'a na tāmate'i 'ae kau Kēnani na'e nofo 'i Sefati, 'onau faka'auha 'aupito ia. Pea na'e ui hono hingoa 'oe kolo ko Hoama. ¹⁸ Pea na'e ma'u 'e Siuta 'a Kesa foki mo hono ngaahi potu 'o ia, mo 'Asikiloni mo hono ngaahi potu 'o ia, mo Ekiloni mo hono ngaahi potu 'o ia. ¹⁹ Pea na'e 'ia Siuta 'a Sihova: pea na'a ne kapusi 'ae kakai 'oe mo'unga: ka na'e 'ikai fa'a kapusi 'e ia 'ae kakai 'oe tele'a, koe'uhi na'a nau ma'u 'ae ngaahi saliote 'aione. ²⁰ Pea na'a nau foaki 'a Hepeloni kia Kelepi, 'o hangē ko e lea 'a Mōsese: pea na'a ne kapusi mei ai 'ae foha 'e toko tolu 'o 'Anaki. ²¹ Pea na'e 'ikai kapusi 'e he fānau 'a Penisimani 'ae kau Sepusi na'e nofo 'i Selūsalema; ka kuo nofo 'ae kau Sepusi mo e fānau 'a Penisimani 'i Selūsalema, 'o a'u ki he 'aho ni.

²² ¶ Pea ko e fale 'o Siosefa, na'e 'alu hake foki 'akinautolu ke tau'i 'a Peteli pea na'e 'iate kinautolu 'a Sihova. ²³ Pea na'e fekau 'e he fale 'o Siosefa ke vakai'i 'a Peteli: (Pea ko hono hingoa 'i mu'a 'oe kolo ko Lusa.) ²⁴ Pea na'e mamata 'e he kau mataki ki he tangata 'oku ha'u kitu'a mei he kolo, pea na'a nau pehē kiate ia, "Oku mau kole kiate koe ke fakahā kiate kimautolu 'ae hū'anga ki he kolo, pea te mau fai 'ofa kiate koe." ²⁵ Pea 'i he'ene fakahā kiate kinautolu 'ae hū'anga ki he kolo, na'a nau taa'i 'ae kolo 'aki 'ae mata 'oe heletā; ka na'a nau tukuange 'ae tangata ke 'alu mo hono fale kotoa pē. ²⁶ Pea na'e 'alu 'ae tangata ki he fonua 'oe kau Heti, pea na'e langa 'e ia 'ae kolo, pea na'e ui hono hingoa 'o ia ko Lusa: 'aia ko hono hingoa ia 'o a'u ki he 'aho ni.

²⁷ ¶ Pea na'e 'ikai kapusi foki 'e Manase 'ae kakai

mei Pete-Seani mo hono ngaahi potu kakai, mo Tenaki mo hono ngaahi kolo, pe ko e kakai 'o Toa mo hono ngaahi kolo, pe ko e kakai 'o Ipiliami mo hono ngaahi kolo, pe ko e kakai 'o Mekito mo hono ngaahi kolo: ka na'e ma'u pe 'ae loto 'oe kau Kēnani kenau nofo 'i he fonua. ²⁸ Pea na'e pehē, 'i he hoko 'o mālohi 'a 'Isileli, na'a nau fekau ke tukuhau 'ae kau Kēnani, pea na'e 'ikai tenau kapusi 'aupito 'akinautolu kitua'ā.

²⁹ ¶ Pea na'e 'ikai kapusi foki 'e 'Ifalemi 'ae kau Kēnani 'aia na'e nofo 'i Kesa; ka na'e nofo 'i Kesa 'ae kau Kēnani mo kinautolu.

³⁰ ¶ Pea na'e 'ikai kapusi 'e Sepuloni 'ae kakai 'o Kitiloni, pe ko e kakai 'o Nehaloli; ka na'e nofo 'ae kau Kēnani mo kinautolu, 'onau hoko 'o tukuhau.

³¹ ¶ Pea na'e 'ikai kapusi 'e 'Aseli 'ae kakai 'o 'Ako, pe ko e kakai 'o Saitoni, pe ko e kakai 'o 'Alapi, pe ko Ekisipi, pe ko Elipa, pe ko 'Afiki, pe ko Lehopi: ³² Ka na'e nofo 'ae kakai 'Aseli mo e kau Kēnani, 'aia ko e kakai 'ae fonua: he na'e 'ikai tenau kapusi 'akinautolu kitua'ā.

³³ ¶ Pea na'e 'ikai kapusi 'e Nafitali 'ae kakai 'o Pete-Semesi, pe ko e kakai 'o Pete-'Anati; ka na'e nofo ia mo e kau Kēnani, ko e kakai 'oe fonua: ka na'e hoko 'o tukuhau kiate kinautolu 'ae kakai 'o Pete-Semesi, pea mo Pete-'Anati. ³⁴ Pea na'e kapusi 'e he kau 'Amoli 'ae fānau 'a Tani ki he mo'unga: he na'e 'ikai tenau tuku 'akinautolu ke 'alu hifo ki he tele'a. ³⁵ Ka na'e ma'u pe 'ae loto 'oe kau 'Amoli kenau nofo 'i he mo'unga ko Elesi 'i 'Asaloni, mo Se'elipimi: ka na'e mālohi 'ae nima 'oe fale 'o Siosefa, ko ia ne nau hoko 'o tukuhau ai. ³⁶ Pea ko hono ngata'anga 'oe fonua 'oe kau

‘Amoli na’e fai mei he ‘alu hake ki ‘Akilapime, mei he makatu‘u ‘o mole hake.

2

1 ‘Oku valoki ‘e he ‘āngelo ‘ae kakai ‘a Pokimi. 6 Ko e angakovi ‘oe to‘utangata fo‘ou na’e hoko mo Siosiuā. 4 Ko e houhau ‘oe ‘Otua mo ‘ene ‘alo‘ofa kiate kinautolu. 20 Kuo tuku ‘ae kau Kēnani ke ‘ahi‘ahi‘i ‘a ‘Isileli.

¹ Pea na’e ha‘u ‘ae ‘āngelo ‘a Sihova mei Kilikali ki Pokimi, ‘o ne pehē, “Na‘aku ‘o hake ‘akimoutolu mei ‘Isipite, pea kuo u ‘omi ‘akimoutolu ki he fonua ‘aia na‘aku fuakava ai ki ho‘omou ngaahi tamai; pea ne u pehē, “E ‘ikai ‘aupito te u li‘aki ‘eku fuakava mo kimoutolu. ² Pea ‘e ‘ikai te mou alea ke fakataha mo e kakai ‘oe fonua ni: ka te mou laku hifo honau ngaahi feilaulau‘anga:’ ka na’e ‘ikai te mou fai talangofua ki hoku le‘o: ko e hā kuo mou fai ai ‘ae me‘a ni? ³ Ko ia kuo u lea foki ‘o pehē, ‘E ‘ikai te u kapusi ‘akinautolu mei homou ‘ao: ka tenau hoko *ko e ngaahi tala‘i ‘akau* ‘i homou vakavaka, pea ko honau ngaahi ‘otua ko e tauhele kiate kimoutolu.” ⁴ Pea na’e hoko ‘o pehē, ‘i he lea ‘ae ‘āngelo ‘a Sihova ‘aki ‘ae ngaahi lea ni ki he fānau kotoa pē ‘a ‘Isileli, na’e hiki hake honau le‘o ‘e he kakai, ‘o tangi. ⁵ Pea na‘a nau ui hono hingoa ‘oe potu ko ia ko Pokimi: pea na‘a nau fai ‘i ai ‘ae feilaulau kia Sihova.

⁶ ¶ Pea ‘i he tuku ‘e Siosiuā ‘ae kakai ke ‘alu; na’e ‘alu ‘ae fānau ‘a ‘Isileli ‘ae tangata taki taha kotoa pē ki hono tofi‘a ke ma‘u ‘ae fonua. ⁷ Pea na’e tauhi ‘a Sihova ‘e he kakai ‘i he ‘aho kotoa pē ‘o Siosiuā, pea mo e ngaahi ‘aho kotoa pē ‘oe kau mātu‘a na‘a nau mo‘ui fuoloa ange ‘ia Siosiuā, ‘akinautolu na’e

mamata ki he ngaahi ngāue lahi ‘a Sihova, ‘aia na‘a ne fai ma‘a ‘Isileli. ⁸ Pea na‘e pekia ‘a Siosiuva ko e foha ‘o Nuni ko e tamaio‘eiki ‘a Sihova, kuo teau ta‘u hono motu‘a mo e ta‘u ‘e hongofulu. ⁹ Pea na‘a nau fai hono putu ‘i he ve‘e fonua ‘o hono tofi‘a ‘i Timinate-Helesi, ‘i he mo‘unga ‘o ‘Ifalemi, ‘i hono potu tokelau ‘oe mo‘unga ko Keasi. ¹⁰ Pea na‘e tānaki foki ‘ae to‘utangata kotoa pē ko ia ki he‘enau ngaahi tamai; pea na‘e tupu hake ‘ae to‘utangata ‘e taha ‘o hoko mo kinautolu, ‘aia na‘e ‘ikai tenau ‘ilo ‘a Sihova, pe ko e ngaahi ngāue foki na‘e fai ‘e ia ma‘a ‘Isileli.

¹¹ ¶ Pea na‘e fai kovi ‘ae fānau ‘a ‘Isileli ‘i he ‘ao ‘o Sihova, pea na‘a nau tauhi ‘a Peali: ¹² Pea na‘a nau li‘aki ‘a Sihova ko e ‘Otua ‘o ‘enau ngaahi tamai, ‘aia na‘a ne ‘omi ‘akinautolu mei he fonua ko ‘Isipite, ‘onau muimui ki he ngaahi ‘otua kehe, ‘i he ngaahi ‘otua ‘oe kakai na‘e nofo takatakai ‘iate kinautolu, ‘onau punou hifo ‘akinautolu kiate kinautolu, ‘o fakatupu ‘ae houhau ‘o Sihova. ¹³ Pea na‘a nau li‘aki ‘a Sihova, ‘o tauhi ‘a Peali mo ‘Asitelote.

¹⁴ ¶ Pea na‘e tupu ‘o vela lahi ‘ae houhau ‘a Sihova ki ‘Isileli, pea na‘a ne tukuange ‘akinautolu ki he nima ‘oe kau maumau, ‘aia na‘e mau-mau ‘i ‘akinautolu, pea na‘a ne fakatau ‘akinautolu ki he nima ‘o honau ngaahi fili na‘e takatakai ‘akinautolu, ko ia na‘e ‘ikai tenau kei fa‘a tu‘u ‘i he ‘ao ‘o honau ngaahi fili. ¹⁵ Ko e ngaahi potu kotoa pē na‘a nau ‘alu ki ai, na‘e hiki ai ‘ae nima ‘o Sihova kiate kinautolu ki he kovi, ‘o hangē ko e lea ‘a Sihova, pea hangē ko e fuakava ‘a Sihova kiate kinautolu: pea na‘a nau mamahi lahi.

16 ¶ Ka neongo ia na'e fokotu'u hake 'e Sihova 'ae kau fakamaau, 'aia na'e fakamo'ui 'akinautolu mei he nima 'okinautolu na'e maumau'i 'akinautolu. 17 Ka na'e 'ikai tenau fie fanongo ki honau kau fakamaau, ka na'a nau 'alu holi kovi pe ki he ngaahi 'otua kehe, ke punou hifo 'akinautolu ki ai: na'a nau tafoki vave mei he hala 'aia na'e 'alu ai 'enau ngaahi tamai, 'i he'enua fai talangofua ki he ngaahi fekau 'a Sihova: he na'e 'ikai tenau fai pehē. 18 Pea 'i he fokotu'u 'e Sihova 'ae kau fakamaau kiate kinautolu, pea na'e 'i he fakamaau 'a Sihova, 'o ne fakamo'ui 'akinautolu mei he nima 'o honau ngaahi fili 'i he ngaahi 'aho kotoa pē 'oe fakamaau: he na'e fakatomala 'a Sihova ko e me'a 'i he'enua ngaahi to'e koe'uhi ko kinautolu na'e fakamamahi'i 'akinautolu mo fakafiu'i 'akinautolu. 19 Pea na'e hoko 'o pehē, 'i he pekia leva 'ae fakamaau, na'a nau tafoki 'o fakahala'i lahi 'aupito hake 'akinautolu 'i he'enua ngaahi tamai, 'i he muimui 'i he ngaahi 'otua kehe ke tauhi 'akinautolu, 'o punou hifo ki ai; na'e 'ikai tenau tuku 'enau fai ki honau faianga, pe mei he anga mālohi 'anautolu.

20 ¶ Pea na'e tupu 'o vela 'ae houhau 'o Sihova ki 'Isileli; pea na'e pehē 'e ia, "Ko e me'a 'i he li'aki 'e he kakai ni 'eku fuakava 'aia na'aku fekau ki he'enua ngaahi tamai, pea 'oku 'ikai tenau tokanga ki hoku le'o; 21 Ngata mei heni, 'e 'ikai te u kapusi mei honau 'ao 'ae ngaahi pule'anga na'e tuku 'e Siosiua 'i he'ene pekia; 22 Koe'uhi ke u 'ahi'ahi'i 'a 'Isileli 'iate kinautolu, ke 'ilo pe tenau tauhi 'ae hala 'o Sihova ke 'alu 'i ai, 'o hangē hono tauhi ia 'e he'enua ngaahi tamai, pe 'ikai." 23 Ko ia

na'e tuku pē 'e Sihova 'ae ngaahi pule'anga ko ia, 'o 'ikai kapusi vave 'akinautolu kitua'ā: pea na'e 'ikai te ne tukuange 'akinautolu ki he nima 'o Siosiuā.

3

1 Ko e ngaahi pule'anga na'e tuku ke 'ahi'ahi'i 'a 'Isileli. 6 'I he'enau feohi mo kinautolu 'oku nau tauhi 'otua loi. 8 'Oku fakamo'ui 'akinautolu 'e Otinili meia Kusani-Lisateimi. 12 Ko 'Ehuti mei Ekeloni, 31 Ko Samika'a mei he kau Filisitia.

¹ Pea ko e ngaahi pule'anga eni na'e tuku 'e Sihova ke 'ahi'ahi 'aki 'a 'Isileli, 'io, 'akinautolu 'i 'Isileli, na'e 'ikai tenau 'ilo 'ae ngaahi tau kotoa pē 'oe kau Kēnani: ² Koe'uhi ke hoko 'o 'ilo ai 'e he ngaahi to'utangata kotoa pē 'o 'Isileli, ke ako tau kiate kinautolu, koe'uhi pē ko kinautolu na'e 'ikai tenau tomu'a 'ilo si'i ia: ³ Ko e 'eiki 'e toko nima 'oe kau Filisitia, mo e kau Kēnani kotoa pē, mo e kau Saitoni, mo e kau Hevi na'e nofo 'i he mo'unga ko Lapanoni, mei he mo'unga ko Peali-Heamoni ki he hū'anga ki Hemati. ⁴ Pea na'e tuku ke 'ahi'ahi'i 'aki 'a 'Isileli 'ekinautolu, ke 'ilo pē tenau fanongo ki he ngaahi fekau 'a Sihova, 'aia na'a ne fekau ki he'enau ngaahi tamai 'i he nima 'o Mōsese.

⁵ ¶ Pea na'e nofo 'ae fānau 'a 'Isileli fakataha mo e kau Kēnani, mo e kau Heti, mo e kau 'Amoli, mo e kau Pelesi, mo e kau Hevi, mo e kau Sepusi: ⁶ Pea na'a nau 'omi honau ngaahi 'ofefine ke hoko ko honau ngaahi uaifi, pea *na'a nau* 'atu honau ngaahi 'ofefine ki honau ngaahi foha, 'onau tauhi honau ngaahi 'otua. ⁷ Pea na'e fai kovi 'e he fānau 'a 'Isileli 'i he 'ao 'o Sihova, 'o fakangalo'i 'a Sihova ko honau 'Otua, 'onau tauhi 'a Peali mo e ngaahi vao tapu. ⁸ Ko ia na'e vela ai 'ae houhau 'a Sihova

ki 'Isileli, 'o ne fakatau 'akinautolu ki he nima 'o Kusani-Lisateimi ko e tu'i 'o Mesepotemia: pea na'e tauhi 'e he fānau 'a 'Isileli 'a Kusani-Lisateimi 'i he ta'u 'e valu. ⁹ Pea 'i he tangi 'ae fānau 'a 'Isileli kia Sihova, na'e fokotu'u hake 'e Sihova 'ae fakamo'ui ki he fānau 'a 'Isileli, 'aia na'a ne fakamo'ui 'akinautolu, 'io, ko Otinili ko e foha 'o Kenasi, ko e tehina 'o Kelepi. ¹⁰ Pea na'e 'iate ia 'ae Laumālie 'o Sihova, pea ne fakamaau'i 'e ia 'a 'Isileli, 'o ne fai 'ae tau: pea na'e tukuange 'e Sihova 'a Kusani-Lisateimi ko e tu'i 'o Mesepotemia ki hono nima; pea na'e mālohi hono nima kia Kusani-Lisateimi. ¹¹ Pea na'e nofo fiemālie pe 'ae fonua 'i he ta'u 'e fāngofulu. Pea na'e pekia 'a Otinili ko e foha 'o Kenasi.

¹² ¶ Pea na'e toe fai angakovi 'ae fānau 'a 'Isileli 'i he 'ao 'o Sihova: pea na'e fakamālohi 'e Sihova 'a Ekeloni ko e tu'i 'o Moape kia 'Isileli, ko e me'a 'i he'enua fai kovi 'i he 'ao 'o Sihova. ¹³ Pea ne ne fakataha kiate ia 'ae fānau 'a 'Amoni mo 'Amaleki, 'o ne 'alu 'o te'ia 'a 'Isileli, pea ne ma'u 'e ia 'ae kolo 'oe 'akau ko e ponga. ¹⁴ Pea pehē, na'e tauhi 'e he fānau 'a 'Isileli, 'a Ekeloni, ko e tu'i 'o Moape 'i he ta'u 'e hongofulu ma valu. ¹⁵ Ka 'i he tangi 'ae fānau 'a 'Isileli kia Sihova, na'e fokotu'u hake 'e Sihova ha fakamo'ui kiate kinautolu, ko 'Ehuti ko e foha 'o Kela, 'oe kakai Penisimani, ko e tangata hema: pea na'e 'ave 'iate ia 'e he fānau 'a 'Isileli 'ae me'a'ofa kia Ekeloni ko e tu'i 'o Moape. ¹⁶ Pea na'e ngaohi 'e 'Ehuti ha'ane hele fakatoumata, ko e hanga 'e ua hono lōloa; pea na'a ne nono'o ia 'i hono lalo kofu ki hono tenga to'omata'u. ¹⁷ Pea ne 'omi 'e ia 'ae me'a'ofa kia Ekeloni ko e tu'i 'o Moape: pea ko e tangata sino lahi 'a Ekeloni. ¹⁸ Pea hili 'ene

‘atu ‘ae me‘a‘ofa, na‘a ne fekau ke ‘alu ‘ae kakai na‘e fua ‘ae me‘a‘ofa. ¹⁹ Ka na‘e foki mai ia mei he ngaahi maka kuo tā na‘e ofi ki Kilikali, ‘o ne pehē, “E tu‘i, ‘oku ai ‘eku fekau fufū kiate koe:” pea na‘a ne pehē, “Ke longo pe.” Pea ko kinautolu kotoa pē na‘e tutu‘u ‘i ai na‘e ‘alu kitu‘a. ²⁰ Pea na‘e ha‘u ‘a ‘Ehuti kiate ia: na‘e nofo ia ‘i he fale fakahavilivili na‘a ne ngaohi mo‘ona pe. Pea pehē ‘e ‘Ehuti, “Kuo u ma‘u ‘ae fekau mei he ‘Otua kiate koe.” Pea na‘e tu‘u hake ia mei hono nofo‘a. ²¹ Pea na‘e mafao atu hono nima to‘ohema ‘e ‘Ehuti, ‘o to‘o mai ‘ae heletā mei hono tu‘atenga to‘omata‘u, pea ne hoka‘i ‘aki ia ‘i hono kete. ²² Pea na‘e mole ai ki loto hono fakavaka mo e mata ‘oe hele; pea ‘oposi ‘ae matalavea ki he hele, ko ia na‘e ‘ikai te ne mafai ke toe toho mai ‘ae hele mei hono kete: pea na‘e ha‘u kitu‘a hono kovi. ²³ Pea ‘alu ai ‘a ‘Ehuti ki fale, pea ne tāpuni ‘ae matapā ‘oe potu fale kiate ia, ke ma‘u. ²⁴ Pea hili ‘ene ‘alu kitua‘ā, na‘e ha‘u ai ‘ene kau tamaio‘eiki: pea ‘i he‘enau mamata, pea vakai, kuo ma‘u ‘ae ngaahi matapā ‘oe potu fale, na‘a nau pehē, na‘a ‘oku fai ‘ene me‘a ‘i hono potu fale. ²⁵ Pea na‘a nau mā ‘i he tatali: pea, vakai, na‘e ‘ikai to‘o ‘e ia ‘ae ngaahi matapā ‘oe potu fale ko ia na‘a nau to‘o ai ‘ae kī, pea vete ‘aki: pea vakai, kuo tō ‘o mate honau ‘eiki ki lalo ki he kelekele. ²⁶ Pea na‘e hao ‘a ‘Ehuti ‘i he‘enau fakatuai, pea mole atu ia ‘o mama‘o ‘i he ngaahi potu ‘oe ta‘anga maka, pea hao atu ia ki Seilati. ²⁷ Pea na‘e hoko ‘o pehē, ‘i he‘ene hoko atu, na‘e ifi leva ‘ae me‘alea ‘i he mo‘unga ‘o ‘Ifalemi, pea ‘alu hifo mo ia ‘ae fānau ‘a ‘Isileli mei he mo‘unga, pea mu‘omu‘a ‘iate kinautolu. ²⁸ Pea pehē ‘e ia kiate kinautolu, “Mou muimui mai ‘iate au: he kuo

tukuange ‘e Sihova homou ngaahi fili ko e kakai Moape ki homou nima.” Pea na‘a nau ‘alu hifo ‘o muimui ‘iate ia, ‘onau ma‘u ‘ae ngaahi a‘a‘anga ‘o Sioatani ‘o hanga ki Moape, pea na‘e ‘ikai tenau tuku ha tangata ‘e tokotaha ke a‘a ai. ²⁹ Pea na‘a nau taa‘i ‘ae kau tangata Moape ‘i he kuonga ko ia, ko e tokotaha mano nai, ko e kau tangata sino kotoa pē pea to‘a; pea na‘e ‘ikai hao ha tangata ‘e tokotaha. ³⁰ Pea na‘e fakamo‘ulaloa ‘a Moape ‘i he ‘aho ko ia ki he nima ‘o ‘Isileli. Pea na‘e nofo fiemālie ‘ae fonua ‘i he ta‘u ‘e valungofulu.

³¹ ¶ Pea na‘e hoko mo ia ‘a Samika‘a ko e foha ‘o ‘Anati, ‘aia na‘e te‘ia ‘ae kau Filisitia ‘e toko onongeau ‘aki ‘ae tao *‘oku hoka ‘aki* ‘ae pulu: pea na‘a ne fakamo‘ui foki ‘e ia ‘a ‘Isileli.

4

1 ‘Oku fakamo‘ui ‘akinautolu ‘e Tepola mo Pelaki mei ‘a Sapini mo Sisela. 13 ‘Oku tāmāte‘i ‘e Saeli ‘a Sisela.

¹ Pea na‘e toe fai kovi ‘ae fānau ‘a ‘Isileli ‘i he ‘ao ‘o Sihova, hili ‘ene mate ‘a ‘Ehuti. ² Pea na‘e fakatau ‘akinautolu ‘e Sihova ki he nima ‘o Sapini, ko e tu‘i ‘o Kēnani, ‘aia na‘e pule ‘i Hasoa; ko e ‘eiki ‘oe tau ‘a‘ana ko Sisela, ‘aia na‘e nofo ‘i Haloseti ‘oe ngaahi kolo ta‘elotu. ³ Pea na‘e tangi ‘ae fānau ‘a ‘Isileli kia Sihova: he na‘e ‘iate ia ‘ae saliate ‘aione ‘e hivangeau; pea na‘a ne fakamamahi lahi ki he fānau ‘a ‘Isileli ‘i he ta‘u ‘e uofulu.

⁴ ¶ Pea ko Tepola, ko e fefine palōfita, ko e uaifi ‘o Lapetoti, na‘a ne fakamaau‘i ‘a ‘Isileli ‘i he kuonga ko ia. ⁵ Pea na‘e nofo ia ‘i he lolo ponga, ‘i he vaha‘a ‘o Lama mo Peteli ‘i he mo‘unga ‘o ‘Ifalemi: pea na‘e ‘alu hake kiate ia ‘ae fānau ‘a ‘Isileli ki he

fakamaau. ⁶ Pea na'e fekau 'e ia 'o ui kia Pelaki ko e foha 'o 'Apinoami mei Ketesi-Nafitali, 'o ne pehē kiate ia, "Īkai kuo fekau 'e Sihova ko e 'Otua 'o 'Isileli, 'o pehē, "Alu 'o 'unu'unu atu ki he mo'unga ko Tepoa, pea ke 'ave 'ae kau tangata 'e toko mano 'i he fānau 'a Nafitalai pea 'i he fānau 'a Sepuloni? ⁷ Pea te u toho ki he vaitafe ko Kisoni 'a Sisela, ko e 'eikitau 'oe kautau 'o Sapini, mo 'ene ngaahi saliate mo hono fu'u kakai; pea te u tukuange ia ki ho nima.'" ⁸ Pea na'e pehē 'e Pelaki kiate ia, "Kapau te ta ō mo koe, pea te u 'alu: pea kapau 'e 'ikai te ta ō mo koe, pea 'e 'ikai te u 'alu.'" ⁹ Pea pehē 'e ia, "Te ta ō mo'oni mo koe: ka ko e mo'oni ko e fononga ni 'oku ke 'alu ai 'e 'ikai te ke ongolelei ai koe; koe'uhi 'e fakatau 'e Sihova 'a Sisela ki he nima 'o ha fefine." Pea na'e tu'u hake 'a Tepola, 'o na ō mo Pelaki ki Ketesi.

¹⁰ ¶ Pea na'e ui 'e Pelaki ke ha'u ki Ketesi 'a Sepuloni mo Nafitalai; pea na'e 'alu hake ia mo e kau tangata 'e tokotaha mano na'e muimui 'iate ia: pea na'e 'alu hake 'a Tepola mo ia. ¹¹ Pea ko Hepa ko e tangata Kena, 'aia na'e 'i he fānau 'a Hopapi ko e tamai 'i he fono 'a Mōsese, kuo ne fakamavahe ia mei he kau Kena, 'o ne fokotu'u hono fale fehikitaki 'i he toafa ko Seaneimi, 'aia 'oku 'i Ketesi. ¹² Pea na'a nau fakahā kia Sisela 'ae 'alu hake 'a Pelaki ko e foha 'o 'Apinoami ki he mo'unga ko Tepoa. ¹³ Pea na'e tānaki fakataha 'e Sisela 'a 'ene ngaahi saliate 'aione 'e hivangeau, pea mo e kakai kotoa pē na'e 'iate ia, mei Haloseti 'oe ngaahi kolo ta'elotu 'o 'alu ki he vai lahi 'o Kisoni. ¹⁴ Pea pehē 'e Tepola kia Pelaki, "Tu'u hake, he ko e 'aho ko eni kuo tukuange 'e Sihova 'a Sisela ki ho nima: 'ikai kuo 'alu mu'omu'a 'a Sihova 'iate

koe?” Ko ia na’e ‘alu hifo ai ‘a Pelaki mei he mo’unga ko Tepoa, pea muimui ‘iate ia ‘ae kau tangata ‘e tokotaha mano. ¹⁵ Pea na’e veuveuki ‘e Sihova ‘a Sisela mo ‘ene ngaahi saliate, mo ‘ene tau kotoa pē, ‘aki ‘ae mata ‘oe heletā ‘i he ‘ao ‘o Pelaki: ko ia na’e hifo ai ‘a Sisela mei he’ene saliate, pea hola ‘i hono va’e ke mama’o. ¹⁶ Ka na’e tuli ‘e Pelaki ki he ngaahi saliate, mo e tau, ki Haloseti ‘oe ngaahi kolo ta’elotu: pea na’e tō ‘ae tau kotoa pē ‘a Sisela ki he mata ‘oe heletā: pea na’e ‘ikai fakatōe ha tangata. ¹⁷ Ka ko e mo’oni na’e hola ke mama’o ‘a Sisela ‘i hono va’e ki he fale ‘o Saeli ko e uaifi ‘o Hepa ko e tangata Kena; he na’e melino ‘a Sapini ko e tu’i ‘o Hasoa mo e fale ‘o Hepa ko e tangata Kena.

¹⁸ ¶ Pea na’e ‘alu kitu’a ‘a Saeli ke fakafetaulaki kia Sisela, ‘o ne pehē kiate ia, “Afe mai, ‘E hoku ‘eiki, afe mai kiate au; ‘oua na’a manavahē.” Pea ‘i he’ene afe kiate ia ki he fale na’a ne ‘ufi’ufi ‘aki ‘e ia ia ‘ae pulupulu. ¹⁹ Pea pehē ‘e ia kiate ia, “Oku ou kole kiate koe, tuku mai ha vai si’i ke u inu; he ‘oku ou fieinua.” Pea na’e to’o ‘e ia ‘ae hina hu’ahuhu, ‘o ne ‘atu ia ke ne inu, pea ‘ufi’ufi ‘e ia ia. ²⁰ Pea toe lea ‘e ia kiate ia, “Tu’u ‘i he matapā ‘oe fale, pea ‘e pehē, kapau ‘e ha’u ha tangata ‘o fehu’i kiate koe, ‘o pehē, “Oku ‘i heni ha tangata,” pea ke pehē ai ‘e koe, “Oku ‘ikai.” ²¹ Pea na’e to’o ‘e Saeli ko e uaifi ‘o Hepa ‘ae fa’o ‘oe fale, pea to’o ‘ae hamala ‘i hono nima, pea na’e ‘alu faka’ete’ete ia kiate ia, pea tuki ‘ae fa’o ki hono ‘ulu ke ‘asi ‘o fakama’u ‘aki ia ki he kelekele: he na’e ma’u pe ‘ene mohe, pea na’a ne ongosia. Pea na’e mate ai ia. ²² Pea vakai, ‘i he tuli ‘e Pelaki ‘a Sisela, na’e ‘alu kitu’a ‘a Saeli ke fakafetaulaki kiate ia, ‘o ne pehē kiate ia,

“Ha‘u, pea te u fakahā kiate koe ‘ae tangata ‘oku ke kumi.” Pea ‘i he‘ene hū mo ia, vakai, kuo tuku ‘i ai ‘a Sisela kuo mate, pea na‘e ‘i hono ‘ulu ‘ae fa‘o. ²³ Na‘e pehē ‘ae fakavaivai ‘e he ‘Otua ‘i he ‘aho ko ia ‘a Sapini ko e tu‘i ‘o Kēnani ‘i he ‘ao ‘oe fānau ‘a ‘Isileli. ²⁴ Pea na‘e fakamonū‘ia ‘o mālohi ‘ae nima ‘oe fānau ‘a ‘Isileli kia Sapini ko e tu‘i ‘o Kēnani, ‘o a‘u ki he‘enau faka‘auha ‘a Sapini ko e tu‘i ‘o Kēnani.

5

1 Ko e hiva ‘a Tepola mo Pelaki.

¹ Pea na‘e toki hiva ai ‘a Tepola mo Pelaki ko e foha ‘o ‘Apinoami ‘i he ‘aho ko ia, ‘o pehē,

² “Mou fakafeta‘i kia Sihova ‘i he langomaki‘i ‘o ‘Isileli,
‘i he ‘atu fiamālie pe ‘akinautolu ‘e he kakai.

³ Mou fanongo, ‘ae ngaahi tu‘i;
fakafanongo, ‘akimoutolu ‘ae ngaahi hou‘eiki;
ko au, ‘io, ko au, te u hiva kia Sihova;
te u hiva fakafeta‘i kia Sihova ko e ‘Otua ‘o ‘Isileli.

⁴ “E Sihova ‘i ho‘o hā‘ele atu mei Seia,
‘i ho‘o hā‘ele mei he ngoue ‘o ‘Itomi,
na‘e tetetete ‘a māmani, pea na‘e tō ‘ae ngaahi langi.

Na‘e tō foki ‘ae vai mei he ngaahi ‘ao.

⁵ Na‘e vela ‘o vai ‘ae ngaahi mo‘unga mei he ‘ao ‘o Sihova,
na‘a mo Sainai *na‘e pehē* mei he ‘ao ‘o Sihova ko e ‘Otua ‘o ‘Isileli.

- 6 “I he ngaahi ‘aho ‘o Samika‘a ko e foha ‘o ‘Anati,
 ‘i he ngaahi ‘aho ‘o Saeli, na‘e lala ‘ae ngaahi
 hala motu‘a,
 pea na‘e ‘alu ‘ae kakai fononga ‘i he ngaahi
 hala piko.
- 7 Na‘e ngaongao ‘ae ngaahi potu kakai,
 na‘a nau ‘osi‘osi ‘i ‘Isileli, ‘o a‘u ki he‘eku tu‘u
 hake au ko Tepola,
 pea u tu‘u hake ko e fa‘ē ‘i ‘Isileli.
- 8 Na‘a nau fili ‘ae ngaahi ‘otua fo‘ou,
 pea na‘e toki hoko ‘a ‘etau ‘i he ngaahi matapā:
 he na‘e hā mai ha fakaū pe ha fo‘i tao ‘e taha ‘i
 he toko fā mano ‘i ‘Isileli?
- 9 ‘Oku hanga atu hoku loto ki he kau pule ‘i ‘Isileli,
 ‘aia na‘e ‘atu fiemālie pe ‘akinautolu kia Si-
 hova fakataha mo e kakai.
 Mou fakafeta ‘i kia Sihova.
- 10 “Akimoutolu ‘oku heka ‘i he ngaahi ‘asi hina,
 mou tokanga,
 ‘akimoutolu ‘oku nofo ‘i he fakamaau,
 pea ko kimoutolu foki ‘oku fononga ‘i he hala;
- 11 I he tuku ‘ae longoa‘a ‘oe kau tangata fana ‘i he
 ngaahi potu ‘oe fusi hake ‘oe ‘utu vai, tenau
 fakahā ‘i ai ‘ae ngaahi ngāue mā‘oni‘oni ‘a
 Sihova, ‘io, ‘ae ngaahi ngāue mā‘oni‘oni ki
 hono ngaahi potu kakai ‘i ‘Isileli: pea ‘e toki
 ‘alu hifo ‘ae kakai ‘a Sihova ki he ngaahi
 matapā. ¹² Ke ke ‘ā hake, ‘ā hake, ‘e Tepola:
 ‘ā hake, ‘ā hake, fai ‘ae hiva: tu‘u hake, ‘e
 Pelaki, pea tataki fakapōpula ‘a ho‘o pōpula,
 ‘a koe ko e foha ‘o ‘Apinoami.

- 13 Na'a ne ngaohi ai 'aia na'e toe ke pule ia ki he hou'eiki 'i he kakai: na'e fakanofu au 'e Sihova ke u pule ki he kau mālohi.
- 14 Na'e ai 'ae aka 'okinautolu mei 'Ifalemi na'e tu'u hake ki 'Amaleki; ko Penisimani na'e muimui 'iate koe, mei ho'o kakai: na'e 'alu hifo mei Mekili 'ae kau pule, pea mei Sepuloni 'akinautolu 'oku ala ki he peni 'ae tangata tohi.
- 15 Pea na'e 'ia Tepola 'ae hou'eiki 'o 'Isaka; 'io, 'a 'Isaka mo Pelaki foki: na'e fekau ia 'i hono va'e ki he tele'a. 'I he ngaahi mavahevahe 'a Lupeni na'e 'i ai 'ae ngaahi fifili lahi 'oe lotu.
- 16 Ko e hā na'a ke nofo ai 'i he ngaahi ā sipi, ke fanongo ki he tangi 'ae fanga sipi? 'I he ngaahi mavahevahe 'a Lupeni *na'e 'i ai* 'ae ngaahi fifili lahi 'oe lotu.
- 17 Na'e nofo 'a Kiliati 'itu'a Sioatani,
 pea ko e hā na'e nofo ai 'a Tani 'i he ngaahi vaka?
 Na'e nofo pe 'a 'Aseli 'i he matātahi,
 pea nofo pe ia 'i he ngaahi kolo.
- 18 Ko e kakai 'o Sepulone mo Nafitalai na'e si'aki 'enau mo'ui ki he mate,
 'i he ngaahi potu fonua mā'olunga.
- 19 "Na'e ha'u 'a e ngaahi tu'i 'o tau,
 pea tau ai 'ae ngaahi tu'i 'o Kenani 'i Tenaki 'o ofi ki he vai ko Mekito;
 na'e 'ikai tenau to'o ha pa'anga totongi.
- 20 Na'a nau tau mei langi;
 ko e ngaahi fetu'u 'i honau ngaahi 'alu'anga na'a nau tau'i 'a Sisela.

- 21 Na'e 'auhia 'akinautolu ke mole 'i he vaitafe ko
Kisone,
'ae vaitafe mu'a ko ia,
'ae vaitafe ko Kisone.
'E hoku laumālie, kuo ke malakaki hifo 'ae
mālohi.
- 22 Na'e toki maumau 'ae ngaahi 'aofiva'e 'oe fanga
hoosi ko e me'a 'i he lele vave,
ko e lele vave 'ae ngaahi manu mālohi.
- 23 'Mou fakamala'ia'i 'a Melosi,' 'oku pehē 'e he
'āngelo 'a Sihova,
'Mou fakamamahi 'ae kakai 'o ia;
koe'uhi na'e 'ikai te nau ha'u ke tokoni 'a
Sihova,
ke tokoni 'a Sihova 'o tu'u hake ki he mālohi.'
- 24 "'E monū'ia lahi taha 'i he kau fefine 'a Saeli,
ko e uaifi 'o Hepa ko e Kena,
'e monū'ia lahi taha pe ia 'i he kau fefine 'i he
fale fehikitaki.
- 25 Na'e kole 'e ia 'ae vai,
pea ne 'ange 'e ia 'ae hu'ahuhu;
na'a ne 'omi 'ae pota 'i he ipu ngalingali 'eiki.
- 26 Na'e mafao 'e ia hono nima ki he fa'o,
mo hono nima to'omata'u ki he hamala 'ae
tufunga;
pea ne taa'i 'aki 'a Sisela 'ae hamala,
na'a ne tā 'aki ia hono 'ulu,
'i he'ene tui ke 'asi hono manifinifihanga.
- 27 Na'e punou hifo ia 'i hono va'e, na'a ne tō hifo,
pea tokoto hifo:
na'e punou hifo ia 'i hono va'e, pea tō hifo:
'i he potu na'a ne punou hifo, na'e tō ai ia 'o
mate.

- 28 “Na’e fakasiosio ‘e he fa‘ē ‘a Sisela ‘i he matapā
sio‘ata,
pea kalanga ia mei he tupa,
“Ko e hā ‘oku tuai pehē ai hono saliate ‘i he‘ene
ha‘u?
Ko e hā ‘oku tatali ai ‘ae ngaahi me‘a teka ‘o
‘ene saliate?’
- 29 Na’e tali ia ‘e he‘ene kau fefine‘eiki poto,
‘io, na’e tali ‘e ia ia ‘a ‘ene lea,
- 30 “Ikai kuo nau lava ‘i? ‘Ikai kuo nau vahevahe ‘ae
vete?
Ko e ta‘ahine ‘e tokotaha pe toko ua ki he
tangata taki taha kotoa pē;
ko e koloa ma‘a Sisela ko e me‘a lanu kehekehe,
‘ae me‘a lanu kehekehe ‘oe ngāue tuitui,
‘ae me‘a lanu kehekehe ‘oe ngāue tuitui
fakapotu ua, ‘o ngali mo e kia ‘okinautolu
‘oku ma‘u ‘ae vete?’
- 31 “Ke ‘auha pehē pe ‘a ho ngaahi fili kotoa pē ‘e
Sihova: ka ke tatau ‘akinautolu ‘oku ‘ofa
kiate ia mo e la‘ā ‘i he‘ene ‘alu hake ‘i hono
mālohi.”

Pea na’e fiemālie ‘ae fonua ‘i he ta‘u ‘e fāngofulu.

6

*1 ‘Oku fakamamahi ‘e Mitiane ‘ae fānau ‘a ‘Isileli ‘i
he‘enaungaahi angahala. 8 ‘Oku valoki ‘akinautolu
‘e ha palōfita. 11 ‘Oku fekau ‘a Kitione ‘e he ‘āngelo
ko honau fakamo‘ui. 17 Ko e me‘a‘ofa ‘a Kitione
‘oku ‘auha ‘i he afi. 24 ‘Oku faka‘auha ‘e Kitione
‘ae feilaulau‘anga ‘o Peali, mo ‘ene ‘atu ‘ae feilaulau
‘i he feilaulau‘anga ‘o Sihova-Salomi. 28 ‘Oku lan-
gomaki hono foha ‘e Soasi, pea ui hono hingoa ko*

Selupeali. 14 Ko e tau 'a Kitione. 36 Ko e ngaahi faka'ilonga kia Kitione.

¹ Pea na'e fai kovi 'ae fānau 'a 'Isileli 'i he 'ao 'o Sihova: pea na'e tukuange 'akinautolu 'e Sihova ki he nima 'o Mitiane: ² Pea na'e mālohi 'ae nima 'o Mitiane ki 'Isileli: pea ko e me'a 'i he kakai Mitiane na'e ngaohi 'e he kakai 'Isileli mo'onautolu 'ae ngaahi toitoi'anga 'i he ngaahi 'ana, mo e ngaahi potu mālohi, 'i he ngaahi mo'unga. ³ Pea na'e pehē, fe'unga mo e tō 'ae ta'u 'e 'Isileli, na'e 'alu hake 'ae kakai Mitiane, mo e kakai 'Amaleki, mo e fānau mei he potu hopo'angala'ā, 'io, na'e ha'u 'akinautolu ketau kiate kinautolu; ⁴ Pea na'a nau fakanofu 'ae tau kiate kinautolu, pea na'a nau maumau 'ae fua 'oe fonua, 'o fai atu ki Kesa, pea na'e 'ikai tuku ha me'akai ki 'Isileli, pe ha sipi, pe ha pulu, pe ha 'asi. ⁵ He na'a nau 'alu hake mo 'enau fanga manu mo honau ngaahi tu'u fale, pea nau ha'u 'o hangē ko e fanga he'e honau toko lahi; he ko kinautolu mo 'enau ngaahi kāmeli na'e ta'efa'alaua: pea na'a nau ha'u ki he fonua ko hono faka'auha. ⁶ Pea na'e fakamasiva lahi 'a 'Isileli ko e me'a 'i he kakai Mitiane; pea na'e tangi 'ae fānau 'a 'Isileli kia Sihova.

⁷ ¶ Pea na'e hoko 'o pehē, 'i he tangi 'ae fānau 'a 'Isileli kia Sihova ko e me'a 'i he kakai Mitiane, ⁸ Na'e fekau 'e Sihova 'ae palōfita ki he fānau 'a 'Isileli, 'aia na'a ne pehē kiate kinautolu, 'oku pehē mai 'a Sihova ko e 'Otua 'o 'Isileli, "Na'aku 'omi 'akimoutolu mei 'Isipite, pea 'omi 'akimoutolu kitu'a mei he fale 'oe fakapōpula; ⁹ Pea na'aku fakamo'ui 'akimoutolu mei he nima 'oe kakai 'Isipite, pea mei he nima 'okinautolu, kotoa pē na'e fakamamahi'i 'akimoutolu, pea u kapusi

atu 'akinautolu mei homou 'ao, pea u foaki kiate kimoutolu honau fonua; ¹⁰ Pea ne u pehē kiate kimoutolu, Ko au ko Sihova ko homou 'Otua; 'oua na'a mou manavahē ki he ngaahi 'otua 'oe kau 'Amoli, ko e fonua 'onautolu 'oku mou nofo ai: ka kuo 'ikai te mou fai talangofua ki hoku le'o."

¹¹ ¶ Pea na'e ha'u ai 'ae 'āngelo 'a Sihova, pea nofo 'i he lolo oke 'aia na'e 'i Ofila, pea na'e 'o Soasi 'oe fānau 'a 'Apiesa: pea na'e haha uite 'e hono foha ko Kitione 'o ofi ki he tata 'o'anga uaine, ke fufū ia mei he kakai Mitiane. ¹² Pea na'e fakahāhā 'ae 'āngelo 'a Sihova kiate ia, 'o ne pehē kiate ia, "'Oku 'iate koe 'a Sihova, 'a koe ko e tangata mālohi mo to'a.'" ¹³ Pea na'e pehē 'e Kitione kiate ia, "'E hoku 'Eiki, kapau 'oku 'iate kimautilu 'a Sihova, ko e hā kuo tō ai 'ae ngaahi me'a ni kiate kimautilu? Pea kuo 'i fē 'ae ngaahi me'a mana 'aia na'e tala 'e he'emaui ngaahi tamai kiate kimautilu, 'o pehē, "Ikai na'e 'omi 'akimautilu 'e Sihova mei 'Isipite?' Ka ko eni kuo li'aki 'akimautilu 'e Sihova, pea kuo tukuange 'akimautilu ki he nima 'oe kakai Mitiane.'" ¹⁴ Pea na'e 'afio 'a Sihova kiate ia, 'o ne pehē, "'Alu 'i he mālohi ni 'o'ou, pea te ke fakamo'ui 'e koe 'a 'Isileli mei he nima 'oe kakai Mitiane: 'ikai kuo u fekau'i koe?'" ¹⁵ Pea na'e pehē 'e ia kiate ia, "'E hoku 'Eiki, 'e fakamo'ui fēfē'i 'eau 'a 'Isileli? Vakai, 'oku masiva hoku fale 'i Manase, pea ko e si'i hifo taha pe au 'i he fale 'o 'eku tamai.'" ¹⁶ Pea na'e pehē 'e Sihova kiate ia, Ko e mo'oni te u 'iate koe, pea te ke taa'i 'ae kakai Mitiane 'o hangē ko e tangata pē taha. ¹⁷ Pea pehē 'e ia kiate ia, "Ko eni kapau kuo u ma'u 'ae 'ofa 'i ho 'ao, pea ke fakahā kiate au ha faka'ilonga 'oku ta alea mo koe. ¹⁸ 'Oku ou kole

kiate koe, ‘oua na’a ke ‘alu ‘i heni, kae ‘oua ke u ha’u kiate koe mo ‘eku me’a’ofa, pea u fokotu’u ia ‘i ho ‘ao.” Pea na’e pehē ‘e ia, “Te u tatali pē ke ‘oua ke ke toe ha’u.”

19 ¶ Pea na’e ‘alu ai ‘a Kitione, ‘o ne teu ‘ae ‘uhiki ‘i kosi, mo e mā ta’efakalēvani ‘i he efa ‘e taha ‘oe mahoa’a: na’a ne fa’o ‘ae kakano ‘i ha kato, pea ne ‘ai ‘ae vaihū ki ha kulo, ‘o ne ‘omi ia ki he lolo oke, ‘o ne ‘atu ia. 20 Pea na’e pehē ‘e he ‘āngelo ‘ae ‘Otua kiate ia, “To’o ‘ae kakano mo e ngaahi mā ta’efakalēvani, pea ‘ai ia ki he maka ni, pea lilingi ‘ae vaihū.” Pea na’a ne fai ia.

21 ¶ Pea na’e toki mafao atu ‘e he ‘āngelo ‘a Sihova ‘ae mu’a tokotoko na’e ‘i hono nima, ke lave ki he kakano mo e ngaahi mā ta’eme’afakatupu; pea na’e ‘alu hake ‘ae afi mei he maka, pea na’e ‘osi’osi ai ‘ae kakano mo e ngaahi mā ta’efakalēvani. Pea na’e ‘alu ai ‘ae ‘āngelo ‘a Sihova mei hono ‘ao. 22 Pea ‘i he ‘ilo ‘e Kitione ko e ‘āngelo ia ‘a Sihova, na’e pehē ‘e Kitione, “‘Oiauē, ‘E Sihova ko e ‘Otua! He kuo u mamata ki he ‘āngelo ‘a Sihova ko e mata ki he mata.” 23 Pea na’e pehē ‘e Sihova kiate ia, “Ke fiemālie pe koe; ‘oua na’a ke manavahē: ‘e ‘ikai te ke mate.” 24 Pea na’e fokotu’u ‘i ai ‘e Kitione ‘ae feilaulau’anga kia Sihova, ‘o ne ui ia, ko Sihova-Salomi: ‘oku ‘i Ofila ia ‘oe kau ‘Apiesa ‘o a’u ki he ‘aho ni.

25 ¶ Pea na’e hoko ‘o pehē ‘i he pō pe ko ia, na’e pehē ‘e Sihova kiate ia, “To’o ‘ae pulu mui ‘a ho’o tamai, ‘io, hono ua ‘oe pulu ‘oku fitu ta’u ‘ene motu’a, pea tulaki hifo ‘ae feilaulau’anga ‘o Peali ‘aia na’e langa ‘e ho’o tamai, pea tā hifo ‘ae vao tapu ‘oku ofi ki ai: 26 Pea ke langa ‘ae

feilaulau'anga kia Sihova ko ho 'Otua 'i he funga 'oe maka ni, 'i he potu mālohi, pea ke 'omi hono ua 'oe pulu, pea 'atu ia ko e feilaulau tutu ia, mo fefie 'aki 'ae 'akau 'oe vao tapu 'aia ke ke tā hifo.”²⁷ Pea na'e to'o 'e Kitione 'ae kau tangata ko 'ene kau tamaio'eiki 'e toko hongofulu, 'o ne fai 'o hangē ko e fekau 'a Sihova kiate ia: pea ko e me'a 'i he'ene manavahē ki he kakai 'oe fale 'o 'ene tamai, mo e kau tangata 'oe kolo, na'e 'ikai te ne mafai ia 'i he 'aho, pea na'e fai 'e ia ia 'i he po'uli.

²⁸ ¶ Pea 'i he tu'u hengihengi hake 'i he pongipongi 'ae kau tangata 'oe kolo, vakai, ko e feilaulau'anga 'o Peali kuo tulaki ki lalo, pea kuo tā hifo mo e vao tapu na'e ofi ki ai, pea ko hono ua 'oe pulu kuo 'osi hono 'atu 'o feilaulau 'aki ki he feilaulau'anga 'aia na'e langa.²⁹ Pea na'a nau fepehē'aki 'iate kimautolu, “Ko hai kuo ne fai 'ae me'a ni?” Pea 'i he'enau 'eke mo fehu'i, na'a nau pehē, Kuo fai 'ae me'a ni 'e Kitione ko e foha 'o Soasi.³⁰ Pea pehē ai 'e he kau tangata 'oe kolo kia Soasi, “'Omi ho foha kitu'a ke tāmāte ia: ko e me'a 'i he'ene tulaki hifo 'ae feilaulau'anga 'o Peali, pea ko e me'a 'i he'ene tā hifo 'ae vao tapu na'e ofi ki ai.”³¹ Pea na'e pehē 'e Soasi kiate kinautolu na'e angatu'u kiate ia, “Te mou langomaki'i 'a Peali? He te ne fakamo'ui 'akimoutolu? Ko ia 'oku langomaki'i 'a Peali ke tāmāte'i ia 'i he kei pongipongi: kapau ko e 'otua ia, ke langomaki'i ia 'e ia pe, koe'uhi kuo tulaki hifo 'e ha tokotaha 'a hono feilaulau'anga.”³² Ko ia na'a ne ui ia 'i he 'aho ko ia ko Selupeali, 'o pehē, “Tuku ke langomaki'i ia 'e Peali, he kuo ne tulaki hifo hono feilaulau'anga.”

³³ ¶ Pea na'e toki fakataha ai 'ae kakai Mitiane kotoa pē mo e kakai 'Amaleki mo e fānau kotoa pē 'oe potu hahake, 'onau 'alu atu, 'o 'apitanga 'i he tele'a 'o Sesilili. ³⁴ Ka na'e hoko kia Kitione 'ae Laumālie 'o Sihova, pea ne ifi 'e ia 'ae me'alea: pea na'e fakataha 'o muimui 'iate ia 'ae kakai 'Apiesa. ³⁵ Pea na'e fekau 'e ia ki Manase kotoa pē, pea na'a nau tānaki 'o muimui 'iate ia foki: pea na'e fekau 'e ia ki 'Aseli, pea ki Sepuloni, mo Nafitalai; pea na'a nau ha'u ke fakafetaulaki kiate kinautolu.

³⁶ ¶ Pea na'e pehē 'e Kitione ki he 'Otua, Kapau te ke fakamo'ui 'a 'Isileli 'aki hoku nima 'o hangē ko ho'o folofola, ³⁷ Vakai, te u 'ai 'ae fulufulu'i sipi kotoa ki he kelekele: pea kapau 'oku 'i he fulufulu'i sipi pe 'ae hahau, pea mōmoa 'ae kelekele kotoa pē, te u 'ilo ai te ke fakamo'ui 'a 'Isileli 'i hoku nima, 'o hangē ko ho'o folofola. ³⁸ Pea na'e pehē: he na'e tu'u pongipongi hake ia 'i he pongipongi, 'o tatau 'ae hahau mei he fulufulu'i sipi, pea na'e fonu ha ipu 'i he vai. ³⁹ Pea na'e pehē 'e Kitione ki he 'Otua, 'oua na'a tupu 'o lahi ho'o houhau kiate au, pea te u lea ke tu'o taha ni: 'oku ou kole kiate koe tuku au ke u 'ahi'ahi'i koe ke tu'o taha ni 'aki 'ae fulufulu'i sipi: tuku ke mōmoa pe 'ae fulufulu'i sipi, kae 'i he kelekele kotoa pē 'ae hahau. ⁴⁰ Pea na'e fai ia 'e he 'Otua 'i he pō ko ia: he na'e mōmoa 'ae fulufulu'i sipi pe, ka na'e hahau'ia 'ae kelekele kotoa pē.

7

1 Ko e ta'u 'e toko tolu mano mo e toko ua afe 'a Kitione, 'oku fakatokosi'i ia ke toko tolungeau. 9 'Oku tokoni ia 'e he misi mo hono fakamatala 'oe fo'i mā pa'ale. 16 Ko 'ene ngāue poto 'oe ngaahi me'alea

mo e ngaahi maama mo e ngaahi ipu. 24 'Oku ma'u 'e he kakai 'Ifalemi 'a Olepi mo Siipi.

¹ Pea na'e tu'u hengihengi hake 'a Selupeali, 'aia ko Kitione, mo e kakai kotoa pē na'e 'iate ia, 'onau 'apitanga fakataha 'i he ve'e vai 'o Haloti: pea na'e 'i he potu tokelau 'ae tau lahi 'oe kakai Mitiane, 'o ofi ki he tafungofunga 'o Mole, 'i he tele'a. ² Pea na'e pehē 'e Sihova kia Kitione, "Ko e kakai 'oku 'iate koe kuo tokolahi fau, ke tuku ki honau nima 'ae kakai Mitiane, telia na'a vikiviki ai 'a 'Isileli kiate au, 'o pehē, Ko hoku nima pē 'o'oku kuo ne fakamo'ui au. ³ Pea ko eni, ke ke 'alu, pea kalanga 'i he telinga 'oe kakai, 'o pehē, 'Ko ia fulipē 'oku vaivai mo manavahē, ke foki ia 'o 'alu vave mei he mo'unga ko Kiliati.'" Pea na'e foki 'o 'alu 'ae toko ua mano mo e toko ua afe 'oe kakai; pea na'e toe 'ae toko mano. ⁴ Pea na'e folofola 'a Sihova kia Kitione, "'Oku kei tokolahi fau 'ae kakai: ke ke 'omi 'akinautolu ki he vai, pea te u 'ahi'ahi'i 'akinautolu 'i ai ma'au: pea 'e pehē, ko ia 'oku ou pehē ai kiate koe, Ko eni ia 'e 'alu mo koe, ko ia ia te mo ō: pea ko ia fulipē 'oku ou pehē ai kiate koe, Ko eni ia 'e 'ikai 'alu mo koe, ko ia ia 'e 'ikai te mo ō.'" ⁵ Ko ia ne 'ave 'ae kakai ki he vai pea na'e folofola 'a Sihova kia Kitione, "Ko ia fulipē 'oku 'emo 'ae vai 'aki hono 'elelo, 'o hangē ko e 'emo 'ae kulī, te ke tuku kehe ia: pea 'e pehē mo ia fulipē 'oku punou 'o tū'ulutui ki hono tui ke inu." ⁶ Pea ko hono lau 'okinautolu na'e 'emo, 'o 'ai honau nima ki honau ngutu, ko e kau tangata 'e toko tolungeau: ka ko hono toe 'oe kakai kotoa pē na'e punou hifo ki honau tui ke inu 'ae vai. ⁷ Pea na'e pehē 'e Sihova kia Kitione, "'I he kau tangata 'e toko tolungeau 'aia na'e 'emo

te u fakamo‘ui ‘akimoutolu, pea te u tukuange ‘ae kakai Mitiane ki ho nima: pea tuku ‘ae kakai kehe kotoa pē kenau ‘alu taki taha ki hono potu.” ⁸ Ko ia na‘e to‘o ai ‘e he kakai ‘ae me‘akai ‘i honau nima, mo ‘enau me‘alea: pea ne fekau hono toe ‘o ‘Isileli ‘ae tangata taki taha ki hono fale fehikitaki, kae ta‘ofi ‘ae kau tangata ‘e toko tolungeau ko ia: pea na‘e ‘i lalo ‘iate ia ‘ae tau lahi ‘o Mitiane ‘i he tele‘a.

⁹ ¶ Pea na‘e hoko ‘o pehē ‘i he pō ko ia, na‘e folofola ‘a Sihova kiate ia, “Tu‘u hake, pea ke ‘alu hifo ki *honau* matatau; he kuo u tukuange ia ki ho nima. ¹⁰ Pea kapau ‘oku ke manavahē ke ‘alu hifo, mo ō mo Fiula ko ho tauhi ki he tau lahi: ¹¹ Pea ke fanongo ki he me‘a ‘oku nau lau: pea hili ia ‘e mālohi ho nima ke ke ‘alu hifo ai ki he tau.” Pea na‘e ‘alu hifo ia mo Fiula ko hono tauhi ki he potu ‘itu‘a ‘i he kau tangata to‘o mahafutau na‘e ‘i he tau. ¹² Pea na‘e mafola atu ‘i he tele‘a ‘ae kakai Mitiane, mo e kakai ‘Amaleki, mo e fānau kotoa pē ‘oe potu hahake ‘o hangē ko e fanga he‘e hono toko lahi: pea ko ‘enau fanga kāmeli na‘e ta‘efa‘alaua, ‘o hangē ko hono lahi ‘oe ‘one‘one ‘i he matātahi. ¹³ Pea ‘i he hoko ki ai ‘a Kitione, vakai, na‘e ‘i ai ‘ae tangata na‘e fakahā ‘ene misi ki hono tokoua, ‘o ne pehē, “Vakai, ne u misi ‘ae misi, pea vakai, na‘e tō mai ha fo‘i mā pa‘ale ki he tau lahi ‘o Mitiane, pea na‘e lave ia ki ha fale fehikitaki, pea holo ai, ‘o fulihi, pea na‘e holo ki lalo ‘ae fale.” ¹⁴ Pea na‘e lea hono tokoua, ‘o pehē, “‘Oku ‘ikai ha me‘a kehe eni, ka ko e heletā ‘a Kitione ko e foha ‘o Soasi, ko e tangata ‘Isileli: he kuo tuku ki hono nima ‘e he ‘Otua ‘a Mitiane, mo e tau kotoa pē.”

¹⁵ ¶ Pea ‘i he fanongo ‘a Kitione ki he fakahā

‘ae misi, mo hono ‘uhinga ‘o ia, pea pehē, na’e hū ia, pea toe liu atu ki he tau ‘a ‘Isileli, ‘o ne pehē, “Tu’u hake he kuo tuku ‘e Sihova ki homou nima ‘ae tau lahi ‘o Mitiane.”¹⁶ Pea na’a ne vahe tolu ‘ae kau tangata ‘e tolungeau ki he vāhenga kongakau ‘e tolu, ‘o ne ‘ai ‘ae me‘alea ‘i he nima ‘oe tangata kotoa pē, mo e nge‘esi ipu, mo e maama ‘i he loto ipu.¹⁷ Pea na’e pehē ‘e ia kiate kinautolu, “Sio mai kiate au, pea fa‘ifa‘itaki mai: pea vakai, ‘o kau ka hoko ki he potu ‘itu‘a ‘oe ‘apitanga, pea ‘e pehē, ko ia te u fai ‘eau, ‘e pehē pe ho‘omou fai.¹⁸ ‘O kau ka ifi ‘eau ‘ae me‘alea, ‘eau mo kinautolu kotoa pē ‘oku ‘iate au, mou ifi me‘alea ‘akimoutolu foki ‘i he potu kotoa pē ‘oe ‘apitanga kotoa pē, ‘o lea pehē, ‘*Ko e heletā* ‘a Sihova, pea mo Kitione.’ ”

¹⁹ ¶ Ko ia na’e hoko ‘a Kitione mo e kau tangata ‘e toko teau na’e ‘iate ia, ki he tu‘a ‘apitanga ‘i he kamata‘anga ‘oe lakanga le‘o tu‘uapō: pea kuo nau toki fakanofa ‘ae kau le‘o pea na’a nau ifi ‘ae ngaahi me‘alea, pea maumau ‘ae ngaahi ipu na’e ‘i honau nima.²⁰ Pea na’e ifi me‘alea ‘e he kongakau ‘e tolu, pea maumau ‘enau ngaahi ipu, kae puke ‘ae ngaahi maama ‘i honau nima, mo e me‘alea honau nima to‘omata‘u ke ifi ‘aki: pea na’a nau kalanga, “*Ko e heletā* ‘a Sihova, pea mo Kitione.”²¹ Pea na’a nau tu‘u ‘ae tangata taki taha ‘i hono potu ‘o takatakai ‘i he ‘apitanga: pea na’e felele‘i ‘ae tau kotoa pē, pea tangi, mo hola.²² Pea na’e ifi ‘aki ‘ae me‘alea ‘e he toko tolungeau, pea na’e fai ‘e Sihova ke ‘ai ‘e he tangata kotoa pē ‘ene heletā ki hono tokoua ‘i he tau kotoa pē: pea na’e hola ‘ae tau ki Pete-Sita ‘i Selelati, pea ki he potu ‘o ‘Epeli-Mihola, ‘o a‘u ki Tapati.²³ Pea na’e fakataha ‘ae

kau tangata 'o 'Isileli mei Nafitali, pea mei 'Aseli, pea mei Manase kotoa pē, 'onau tuli ki he kakai Mitiane.

²⁴ ¶ Pea na'e fekau 'e Kitione 'ae kau talafekau ki he ngaahi potu kotoa pē 'oe mo'unga ko 'Ifalemi, 'o pehē, "Mou 'alu hifo 'o tau'i 'ae kakai Mitiane pea mu'omu'a atu ke ma'u 'iate kinautolu 'ae ngaahi vai 'o a'u ki Petepala mo Sioatani." ²⁵ Pea na'a nau fakapōpula 'ae hou'eiki 'e toko ua 'oe kakai Mitiane, ko Olepi mo Siipi; pea nau tāmāte'i 'a Olepi 'i he fungamaka ko Olepi, pea nau tāmāte'i 'a Siipi 'i he tata'o'anga uaine 'o Siipi, 'onau tuli 'a Mitiane, pea na'a nau 'omi 'ae 'ulu 'o Olepi mo Siipi kia Kitione, 'i he kauvai 'e taha 'o Sioatani.

8

1 'Oku fakafiemālie'i 'e Kitione 'ae kakai 'Ifalemi. 24 Ko e ta'efietokoni 'e Sukote mo Penieli ki he kau-tau 'a Kitione. 10 'Oku ma'u 'a Sipa mo Salimuna. 18 'Oku faka'auha 'a Sipa mo Salimuna. 22 'Oku ta'efiema'u pule. 24 Ko 'ene 'efoti ko e me'a fakatupu hia. 28 Kuo fakamo'ulaloa 'a Mitiane 29 Ko e fānau 'a Kitione mo 'ene mate. 33 Ko e angahala 'a 'Isileli, mo 'enau ta'e'ofa.

¹ Pea na'e pehē 'e he kau tangata 'o 'Ifalemi kiate ia, "Ko e hā 'ae me'a ni kuo ke fai, na'e 'ikai te ke ui 'akimautolu, 'i ho'o 'alu ke tau'i 'ae kakai Mitiane?" Pea na'a nau lea mālohi kiate ia. ² Pea pehē 'e ia kiate kinautolu, "Ko e hā ia kuo fai 'eau, ke fakatatau ki he me'a kuo fai 'ekimoutolu? 'Ika'i kuo lelei lahi hake 'ae tufi 'oe toenga kālepi 'o 'Ifalemi 'i he ututa'u kātoa 'a 'Apiesa? ³ Kuo tukuange 'e he 'Otua ki homou nima 'ae ongo 'eiki 'o Mitiane ko Olepi mo Siipi: pea ko e hā ia te u

mafai ‘eau, ke fakatatau mo kimoutolu?” Pea hili ‘ene lea ko ia kiate kinautolu, na’e ‘osi leva ‘enau ‘ita kiate ia.

⁴ ¶ Pea na’e ha’u ‘a Kitione ki Sioatani, pea ‘alu ki he kauvai ‘e taha, ‘a ia, mo e kau tangata ‘e toko tolungeau na’e ‘iate ia, na’e vaivai kae tuli pē. ⁵ Pea pehē ‘e ia ki he kau tangata ‘o Sukote, “Oku ou kole kiate kimoutolu, tuku mai ‘ae ngaahi fo’i mā ki he kakai ‘oku muimui ‘iate au, he ‘oku nau vaivai, pea ‘oku ou tuli kia Sipa mo Salimuna, ko e ongo tu’i ‘o Mitiane.”

⁶ ¶ Pea na’e pehē ‘e he hou’eiki ‘o Sukote, “He ‘oku ‘i ho nima ‘o’ou ‘ae nima ‘o Sipa mo Salimuna koe’uhi ke mau ‘atu ‘ae mā ki ho’o kau tau?” ⁷ Pea na’e pehē ‘e Kitione, “Ko ia ‘i he tuku ‘e Sihova ki hoku nima ‘a Sipa mo Salimuna, te u toki haha homou kakano ‘aki ‘ae ngaahi ‘akau talatala ‘oe toafa mo e talatala ‘āmoa.”

⁸ ¶ Pea na’e ‘alu hake mei ai ia ki Penieli, ‘o ne lea tatau pe kiate kinautolu: pea na’e tali ia ‘e he kau tangata ‘o Penieli ‘o hangē ko hono tali ia ‘e he kau tangata ‘a Sukote. ⁹ Pea na’e lea ia ki he kau tangata ‘o Penieli, ‘o pehē, “I he’eku toe ha’u ‘i he melino, te u holoki hifo ‘ae fale mā’olunga ni.”

¹⁰ ¶ Pea na’e ‘i Kalikoa ‘a Sipa mo Salimuna, mo honau ngaahi tau, ko e kau tangata ‘e tokotaha mano mo e toko nima afe nai, ko hono kātoa ia na’e toe ‘i he ngaahi tau ‘oe fānau kotoa pē ‘oe potu hahake: he na’e tō ‘ae tokotaha kilu mo e toko ua mano ‘i he kau tangata na’e unuhi ‘ae heletā.

¹¹ ¶ Pe na’e ‘alu hake ‘a Kitione ‘i he hala ‘okinautolu na’e nofo ‘i he ngaahi fale fehikitaki ‘i he potu hahake ki Nopa mo Sokipa, ‘o ne te’ia ‘ae tau: he na’e nofo fiemālie pē ‘ae tau. ¹² Pea ‘i he

hola ‘a Sipa mo Salimuna, na‘e tuli ‘e ia ‘akinaua, ‘o ne ma‘u ‘ae ongo tu‘i ‘o Mitiane, ko Sipa mo Salimuna, ‘o ne veuveuki ‘a e tau kotoa.

¹³ ¶ Pea na‘e liu mai ‘a Kitione ko e foha ‘o Soasi mei he tau ‘oku te‘eki ai hopo hake ‘ae la‘ā. ¹⁴ Pea na‘a ne puke ‘ae talavou ‘i he kakai ‘o Sukote, ‘o ne fehu‘i ‘iate ia: pea na‘a ne fakahā kiate ia ‘ae hou‘eiki ‘o Sukote, mo e kau mātu‘a ‘o ia, ‘io, ‘ae kau tangata ‘e toko fitungofulu ma toko fitu. ¹⁵ Pea na‘e ha‘u ia ki he kau tangata ‘o Sukote, ‘o ne pehē, “Vakai kia Sipa mo Salimuna, ‘aia na‘a mou manuki ai kiate au, ‘o pehē, Ko eni, he ‘oku ‘i ho nima ‘ae nima ‘o Sipa mo Salimuna, koe‘uhi ke mau ‘atu ai ha mā ki ho kau tangata ‘oku vaivai?”

¹⁶ Pea na‘a ne ‘ave ‘ae kau mātu‘a ‘oe kolo, mo e ngaahi ‘akau talatala ‘oe toafa, mo e talatala‘āmoa, pea ne ako ‘aki ia ‘ae kau tangata ‘oe kolo. ¹⁷ Pea na‘a ne tā ‘o holoki hifo ‘ae fale mā‘olunga ‘o Penieli, ‘o ne tāmata‘i ‘ae kau tangata ‘oe kolo.

¹⁸ ¶ Pea na‘e pehē ‘e ia kia Sipa mo Salimuna, “Ko e kau tangata fē ‘akinautolu na‘a mou tāmata‘i ‘i Tepoa? Pea na‘a na pehēange, Hangē ko koe, na‘e pehē pe ‘akinautolu: na‘e ngalingali tu‘i ‘akinautolu taki taha kotoa pē.” ¹⁹ Pea pehē ‘e ia, “Ko hoku ngaahi kāinga ‘akinautolu, ‘io, ko e ngaahi fānau ‘a ‘eku fa‘ē: ‘oku mo‘ui ‘a Sihova, ka ne mo fakamo‘ui ‘akinautolu, pehē ‘e ‘ikai te u tāmata‘i ‘akimoua.” ²⁰ Pea pehē ‘e ia kia Sesa ko hono ‘uluaki tupu, “Tu‘u hake, ‘o tāmata‘i ‘akinaua.” Ka na‘e ‘ikai unuhi ‘ene heletā ‘e he tamasi‘i: he na‘e manavahē ia, koe‘uhi na‘e kei si‘i ia. ²¹ Pea na‘e pehē ‘e Sipa mo Salimuna, “Tu‘u ‘a koe, ‘o taa‘i ‘akimaua: he ‘oku hangē ko e tangata

‘oku pehē ‘ene mālohi.” Pea na‘e tu‘u ‘a Kitione ‘o ne tāmata‘i ‘a Sipa mo Salimuna; ‘o ne to‘o ‘o ‘ave ‘ae ngaahi teunga na‘e ‘i he kia ‘o ‘ena ongo kāmeli.

²² ¶ Pea na‘e pehē ai ‘e he kau tangata ‘o ‘Isileli kia Kitione, “Ke ke pule koe kiate kimautolu, ‘a koe mo ho foha, mo e foha ‘o ho foha: he kuo ke fakamo‘ui ‘akimautolu mei he nima ‘o Mitiane.”

²³ Pea na‘e pehē ‘e Kitione kiate kinautolu, “‘E ‘ikai te u pule kiate kimoutolu, pea ‘e ‘ikai pule ‘a hoku foha kiate kimoutolu: ko Sihova ko ia ia ‘e pule kiate kimoutolu.”

²⁴ ¶ Pea na‘e pehē ‘e Kitione kiate kinautolu, “‘Oku ou fie fai atu ‘eku kole kiate kimoutolu, koe‘uhi ke mou tuku mai kiate au ‘ae ngaahi mama kuo mou ma‘u ‘i he vete.” (He na‘a nau ‘ai ‘ae hau koula, he ko e kau ‘Isime‘eli ‘akinautolu.)

²⁵ Pea na‘e pehēange ‘ekinautolu, “Te mau ‘atu fiemālie pe ia.” Pea na‘a nau folahi ‘ae kofu pea na‘e sī ki ai taki taha ‘e he tangata ‘ae ngaahi hau mei he‘ene me‘a. ²⁶ Pea ko hono mamafa ‘oe ngaahi hau koula ‘aia na‘a ne kole, ko e *sikeli* koula ‘e taha afe mo e fitungeau: ka ‘oku lau kehe ‘ae ngaahi teunga, mo e ngaahi kahoa, mo e ngaahi kofu lanumoana na‘e ‘i he ongo tu‘i ‘o Mitiane, pea mo e ngaahi kahoa na‘e ‘i he kia ‘o ‘enau fanga kāmeli. ²⁷ Pea na‘e ngaahi ‘aki ia ‘e Kitione ‘ae ‘efoti pea na‘e tuku ia ki he kolo, ‘aia ko Ofila: pea na‘e ‘alu ki ai ‘a ‘Isileli kotoa pē ‘o fai angahala: pea na‘e hoko ‘ae me‘a ko ia ko e tauhele kia Kitione, pea ki hono fale.

²⁸ ¶ Na‘e pehē ‘ae fakamo‘ulaloa ‘o Mitiane ‘i he ‘ao ‘oe fānau ‘a ‘Isileli, ko ia na‘e ‘ikai tenau toe hiki hake honau ‘ulu. Pea na‘e nofo fiemālie pe

‘ae fonua ‘i he ta‘u ‘e fāngofulu ‘i he ngaahi ‘aho ‘o Kitione.

²⁹ ¶ Pea na‘e ‘alu ‘a Selupeali ko e foha ‘o Soasi ‘o nofo ‘i hono fale ‘o‘ona. ³⁰ Pea na‘e ‘ia Kitione ‘ae foha ‘e toko fitungofulu na‘e tupu ‘iate ia: he na‘e tokolahi hono uaifi. ³¹ Pea na‘e fānau kiate ia ‘e he kaunanga na‘e ‘i Sikemi ‘ae tama, ‘aia na‘a ne ui ko ‘Apimeleki. ³² Pea na‘e pekia ‘a Kitione ko e foha ‘o Soasi kuo a‘u ‘a hono ta‘u, pea na‘e tanu ia ‘i he fa‘itoka ‘o ‘ene tamai ko Soasi, ‘i Ofila ‘oe kakai ‘Apiesa. ³³ Pea kuo pekia leva ‘a Kitione na‘e hoko ‘o pehē, na‘e toe tafoki ‘ae fānau ‘a ‘Isileli, ‘onau muimui holi kovi kia Peali, ‘onau ‘otua ‘aki ‘a Peali-Piliti. ³⁴ Pea na‘e ‘ikai manatu‘i ‘e he fānau ‘a ‘Isileli kia Sihova ko honau ‘Otua, ‘aia na‘a ne fakamo‘ui ‘akinautolu mei he nima ‘o honau ngaahi fili ‘i he potu kotoa pē. ³⁵ Pea na‘e ‘ikai tenau fakahā ‘ae ‘ofa ki he fale ‘o Selupeali, ‘aia ko Kitione, ‘o hangē ko e ngāue lelei ‘aia na‘e fakahā ‘e ia ki ‘Isileli.

9

1 Ko e alea angatu‘u ‘a ‘Apimeleki mo e kakai Sikemi, mo e fakapoongi ‘a hono ngaahi kāinga, pea hoko ia ko e tu‘i. 7 ‘Oku tautea ‘akinautolu ‘e Sotame ‘i he lea fakatātā, ‘o ne fakahā ‘enau ‘auha. 22 ‘Oku kau ‘a Keali mo e kakai ‘a Sikemi ‘o angatu‘u kiate ia. 30 ‘Oku faka‘ilo ia ‘e Sepuli. 34 ‘Oku ikuna ‘akinautolu ‘e ‘Apimeleki, ‘o ne tūtuu‘i ‘ae kolo ‘aki ‘ae māsima. 46 ‘Oku ne tutu ‘ae potu mālohi ‘oe ‘otua ko Piliti. 50 Kuo tāmata‘i ia ‘i Tipesi ‘aki ‘ae kongā ‘oe maka momosi. 56 Kuo hoko ‘ae tala ‘a Sotame.

¹ Pea na‘e ‘alu ki Sikemi ‘a ‘Apimeleki ko e foha ‘o Selupeali ki he kāinga ‘o ‘ene fa‘ē, pea alea ia mo kinautolu, pea mo kinautolu kotoa pē na‘e ‘i

he fale 'oe tamai 'a 'ene fa'e, 'o pehē, ² “Oku ou kole kiate kimoutolu, mou lea 'i he telinga 'oe kau tangata 'o Sikemi, Ko fē ia 'oku lelei, 'ae pule kiate kimoutolu 'ae ngaahi foha kotoa pē 'o Selupeali, ko e toko fitungofulu, pe ko e pule 'ae tokotaha kiate kimoutolu? Mou manatu foki 'oku 'o homou hui mo homou kakano au.” ³ Pea na'e lea ai 'ae kāinga 'o 'ene fa'e 'i he telinga 'oe kau tangata kotoa pē 'o Sikemi 'i he ngaahi lea ni: pea na'e tokanga leva honau loto ke muimui ia 'Apimeleki: he na'a nau pehē, ko hotau kāinga ia. ⁴ Pea na'a nau 'atu kiate ia 'ae kongasiliva 'e fitungofulu mei he fale 'o Peali-Piliti, 'aia na'e 'ave 'e 'Apimeleki 'o foaki ki he kau tangata kovi mo va'iva'inga 'aia na'e muimui 'iate ia. ⁵ Pea na'a ne 'alu ki he fale 'o 'ene tamai 'i Ofila, 'o ne tāmata 'i hono kāinga ko e ngaahi foha 'o Selupeali 'e toko fitungofulu, 'i he funga maka pe taha: ka na'e hao 'a Sotame ko e foha kimui 'o Selupeali: he na'a ne fufū ia. ⁶ Pea na'e fakataha 'ae kau tangata kotoa pē 'o Sikemi, mo e fale kotoa 'o Milo, pea na'a nau 'alu, 'o fakanofa 'a 'Apimeleki ke tu'i, 'i he mala'e 'oe pou 'aia na'e 'i Sikemi.

⁷ ¶ Pea 'i he'enau tala ia kia Sotame, na'e 'alu ia 'o tu'u 'i he tumutumu 'oe mo'unga ko Kelisimi, pea hiki hono le'o, 'o kalanga, 'o ne pehē kiate kinautolu, “Fanongo kiate au, 'akimoutolu 'ae kau tangata 'o Sikemi, koe'uhi ke tokanga 'ae 'Otua kiate kimoutolu. ⁸ Na'e 'alu atu 'ae ngaahi 'akau 'i he kuonga 'e taha ke fakanofa ha tu'i kiate kinautolu; pea na'a nau pehē ki he 'olive, 'Ke ke pule koe kiate kimautolu.’ ⁹ Ka na'e pehē 'e he 'olive kiate kinautolu, 'He te u tuku 'eku lelei 'a'aku 'aia 'oku tupu ai 'iate au 'enau faka'apa'apa ki he 'Otua

mo e tangata, pea u 'alu ke hoko ko e mā'olunga au 'i he ngaahi 'akau?' ¹⁰ Pea na'e pehē 'e he ngaahi 'akau ki he fiki, 'Ha'u koe, 'o pule kiate kimautolu.' ¹¹ Ka na'e pehē 'e he fiki kiate kinautolu, "E lelei 'eku tuku 'eku hu'amelie, mo 'eku fua lelei, pea u 'alu ke hoko au ke mā'olunga ki he ngaahi 'akau?' ¹² Pea na'e pehē 'e he ngaahi 'akau ki he vaine, 'Ha'u koe, 'o pule kiate kimautolu.' ¹³ Pea na'e pehē 'e he vaine kiate kinautolu, "E lelei 'eku tuku 'eku uaine, 'aia 'oku ne fakafiemālie 'ae 'Otua mo e tangata, pea u 'alu ke hoko ke pule ki he ngaahi 'akau?' ¹⁴ Pea na'e pehē 'e he ngaahi 'akau kotoa pē ki he talatala'āmoa, 'Ha'u koe, 'o pule kiate kimautolu.' ¹⁵ Pea na'e pehē 'e he talatala'āmoa ki he ngaahi 'akau, 'Kapau 'oku mou fakanofu mo'oni au ko e tu'i kiate kimoutolu, mou ha'u 'o falala ki hoku malu: pea kapau 'e 'ikai, tuku ke ha'u 'ae afi mei he talatala'āmoa 'o faka'auha 'ae ngaahi sita 'o Lapanoni.' ¹⁶ "Pea ko eni, kapau kuo mou fai mo'oni, mo totonu, 'i ho'omou fakanofu 'a 'Apimeleki ke tu'i, pea kapau kuo mou fai lelei kia Selupeali mo hono fale, mou fai kiate ia 'o fakatatau ki he ngāue lelei 'a hono nima: ¹⁷ (He na'e tau 'eku tamai ma'amoutolu, 'o ne li'aki mo'oni 'ene mo'ui, 'o ne fakamo'ui ai 'akimoutolu mei he nima 'o Mitiane: ¹⁸ Pea kuo mou tu'u hake he 'aho ni ki he fale 'o 'eku tamai, pea kuo mou tāmate'i hono ngaahi foha, ko e tangata 'e toko fitungofulu, 'i he maka pe taha, pea kuo mou fakanofu 'a 'Apimeleki, ko e tama 'a 'ene kaunanga, ke tu'i ki he kau tangata 'o Sikemi koe'uhi ko homou kāinga ia;) ¹⁹ Pea ko eni, kapau kuo mou fai mo'oni mo angatonu kia

Selupeali, pea ki hono fale he ‘aho ni, mou fiefia ia ‘Apimeleki, pea tuku ke vikiviki ia ‘iate kimoutolu: ²⁰ Pea kapau ‘oku ‘ikai, tuku ke ha‘u ‘ae afi meia ‘Apimeleki ‘o faka‘auha ‘ae kau tangata ‘o Sikemi, mo e fale ‘o Milo; pea ha‘u ‘ae afi mei he kau tangata ‘o Sikemi, pea mei he fale ‘o Milo, pea faka‘auha ‘a ‘Apimeleki.” ²¹ Pea na‘e lele ‘a Sotame ‘o hola, pea ne ‘alu ki Piea, pea nofo ai, ‘i he manavahē kia ‘Apimeleki ko hono tokoua.

²² ¶ Pea hili ‘ae ta‘u ‘e tolu mo ‘ene pule ‘a ‘Apimeleki ki ‘Isileli, ²³ Na‘e fekau ‘e he ‘Otua ‘ae laumālie kovi kia ‘Apimeleki mo e kau tangata ‘o Sikemi: pea na‘e fai fakakākā ‘e he kau tangata ‘o Sikemi kia ‘Apimeleki. ²⁴ Koe‘uhi ke hoko ‘ae kovi na‘e fai ki he ngaahi foha ‘e toko fitungofulu ‘o Selupeali, mo honau toto, kia ‘Apimeleki ko honau tehina, ‘aia na‘a ne tāmata‘i ‘akinautolu; pea ki he kau tangata ‘o Sikemi, ‘akinautolu na‘a nau tokoni ia ‘i he tāmata‘i ‘o hono ngaahi kāinga. ²⁵ Pea na‘e fakanofu ‘e he kau tangata ‘o Sikemi ‘ae kau tangata ke lamasi ia ‘i he tumutumu ‘oe ngaahi mo‘unga, pea na‘a nau kaiha‘asi mei he kakai kotoa pē na‘e ‘alu ‘i he hala ofi kiate kinautolu pea na‘e fakahā ia kia ‘Apimeleki. ²⁶ Pea na‘e ha‘u ‘a Keali ko e foha ‘o Epeti mo hono ngaahi kāinga, ‘onau hoko ki Sikemi: pea na‘e tui kiate ia ‘ae kau tangata ‘o Sikemi. ²⁷ Pea na‘a nau ‘alu kitua‘ā ki he ngoue, ‘o tānaki ‘enau ngoue vaine, ‘onau malakaki ‘enau ngaahi kālepi, pea fai ‘ae fiefia, ‘onau hū ki he fale ‘o honau ‘otua, ‘onau kai mo inu, pea na‘a nau kape‘i ‘a ‘Apimeleki. ²⁸ Pea na‘e pehē ‘e Keali ko e foha ‘o Epeti, “Ko hai ‘a ‘Apimeleki, pea ko hai ‘a

Sikemi, koe‘uhi ke tau tauhi ia? ‘Ikai ko e foha ia ‘o Selupeali? Mo Sepuli ko ‘ene matāpule? Mou tauhi ‘ae kau tangata ‘o Hemoa ko e tamai ‘a Sikemi: he koe‘uma‘ā ‘emau tauhi kiate ia? ²⁹ ‘Amusiaange ‘eau ki he ‘Otua kuo ‘i hoku lalo nima ‘ae kakai ni! Pea te u toki hiki ‘a ‘Apimeleki. Pea pehē ‘e ia kia ‘Apimeleki, ‘Fakatokolahi ho‘o kau tau, pea ke ha‘u kitua‘ā.’ ”

³⁰ ¶ Pea ‘i he fanongo ‘a Sepuli ko e pule ‘oe kolo ki he ngaahi lea ‘a Keali ko e foha ‘o Epeti, na‘e tupu ai ‘ene ‘ita. ³¹ Pea na‘e fekau fakalilolilo kia ‘Apimeleki, ‘o pehē, “Vakai, ko Keali ko e foha ‘o Epeti mo hono ngaahi kāinga kuo nau ha‘u ki Sikemi: pea vakai, ‘oku nau teu ‘ae kolo ni ko ho tau‘i: ³² Pea ko eni ke ke hake ‘i he po‘uli ‘a koe mo e kakai ‘oku ‘iate koe, pea toka ‘ae malumu ‘i he ngoue: ³³ Pea ‘e pehē, ‘i he hopo leva ‘ae la‘ā ‘apongipongi, ke ke tu‘u hake leva ‘o tau‘i ‘ae kolo: pea vakai, ‘oka ‘alu atu ia mo e kakai ‘oku ‘iate ia ke tau‘i koe, te ke toki fai kiate kinautolu ‘o hangē ko e fa‘a fai ‘o ho nima.”

³⁴ ¶ Pea na‘e tu‘u hake ‘a ‘Apimeleki, mo e kakai kotoa pē na‘e ‘iate ia, ‘i he po‘uli, pea na‘a nau vahe fā ‘akinautolu ‘o malumu ki Sikemi. ³⁵ Pea na‘e ‘alu atu ‘a Keali ko e foha ‘o Epeti, ‘o ne tu‘u ‘i he hū‘anga ki he matapā ‘oe kolo: pea na‘e tu‘u hake ‘a ‘Apimeleki, mo e kakai na‘e ‘iate ia, mei he‘enau toka malumu. ³⁶ Pea ‘i he mamata ‘a Keali ki he kakai, na‘e pehē ‘e ia kia Sepuli, “Vakai, ‘oku ‘alu hifo ‘ae kakai mei he ngaahi tumutumu ‘oe mo‘unga.” Pea na‘e pehē ‘e Sepuli kiate ia, “‘Oku ke mamata ki he malu ‘oe mo‘unga ‘o lau ia ko e kakai.” ³⁷ Pea na‘e toe lea ‘a Keali ‘o pehē,

“Vakai, ‘oku ‘alu hifo ‘ae kakai ‘i he loto fonua, pea ko e kakai ‘e taha ‘oku ‘alu ange ‘o ofi ki he tafangafanga ‘o Mioninimi.” ³⁸ Pea na’e pehē ‘e Sepuli kiate ia, “Ko eni kuo ‘i fē ho ngutu, ‘aia na’a ke lea ai, Ko hai ‘a ‘Apimeleki ke tau tauhi ia? ‘Ikai ko e kakai eni na’a ke manuki’i? Ko eni ‘oku ou kole kiate koe, ke ke ‘alu kitua’ā ‘o tau’i ‘akinautolu.” ³⁹ Pea na’e ‘alu kitua’ā ‘a Keali ‘i he ‘ao ‘oe kau tangata ‘o Sikemi, ‘o ne tau mo ‘Apimeleki. ⁴⁰ Pea na’e tuli ia ‘e ‘Apimeleki, pea na’e hola ia mei hono ‘ao, pea na’e te ‘ia ‘ae tokolahi mo lavea, ‘o a’u atu ki he hū’anga ‘oe matapā. ⁴¹ Pea na’e nofo ‘a ‘Apimeleki ‘i Eluma pea na’e kapusi ‘e Sepuli ‘a Keali mo hono kāinga, ke ‘oua na’a nau nofo ‘i Sikemi. ⁴² Pea na’e hoko ‘o pehē ‘i he ‘apongipongi, na’e ‘alu ‘ae kakai ki he ngoue; pea na’a nau tala ia kia ‘Apimeleki. ⁴³ Pea na’e ‘ave ‘e ia ‘ae kakai, ‘o ne vahe tolu kinautolu, pea toka ‘ae malumu ‘i he ngoue, ‘o fakasio, pea vakai, kuo ha’u ‘ae kakai kitua’ā mei he kolo; pea na’e tu’u hake ia kiate kinautolu, ‘o te ‘ia ‘akinautolu. ⁴⁴ Pea na’e ‘oho atu ‘a ‘Apimeleki mo e kau tangata na’e ‘iate ia, ‘onau tu’u ‘i hū’anga ki he matapā ‘oe kolo: pea na’e tuli ‘e he kongakau kehe ‘e ua ki he kakai na’e ‘i he ngoue, ‘o tāmata’i ‘akinautolu. ⁴⁵ Pea na’e tau’i ‘e ‘Apimeleki ‘ae kolo ‘i he ‘aho kotoa ko ia: pea na’a ne lava’i ‘ae kolo, ‘o tāmata’i ‘ae kakai na’e ‘i ai, ‘o ne holoki hifo ‘ae kolo, pea na’e tūtuu’i ia ‘aki ‘ae māsima.

⁴⁶ ¶ Pea ‘i he fanongo ki ai ‘ae kau tangata kotoa pē ‘oe fale tau mā’olunga ‘o Sikemi, na’a nau hū ki he potu ‘oe fale ‘oe ‘otua ko Piliti. ⁴⁷ Pea na’e fakahā kia ‘Apimeleki, kuo kātoa fakataha ‘ae kau

tangata kotoa pē 'oe fale tau mā'olunga 'o Sikemi.
⁴⁸ Pea na'e 'alu hake 'a 'Apimeleki ki he mo'unga ko Salimoni, 'aia mo e kakai kotoa pē na'e 'iate ia; pea na'e to'o 'e 'Apimeleki 'ae toki 'i hono nima, 'o ne tā hifo 'ae va'akau mei he ngaahi 'akau, 'o ne to'o ia, 'o 'ai ki hono uma, pea ne pehē ki he kakai na'e 'iate ia, Ko ia kuo mou mamata kuo u fai, mou fakato'oto'o 'o fa'ifa'itaki kiate au.
⁴⁹ Pea na'e fai 'e he kakai kotoa pē 'o tā hifo taki taha 'ae tangata 'ene va'akau, 'onau muimui 'ia 'Apimeleki, 'o fokotu'u ia ki he potu mālohi, pea na'e tutu 'ae potu mālohi kiate kinautolu; ko ia na'e mate ai 'ae kau tangata 'oe fale tau mā'olunga 'o Sikemi foki, ko e kau tangata 'e toko afe nai, mo e kau fefine.

⁵⁰ ¶ Pea na'e 'alu ai 'a 'Apimeleki ki Tipesi, 'o ne tau'i 'a Tipesi, pea ne lava'ia. ⁵¹ Ka na'e 'i ai 'ae fale tau mālohi 'i he lotu kolo, pea na'e hola ki ai 'ae kau tangata kotoa pē mo e kau fefine, mo kinautolu kotoa pē 'oe kolo, 'onau tāpuni ia kiate kinautolu, pea na'a nau 'alu hake ki he tu'afale ki 'olunga.
⁵² Pea na'e ha'u 'a 'Apimeleki ki he fale mā'olunga, 'o ne tau'ia, pea na'a ne 'alu ofi ki he matapā 'oe fale mā'olunga ke tutu ia 'aki 'ae afi. ⁵³ Pea na'e sī hifo 'e he fefine ha kongā 'oe maka momosi ki he 'ulu 'o 'Apimeleki, koe'uhi ke foa ai hono 'ulu.
⁵⁴ Pea na'e uī fakato'oto'o ia ki he talavou ko hono hoa tau, 'o ne pehē kiate ia, "Unuhi ho'o heletā, 'o tāmāte'i au, ke 'oua na'a pehē 'e he kakai 'iate au, na'e tāmāte'i ia 'e he fefine." Pea na'e tui ia ke 'asi 'e he'ene talavou, pea na'a ne mate. ⁵⁵ Pea 'i he mamata 'ae kau tangata 'o 'Isileli kuo mate 'a 'Apimeleki, na'a nau 'alu taki taha ki hono potu.

56 Na'e pehē 'ae totongi 'e he 'Otua kia 'Apimeleki 'i he ngaahi angakovi 'aia na'a ne fai ki he'ene tamai, 'i he tāmata'i hono kāinga 'e toko fitungofulu: 57 Pea ko e ngaahi kovi 'ae kau tangata 'o Sikemi na'e totongi ia 'e he 'Otua ki honau 'ulu: pea na'e hoko kiate kinautolu 'ae mala'ia na'e fakahā 'e Sotame ko e foha 'o Selupeali.

10

1 'Oku fakamaau 'a 'Isileli 'e Tola. 3 Ko Saili, mo hono foha 'e toko tolungofulu na'e ma'u 'ae kolo 'e tolungofulu. 6 'Oku fakamālohi'i 'a 'Isileli 'e he kakai Filisitia mo e kakai 'Amoni. 10 'Oku fekau atu 'akinautolu 'e he 'Otua 'i he'enu mamahi ki honau ngaahi 'otua loi. 15 'I he'enu fakatomala, 'oku fai 'ofa ia kiate kinautolu.

¹ Pea na'e tu'u hake ki mui ia 'Apimeleki 'a Tola ko e foha 'o Pua, ko e foha 'o Toto, ko e tangata 'o 'Isaka, ke ne fakamo'ui 'a 'Isileli; pea na'e nofo ia 'i Samili 'i he mo'unga 'o 'Ifalemi. ² Pea na'a ne fakamaau'i 'a 'Isileli 'i he ta'u 'e uofulu ma tolu, pea pekia ia, pea na'e tanu ia 'i Samili.

³ ¶ Pea na'e hoko mo ia 'a Saili ko e tangata 'o Kiliati, pea ne fakamaau 'e ia 'a 'Isileli 'i he ta'u 'e uofulu ma ua. ⁴ Pea na'e toko tolungofulu hono foha na'a nau heka 'i he ngaahi 'asi mui 'e tolungofulu, pea na'e tolungofulu 'enu kolo, 'aia 'oku ui ko e ngaahi kolo 'o Saili, 'o a'u ki he 'aho ni, 'aia 'oku 'i he fonua 'o Kiliati. ⁵ Pea na'e pekia 'a Saili, pea tanu ia 'i Kamoni.

⁶ ¶ Pea na'e toe fai kovi 'e he fānau 'a 'Isileli 'i he 'ao 'o Sihova, 'onau tauhi 'a Peali mo 'Asitelote, mo e ngaahi 'otua 'o Silia, pea mo e ngaahi 'otua 'o

Saitoni, mo e ngaahi 'otua 'o Moape, mo e ngaahi 'otua 'oe fānau 'a 'Amoni, mo e ngaahi 'otua 'oe kau Filisitia, 'onau li'aki 'a Sihova, pea na'e 'ikai tenau tauhi ia. ⁷ Pea na'e tupu ai ke vela 'ae houhau 'o Sihova ki 'Isileli, pea ne fakatau kinautolu ki he nima 'oe kau Filisitia, pea ki he nima 'oe fānau 'a 'Amoni. ⁸ Pea na'e hongofulu ta'u mo e ta'u 'e valu 'i he kuonga ko ia mo 'enau ta'omia 'ae fānau 'a 'Isileli: 'ae fānau kotoa pē 'a 'Isileli na'e nofo 'i he potu ki kō atu 'i Sioatani 'i he fonua 'oe kau 'Amoli, 'aia 'oku 'i Kiliati. ⁹ Na'e 'alu foki 'ae fānau 'a 'Amoni 'o fokotu'u atu ki he kauvai 'e taha 'o Sioatani ke tau'i 'a Siuta, pea mo Penisimani, pea mo e fale 'o 'Ifalemi: ko ia na'e mamahi lahi ai 'a 'Isileli. ¹⁰ Pea na'e tangi 'ae fānau 'a 'Isileli kia Sihova, 'o pehē, "Kuo mau fai angahala kiate koe, ko e me'a 'i he'emaui li'aki homau 'Otua, mo 'emaui tauhi foki 'a Peali." ¹¹ Pea na'e pehē 'e Sihova ki he fānau 'a 'Isileli, "I'ikai na'aku fakamo'ui 'akimoutolu mei he kakai 'Isipite, pea mei he kau 'Amoli, pea mei he fānau 'a 'Amoni, pea mei he kau Filisitia? ¹² Pea na'e ta'omia foki 'akimoutolu 'e he kau Saitoni, mo e kau 'Amaleki, pea mo e kau Maoni: pea ne mou tangi kiate au, pea ne u fakamo'ui 'akimoutolu mei honau nima. ¹³ Ka kuo mou li'aki au ke tauhi 'ae ngaahi 'otua kehe: ko ia 'e 'ikai te u kei fakamo'ui 'akimoutolu. ¹⁴ 'Alu 'o tangi ki he ngaahi 'otua 'aia kuo mou fili: tuku kenau fakamo'ui 'akimoutolu 'i he 'aho 'o ho'omou tu'utāmaki lahi."

¹⁵ ¶ Pea na'e pehē 'e he fānau 'a 'Isileli kia Sihova, "Kuo mau fai angahala: ke ke fai 'e koe 'aia 'oku lelei kiate koe kiate kimautolu: ka 'oku mau kole kiate koe ke ke fakamo'ui 'akima'utolu he 'aho

ni.” ¹⁶ Pea na‘a nau tukuange ‘iate kinautolu ‘ae ngaahi ‘otua kehe na‘e ‘iate kinautolu, ‘onau tauhi ‘a Sihova: pea na‘e mamahi hono laumālie ‘i he mamahi ‘a ‘Isileli. ¹⁷ Pea na‘e fakakātoa fakataha ai ‘ae fānau ‘a ‘Amoni, ‘onau ‘apitanga ‘i Kiliati. Pea na‘e fakakātoa fakataha ‘ae fānau ‘a ‘Isileli, ‘onau ‘apitanga ‘i Misipa. ¹⁸ Pea na‘e fepehē‘aki ‘e he kakai mo e hou‘eiki ‘o Kiliati, “Ko hai ‘ae tangata ‘e kamata ‘ae tau ki he fānau ‘a ‘Amoni? ‘E hoko ia ko e ‘eiki ki he kakai kotoa pē ‘o Kiliati.”

11

1 Ko e fuakava ‘a Sefita mo e kakai Kiliati, ke hoko ia ko honau ‘eiki. 12 ‘Oku ta‘e‘aonga ‘ae alea ‘a‘ana mo e kau ‘Amoni kenau melino. 29 Ko e fuakava ‘a Sefita. 32 Ko ‘ene lava‘i ‘ae kakai ‘Amoni. 34 ‘Oku fai ki hono ‘ofefine ‘o hangē ko ‘ene fuakava.

¹ Pea ko Sefita ko e tangata Kiliati, ko e tangata to‘a lahi, pea ko e tama ia ‘ae fefine angahala: pea ko e foha ‘o Kiliati ‘a Sefita. ² Pea na‘e fanau‘i ‘e he uaifi ‘o Kiliati ‘ae ngaahi tama; pea na‘e tupu hake ‘ae ngaahi tama ‘a hono uaifi, pea na‘a nau kapusi ‘a Sefita, ‘onau pehē kiate ia, “‘E ‘ikai te ke hoko koe ki ha me‘a ‘i he fale ‘o ‘etau tamai: he ko e tama koe ‘ae fefine kehe.” ³ Pea na‘e hola ai ‘a Sefita mei hono ngaahi kāinga, pea nofo ia ‘i he fonua ko Topi: pea na‘e kātoa kia Sefita ‘ae kau tangata launoa, ‘onau ‘alu fano mo ia. ⁴ Pea fuoloaange mo ‘ene hoko ‘o pehē, na‘e te u tau ‘ae fānau ‘a ‘Amoni ki ‘Isileli. ⁵ Pea ‘i he te u tau ‘ae fānau ‘a ‘Amoni ki ‘Isileli, pea pehē, na‘e ‘alu ‘ae kau mātu‘a ‘o Kiliati ke ‘omi ‘a Sefita mei he fonua ko Topi: ⁶ Pea na‘a nau pehē kia Sefita, “Ha‘u koe, ‘o hoko ko homau ‘eikitau, koe‘uhi ketau tau‘i ‘ae fānau ‘a ‘Amoni.”

7 Pea na'e pehē 'e Sefita ki he kau mātu'a 'o Kiliati, "Ikai na'a mou fehi'a kiate au, pea kapusi au mei he fale 'o 'eku tamai? Pea ko e hā kuo mou ha'u ai kiate au 'i ho'omou tu'utāmaki?" 8 Pea pehē 'e he kau mātu'a 'o Kiliati kia Sefita, "Ko ia 'oku mau toe kumi ni kiate koe, koe'uhi ke tau ō, pea tau'i 'ae fānau 'a 'Amoni, pea ke hoko ko homau 'eiki 'i he kakai kotoa pē 'o Kiliati." 9 Pea na'e pehē 'e Sefita ki he kau mātu'a 'o Kiliati, "Kapau 'oku mou 'ave au ki hoku fonua ke u tau'i 'ae fānau 'a 'Amoni, pea tukuange 'akinautolu 'e Sihova 'i hoku 'ao, te u hoko mo'oni ai ko homou 'eiki?" 10 Pea pehē 'e he kau mātu'a 'o Kiliati kia Sefita, "Ke 'afio 'e Sihova kiate kitaua, 'o kapau 'e 'ikai te mau fai 'o hangē ko ho'o lea." 11 Pea na'e toki 'alu 'a Sefita mo e kau mātu'a 'o Kiliati, pea fakanofa ia 'e he kakai ko e pule mo e 'eikitau kiate kinautolu: pea na'e fai 'e Sefita 'ene ngaahi lea kotoa pē 'i he 'ao 'o Sihova 'i Misipa.

12 ¶ Pea na'e fekau 'e Sefita 'ae kau talafekau ki he tu'i 'oe fānau 'a 'Amoni, 'o pehē, "Ko e hā ha'o kau kiate au koe'uhi kuo ke ha'u ai ke tau'i au 'i hoku fonua?" 13 Pea na'e lea 'ae tu'i 'oe fānau 'a 'Amoni ki he kau talafekau 'a Sefita, 'o pehē, "Ko e me'a 'i he fa'aoa 'e 'Isileli hoku fonua, 'i he'enau ha'u mei 'Isipite, mei 'Alanoni 'o a'u ki Sapoki, pea hoko ki Sioatani: ko ia ke ke toe tuku mai fiemālie pē 'ae ngaahi fonua ko ia." 14 Pea na'e toe fekau 'e Sefita 'ae kau talafekau ki he tu'i 'oe fānau 'a 'Amoni: 15 Pea ne pehē kiate ia, 'oku pehē 'e Sefita, "Na'e 'ikai fa'aoa 'e 'Isileli 'ae fonua 'o Moape, pe ko e fonua 'oe fānau 'a 'Amoni: 16 Ka 'i he 'alu hake 'a 'Isileli mei 'Isipite, pea fononga 'o 'asi 'i he toafa mo e tahi Kulokula, pea hoko ki Ketesi; 17 Na'e fekau

ai 'e 'Isileli ki he tu'i 'o 'Itomi, 'o pehē, 'Oku ou kole kiate koe, tuku ke u 'alu 'i ho fonua: ka na'e 'ikai tokanga ki ai 'ae tu'i 'o 'Itomi. Pea na'e pehē pe 'enau fekau ki he tu'i 'o Moape: ka na'e 'ikai loto ia ki ai: pea na'e nofo pe 'a 'Isileli 'i Ketesi. ¹⁸ Na'a nau 'alu ai pe 'i he toafa, pea foliaki 'ae fonua ko 'Itomi, pea mo e fonua 'o Moape, 'onau hoko 'o ofi ki he fonua 'o Moape 'i he potu hopo'angala'ā, pea 'apitanga 'i he potu 'e taha 'o 'Alanoni, ka na'e 'ikai hoko ki loto 'i he ve'e fonua 'o Moape: he ko e ngata'anga 'o Moape 'a 'Alanoni. ¹⁹ Pea na'e fekau 'e 'Isileli 'ae kau talafekau kia Sihoni ko e tu'i 'oe kau 'Amoli, ko e tu'i 'o Hesiponi: pea na'e pehē 'e 'Isileli kiate ia, 'Oku mau kole kiate koe, ke ke tuku ke mau 'alu atu 'i ho fonua ki hoku potu. ²⁰ Ka na'e 'ikai tui 'a Sihoni ke tuku 'a 'Isileli ke 'alu 'i hono fonua: ka na'e tānaki 'e Sihoni hono kakai kotoa pē 'o 'apitanga 'i Sehasi, ke tau'i 'a 'Isileli. ²¹ Pea na'e tukuange 'e Sihova ko e 'Otua 'o 'Isileli, 'a Sihoni mo hono kakai kotoa pē ki he nima 'o 'Isileli, pea na'a nau taa'i 'akinautolu: pea na'e ma'u 'e 'Isileli 'ae fonua kotoa pē 'oe kau 'Amoli, ko e kakai 'oe fonua. ²² Pea na'a nau ma'u 'ae ngaahi fonua kotoa pē 'oe kau 'Amoli, mei 'Alanoni 'o a'u atu ki Sapoki, pea mei he toafa 'o hoko ki Sioatani. ²³ Ko ia ko Sihova ko e 'Otua 'o 'Isileli kuo ne kapusi 'ae kakai 'Amoni, mei he 'ao 'o hono kakai ko 'Isileli, pea 'oku lelei ke ke ma'u ia 'e koe? ²⁴ 'Ikai te ke ma'u 'aia 'oku foaki 'e Kimosi ko ho 'otua kiate koe? Ko ia ko kinautolu kotoa pē 'e kapusi 'e Sihova ko homau 'Otua mei homau 'ao, ko kinautolu te mau ma'u. ²⁵ Pea ko eni, 'oku ke lelei hake koe 'ia Pelaki ko e foha 'o Sipoa ko e tu'i 'o Moape? Na'e fekuki

ia mo 'Isileli pe 'ikai? Pe na'a ne tau'i 'a 'Isileli? ²⁶ Na'e nofo 'a 'Isileli 'i Hesiponi mo hono ngaahi kolo, pea 'i 'Aloeli mo hono ngaahi kolo, pea 'i he ngaahi kolo 'oku tu'u 'i hono ngaahi ngata'anga 'oe fonua 'o 'Alanoni, 'i he ta'u 'e tolungeau? Ko e hā na'e 'ikai te mou toe ma'u 'akinautolu 'i he ngaahi kuonga ko ia? ²⁷ Ko ia na'e 'ikai te u fai angahala kiate koe, ka 'oku ke fai kovi kiate au 'i ho'o fie tau'i au: ko Sihova ko e fakamaau, ke fakamaau 'e ia he 'aho ni koe'uhi ko e fānau 'a 'Isileli mo e fānau 'a 'Amoni." ²⁸ Ka na'e 'ikai tokanga 'ae tu'i 'oe fānau 'a 'Amoni ki he ngaahi lea 'a Sefita, 'aia na'a ne fekau kiate ia.

²⁹ ¶ Pea na'e hoko 'ae Laumālie 'o Sihova kia Sefita, pea na'e 'alu atu ia 'i Kiliati, mo Manase, pea 'alu atu 'i Misipa 'o Kiliati, pea 'alu 'i Misipa 'o Kiliati 'o hoko atu ki he fānau 'a 'Amoni. ³⁰ Pea na'e lea 'a Sefita 'aki 'ae fuakava kia Sihova, 'o ne pehē, "Kapau te ke tukuange mo'oni 'ae fānau 'a 'Amoni ki hoku nima, ³¹ pea 'e pehē, ko ia 'e hū kitu'a mei he matapā 'o hoku fale ke fakafetaulaki kiate au 'i he'eku liu mai 'i he fiemālie mei he fānau 'a 'Amoni, 'e 'a Sihova mo'oni ia, pea te u 'atu ia ko e feilaulau tutu."

³² ¶ Pea na'e 'alu ai 'a Sefita ki he fānau 'a 'Amoni ke tau'i 'akinautolu: pea na'e tukuange 'akinautolu 'e Sihova ki hono nima. ³³ Pea ne taa'i 'akinautolu mei 'Aloeli, 'o hoko atu ki Minite, ko e kolo 'e uofulu, 'o a'u atu ki he toafa 'oe ngoue vaine, 'i he tā lahi 'aupito. Pea na'e pehē hono fakavaivai 'oe fānau 'a 'Amoni 'i he 'ao 'oe fānau 'a 'Isileli.

³⁴ ¶ Pea na'e ha'u 'a Sefita ki hono fale 'i Misipi, pea vakai, na'e ha'u kitu'a hono 'ofefine mo e

ngaahi kihi'i lali tatangi mo e me'e ke fakafe-
 taulaki kiate ia: pea ko hono 'ofefine pe taha
 ia; na'e 'ikai hano foha pe 'ofefine ka ko ia pe.
³⁵ Pea 'i he'ene mamata kiate ia, na'a ne haehae
 hono kofu, 'o ne pehē, "'Oiauē, hoku 'ofefine!
 Kuo ke fakavaivai 'aupito au, ko e tokotaha koe
 'okinautolu 'oku fakamamahi kiate au: he kuo
 faai hoku ngutu kia Sihova, pea 'oku 'ikai te u fa'a
 foki kimui." ³⁶ Pea na'e pehē 'e ia kiate ia, "'A 'eku
 tamai, kapau kuo ke lea 'aki ho ngutu kia Sihova,
 ke ke fai kiate au 'o hangē ko ia kuo ha'u mei ho
 ngutu; he kuo fai 'e Sihova 'ae totongi ma'au ki ho
 ngaahi fili, 'io, 'ae fānau 'a 'Amoni." ³⁷ Pea pehē 'e
 ia ki he'ene tamai, "Tuku ke fai 'ae me'a ni koe'uhi
 ko au: tuku au 'i he māhina 'e ua, ke u fe'alu'aki 'i he
 ngaahi mo'unga 'o tēngihia hoku tāupo'ou, 'eau mo
 hoku kau fefine." ³⁸ Pea na'e pehē 'e ia, "'Alu." Pea
 na'a ne fekau ia ke 'alu 'i he māhina 'e ua: pea 'alu ia
 mo hono kau fefine, 'o tēngihia hono tāupo'ou 'i he
 ngaahi mo'unga. ³⁹ Pea 'i he ngata'anga 'oe māhina
 'e ua, na'e pehē, na'e liu mai ia ki he'ene tamai, pea
 na'a ne fai kiate ia 'o fakatatau ki he'ene fuakava
 na'a ne fai: pea na'e 'ikai te ne 'ilo ha tangata.
⁴⁰ Pea na'e fai ma'u 'ae anga ko ia 'i 'Isileli, 'i he
 'alu 'ae ngaahi 'ofefine 'i 'Isileli 'i he 'aho 'e fā 'i he
 ta'u kotoa pē tukufakaholo ke tēngihia 'ae 'ofefine
 'o Sefita ko e tangata Kiliati.

12

*1 'Oku kē 'ae kau 'Ifalemi mo Sefita, pea
 faka'ilonga 'aki 'akinautolu 'ae Sipoleti, pea tāmata'i
 'e he kau Kiliati. 7 'Oku pekia 'a Sefita. 8 Ko
 Ipisani, na'e toko tolungofulu hono foha pea toko*

tolungofulu hono 'ofefine, 11 Mo 'Eloni, 13 Mo 'Apitoni, na'e toko fāngofulu hono foha pea toko tolungofulu hono 'ilamutu, na'a nau fakamaau'i 'a 'Isileli.

¹ Pea na'e fakakātoa fakataha 'akinautolu 'e he kau tangata 'o 'Ifalemi, 'onau 'alu atu ki he potu tokelau, 'onau pehē kia Sefita, "Ko e hā na'a ke 'alu ai ki he fānau 'a 'Amoni ke tau, ka na'e 'ikai te ke ui kimaoutolu ke tau ō mo koe? Te mau tutu ho fale 'i 'olunga 'iate koe." ² Pea na'e pehē 'e Sefita kiate kinautolu, "Ko au mo hoku kakai na'a mau feke'ike'i lahi mo e fānau 'a 'Amoni; pea 'i he'eku ui 'akimoutolu na'e 'ikai te mou fakamo'ui au mei honau nima. ³ Pea 'i he'eku mamata na'e 'ikai te mou fakamo'ui au, na'aku 'ai 'eku mo'ui ki hoku nima, pea u 'alu atu 'o tu'u hake ki he fānau 'a 'Amoni, pea na'e tuku mai 'akinautolu 'e Sihova ki hoku nima: ko ia ko e hā kuo mou ha'u ai he 'aho ni, ke tau kiate au?" ⁴ Pea na'e tānaki fakataha 'e Sefita 'ae kau tangata kotoa pē 'o Kiliati, pea na'a ne tau'i 'a 'Ifalemi: pea na'e te'ia 'e he kau tangata 'o Kiliati 'a 'Ifalemi, ko e me'a 'i he'enau pehē, "Ko e kau hola mei 'Ifalemi 'akimoutolu 'ae kau Kiliati, pea mei he kakai Manase." ⁵ Pea tomu'a ma'u 'ae ngaahi a'a'anga 'o Sioatani 'e he kakai Kiliati 'i he kakai 'Ifalemi: pea na'e pehē, 'i he lau 'e he kau 'Ifalemi ko ia kuo hao, 'o pehē, Tuku au ke u 'alu ki he kauvai; na'e pehē 'e he kau tangata 'o Kiliati ki ai, "Ko e tangata 'Ifalemi koe?" Kapau na'a ne pehē, "'Iakai:" ⁶ Na'a nau pehē kiate ia, "Ke ke pehē mai Sihipoleti.' Ka na'a ne pehē, Sipoleti: he na'e 'ikai te ne fa'a lea 'aki ia ke totonu: Pea na'a nau 'ave ia, 'o tāmata'i ia 'i he a'a'anga 'o Sioatani: pea na'e tō ai 'i he kuonga ko ia 'ae kau tangata

'Ifalemi 'e toko ua mano mo e toko ua afe. ⁷ Pea na'e fakamaau 'a 'Isileli 'e Sefita 'i he ta'u 'e ono. Pea na'e toki pekia 'a Sefita ko e tangata Kiliati, pea na'e tanu ia 'i he kolo 'e taha 'i Kiliati.

⁸ ¶ Pea na'e hoko mo ia 'a Ipisani mei Petelihema 'i he fakamaau'i 'a 'Isileli. ⁹ Pea na'e toko tolungofulu hono ngaahi foha mo toko tolungofulu hono 'ofefine 'aia na'a ne fekau atu ki he mama'o, 'o ne 'omi 'ae ngaahi 'ofefine 'e toko tolungofulu mei he mama'o ki hono ngaahi foha. Pea na'a ne fakamaau'i 'a 'Isileli 'i he ta'u 'e fitu. ¹⁰ Pea na'e toki pekia ai 'a Ipisani, pea na'e tanu ia 'i Petelihema. ¹¹ Pea na'e hoko mo ia 'a 'Eloni, ko e tangata Sepuloni, 'o ne fakamaau'i 'a 'Isileli; pea ne fakamaau 'e ia 'a 'Isileli 'i he ta'u 'e hongofulu. ¹² Pea na'e pekia 'a 'Eloni ko e tangata Sepuloni, pea na'e tanu ia 'i 'Asaloni 'i he fonua 'o Sepuloni.

¹³ ¶ Pea na'e hoko mo ia, 'ae fakamaau'i 'a 'Isileli 'e 'Apitoni ko e foha 'o Ileli ko e tangata 'o Pilatoni. ¹⁴ Pea na'e toko fāngofulu hono foha, pea toko tolungofulu hono 'ilamutu, na'e fa'a heka 'i he 'asi mui 'e fitungofulu: pea na'e fakamaau 'e ia 'a 'Isileli 'i he ta'u 'e valu. ¹⁵ Pea na'e pekia 'a 'Apitoni ko e foha 'o Ileli, ko e tangata Pilatoni, pea na'e fai ia 'i Pilatoni 'i he fonua 'o 'Ifalemi, 'i he mo'unga 'oe kau 'Amaleki.

13

1 'Oku 'i he nima 'oe kau Filisitia 'a 'Isileli. 2 'Oku fakahāhā 'ae 'āngelo ki he uaifi 'o Manoa. 8 'Oku fakahāhā 'ae 'āngelo kia Manoa. 15 Ko e feilaulau tutu 'a Manoa, 'aia na'e ha ai 'ae 'āngelo. 24 Kuo fanau'i 'a Samisoni.

¹ Pea na'e toe fakalahi 'ae fai kovi 'e he fānau 'a 'Isileli 'i he 'ao 'o Sihova; pea na'e tuku 'akinautolu 'e Sihova ki he nima 'oe kakai Filisitia 'i he ta'u 'e fāngofulu.

² ¶ Pea na'e ai 'ae tangata 'o Sola, 'i he fa'ahinga 'o Tani ko Manoa hono hingoa; pea na'e pa'a 'a hono uafi, 'o 'ikai fānau. ³ Pea na'e fakahāhā 'ae 'āngelo 'a Sihova ki he fefine, 'o ne pehē kiate ia, "Ko eni, vakai, 'oku ke pa'a, 'oku 'ikai te ke fānau: ka te ke feitama, pea fanau'i 'ae tama. ⁴ Pea ko eni, 'oku ou kole kiate koe, ke ke vakai, pea 'oua na'a ke inu uaine pe ha inu mālohi, pea 'oua na'a ke kai ha me'a ta'ema'a: ⁵ Vakai, te ke feitama koe, pea fanau'i 'ae tama pea 'oua na'a 'ai ha tele ki hono 'ulu koe'uhi ke hoko ia ko e taha fakamavahe ia ki he 'Otua mei he manāva: pea 'e kamata 'e ia ke fakamo'ui 'a 'Isileli mei he nima 'oe kau Filisitia."

⁶ ¶ Pea na'e ha'u ai 'ae fefine 'o tala ki hono husepāniti, 'o pehē, "Na'e ha'u 'ae tangata 'ae 'Otua kiate au, pea na'e tatau hono mata mo e mata 'oe 'āngelo 'ae 'Otua, na'e fakamanavahē: ka na'e 'ikai te u fehu'i pe ne ha'u mei fē ia, pea na'e 'ikai te ne tala mai hono hingoa: ⁷ Ka na'e pehē 'e ia kiate au, Vakai, te ke feitama, pea fanau'i 'ae tama; pea ko eni, 'oua na'a ke inu uaine pe ha inu mālohi, pea 'oua na'a ke kai ha me'a ta'ema'a: koe'uhi 'e fakamavahe 'ae tama ki he 'Otua mei he manāva 'o a'u ki he 'aho 'o 'ene pekia."

⁸ ¶ Pea na'e toki kole fakamātoato 'e Manoa kia Sihova, 'o pehē, "E hoku 'Eiki, ke ke tuku ke toe ha'u 'ae tangata 'ae 'Otua 'aia na'a ke fekau kiate kimaua, pea ako kiate kimaua 'aia te ma fai ki he tamasi'i 'aia 'e fanau'i." ⁹ Pea na'e ongo'i 'e he 'Otua 'ae le'o 'o Manoa; pea na'e toe ha'u 'ae 'āngelo 'ae

‘Otua ki he fefine ‘i he ‘ene nofo ‘i he ngoue: ka na ‘e ‘ikai ‘iate ia ‘a Manoa. ¹⁰ Pea na ‘e fakato‘oto‘o ‘e he fefine pea lele ‘o fakahā ki hono husepāniti, ‘o ne pehē kiate ia, “Vakai, kuo fakahā kiate au ‘ae tangata, ‘aia na ‘e ha‘u kiate au ‘i he ‘aho ‘e taha.” ¹¹ Pea na ‘e tu‘u hake ‘a Manoa, pea ‘alu mo hono uaifi, ‘o na hoko atu ki he tangata, pea ne pehē kiate ia, “Ko koe ‘ae tangata na ‘e lea ki he fefine?” Pea pehē ‘e ia, “Ko au.” ¹² Pea na ‘e pehē ‘e Manoa, “Ko eni ke fakatonutonu ho‘o ngaahi lea. ‘E fēfē ‘ema ngaahi ‘ae tamasi‘i, pea ko e hā te ma fai kiate ia?” ¹³ Pea na ‘e pehē ‘e he ‘āngelo ‘a Sihova kia Manoa, “Ke tokanga ‘ae fefine ki he ngaahi me‘a kotoa pē na‘aku tala kiate ia. ¹⁴ Ke ‘oua na‘a kai ‘e ia ha me‘a ‘e taha ‘oku tupu ‘i he vaine, pea ‘oua na‘a tuku ia ke inu uaine, pe ha inu mālohi, pe kai ha me‘a ‘e taha ‘oku ta‘ema‘a: ke tokanga ia ki he me‘a kotoa pē na‘aku fekau kiate ia.”

¹⁵ ¶ Pea na ‘e pehē ‘e Manoa ki he ‘āngelo ‘a Sihova, “‘Oku ou kole kiate koe, tuku ke ma ta‘ofi koe, kae‘oua ke ma teu ma‘au ha ‘uhiki‘i manu.” ¹⁶ Pea pehē ‘e he ‘āngelo ‘a Sihova kia Manoa, “Neongo ‘a ho‘o ta‘ofi au, ka ‘e ‘ikai te u kai ‘i ho‘o mā: pea kapau ‘oku ke fie ‘atu ha feilaulau tutu, ‘oku totonu ke ke ‘atu ia kia Sihova.” He na ‘e ‘ikai ‘ilo ‘e Manoa ko e ‘āngelo ia ‘a Sihova. ¹⁷ Pea na ‘e pehē ‘e Manoa ki he ‘āngelo ‘a Sihova, “Ko hai ho hingoa, koe‘uhi ‘oka hoko hono fakamo‘oni ‘o ho‘o ngaahi lea ke mau fakaongolelei koe?” ¹⁸ Pea na ‘e pehē ‘e he ‘āngelo ‘a Sihova kiate ia, “Ko e hā ‘oku ke fehu‘i ai ki hoku hingoa, kae ‘osi ‘oku fufū ia?” ¹⁹ Pea na ‘e ‘omi ‘e Manoa ‘ae ‘uhiki‘i manu mo e feilaulau me‘akai, pea ne ‘atu ia kia Sihova ‘i he

funga maka pea na'e fai me'a fakafofo 'e he 'āngelo pea na'e mamata ki ai 'a Manoa mo hono uaifi. ²⁰ Pea na'e hoko 'o pehē, 'i he 'alu hake ki langi 'ae ulo afi mei he funga feilaulau'anga, na'e hā'ele hake 'ae 'āngelo 'a Sihova 'i he ulo afi mei he funga feilaulau'anga. Pea na'e mamata ki ai 'a Manoa mo hono uaifi, pea na'a na tō ki hona mata ki he kelekele. ²¹ Ka na'e 'ikai toe fakahāhā 'ae 'āngelo 'a Sihova kia Manoa pē ki hono uaifi. Pea na'e toki 'ilo ai 'e Manoa ko e 'āngelo ia 'a Sihova. ²² Pea na'e pehē 'e Manoa ki hono uaifi, "Ko e mo'oni te ta mate, koe'uhi kuo ta mamata ki he 'Otua." ²³ Ka na'e lea hono uaifi kiate ia, "Ka ne finangalo 'a Sihova ke tāmata'i 'akitaua, pehē ne 'ikai ma'u 'e ia 'ae feilaulau tutu, mo e feilaulau me'akai 'i hota nima, pea 'e 'ikai foki te ne fakahā 'ae ngaahi me'a ni kiate kitaua, pea 'e 'ikai foki te ne fai ha ngaahi tala pehē kiate kitaua 'i he kuonga pehē."

²⁴ ¶ Pea na'e fānau 'e he fefine 'ae tama, pea na'e ui hono hingoa ko Samisoni: pea na'e tupu pe 'ae tama, pea tāpuaki'i ia 'e Sihova. ²⁵ Pea na'e kamata ue'i ia 'e he Laumālie 'o Sihova 'i he kuonga ni'ihī 'i he 'apitanga 'o Tani 'i he vaha'a 'o Sola mo Esitaoli.

14

1 Ko e fiema'umali 'e Samisoni mei he kakai Filisitia. 5 Ko 'ene tāmata'i 'ae laione 'i he 'ene fononga. 8 'I hono ua 'o 'ene fononga 'oku ne 'ilo 'ae hone 'i hono 'anga'anga. 10 Ko e kātōanga 'i he ta'ane 'a Samisoni. 12 'Oku fakahā 'e hono uaifi 'ene lea fufū. 19 'Oku ne ha'aki 'ae kau Filisitia 'e toko tolungofulu. 20 'Oku foekina hono uaifi.

1 Pea na'e 'alu hifo 'a Samisoni ki Timinate, 'o ne mamata 'i Timinate ki ha fefine 'i he ngaahi 'ofefine 'oe kau Filisitia. 2 Pea na'e ha'u ia, 'o tala ki he'ene tamai mo 'ene fa'e, 'o ne pehe, "Kuo u mamata 'i Timinate ki he fefine 'i he ngaahi 'ofefine 'oe kau Filisitia pea ko eni, ke mo ma'u ia mo'oku ke ma mali." 3 Pea na'e pehe ai 'e he'ene tamai mo 'ene fa'e kiate ia, "'Oku 'ikai koa ha fefine 'i he ngaahi 'ofefine 'o ho kainga, pe 'i hoku kakai kotoa pe, kuo ke 'alu ai ke fili ha uaifi mei he kakai Filisitia ta'ekamu?" Pea na'e pehe 'e Samisoni ki he'ene tamai, "Ke ke ma'u ia mo'oku he 'oku lelei ia kiate au." 4 Ka na'e 'ikai 'ilo 'e he'ene tamai mo 'ene fa'e na'e ue'i ia 'e Sihova, koe'uhi ke ne 'ilo ai ha me'a ke tauhele'i 'ae kau Filisitia: he na'e pule 'ae kau Filisitia 'i he kuonga ko ia ki 'Isileli.

5 ¶ Pea na'e 'alu hifo 'a Samisoni, mo 'ene tamai mo 'ene fa'e, ki Timinate, pea nau hoko ki he ngaahi ngoue vaine 'i Timinate: pea vakai, na'a ne fetaulaki mo e laione mui 'aia na'e 'oho ngungulu ange kiate ia. 6 Pea na'e hoko malohi lahi 'ae Laumalie 'o Sihova kiate ia, pea ne haehae 'ae laione 'o hangē ko 'ene haehae 'ae 'uhiki'i kosi, pea na'e 'ikai ha me'a 'i hono nima: ka na'e 'ikai te ne fakaha ki he'ene tamai pe ko 'ene fa'e, 'aia kuo ne fai. 7 Pea na'e 'alu hifo ia, pea alea ia mo e fefine: pea na'e fiemalie lahi 'a Samisoni 'iate ia.

8 ¶ Pea hili 'ae ngaahi 'aho ni'ihii, na'e toe liu mai ia ke ne ma'u ia, pea afe ia mei he hala ke mamata ki he 'anga'anga 'oe laione: pea vakai, na'e 'i ai 'ae fuifui pi mo e hone 'i he 'anga'anga 'oe laione. 9 Pea na'e to'o 'e ia mei ai ki hono nima, pea 'alu pe mo kai, pe ha'u ia ki he'ene tamai mo 'ene fa'e, pea ne

‘atu kiate kinaua, pea ne na kai: ka na’e ‘ikai te ne tala kiate kinaua kuo ne to’o ‘ae hone mei he ‘anga’anga ‘oe laione.

¹⁰ ¶ Pea na’e ‘alu hifo ‘ene tamai ki he fefine: pea na’e fai ‘i ai ‘e Samisoni ‘ae katoanga: he na’e pehē pe ‘ae anga ‘oe kau talavou. ¹¹ Pea ‘i he’enau mamata kiate ia, pea pehē, na’a nau ‘omi ‘ae kau tangata ‘e toko tolungofulu ko ‘ene kaume’a.

¹² ¶ Pea na’e pehē ‘e Samisoni kiate kinautolu, “Ko eni, te u tuku atu ‘ae lea ‘oku fufū hono ‘uhinga kiate kimoutolu: kapau te mou fakahā mo’oni ia kiate au ‘i hono ‘aho fitu ‘oe katoanga, ‘o ‘ilo ia, te u ‘atu kiate kimoutolu ‘ae kofu loto ‘e tolungofulu mo e kofu ki he sino kotoa ‘e tolungofulu. ¹³ Pea kapau ‘e ‘ikai te mou fa’a fakahā ia kiate au, te mou tuku mai kiate au ‘ae kofu loto ‘e tolungofulu, mo e kofu kotoa ‘e tolungofulu.

Pea na’a nau pehē kiate ia, “Tuku mai ho’o lea ‘oku ‘uhinga fufū, koe’uhi ke mau fanongo ki ai.”

¹⁴ Pea pehē ‘e ia kiate kinautolu,

“Na’e tupu ‘ae me’akai mei he ‘uakai,

pea na’e tupu mei he mālohi ‘ae me’a melie.”

Pea na’e ‘osi ‘ae ‘aho ‘e tolu mo e ‘ikai tenau fa’a faka’uhinga ‘i ‘ae lea. ¹⁵ Pea ‘i hono fitu ‘oe ‘aho, na’e pehē, na’a nau tala ki he uaifi ‘o Samisoni, ‘o pehē, “Fakakolekole ki ho husepāniti, koe’uhi ke ne fakahā kiate kimautolu ‘ae lea, telia na’a mau tutu koe mo e fale ‘o ho’o tamai ‘aki ‘ae afi: he kuo mou talia ‘akimautolu ke toe to’o pe ‘emau me’a? ‘ikai ‘oku pehē?” ¹⁶ Pea na’e tangi ‘ae uaifi ‘o Samisoni ‘i hono ‘ao, ‘o ne pehē, “‘Oku ke fehi’a pe kiate au, pea ‘oku ‘ikai te ke ‘ofa kiate au: kuo ke tuku atu ‘ae lea ki he fānau ‘a hoku kakai, pea ‘oku

te'eki ai te ke tala ia kiate au.” Pea pehē ‘e ia kiate ia, “Vakai, na'e 'ikai te u tala ia ki he'eku tamai mo 'eku fa'e, pea 'e lelei 'eku tala ia kiate koe?” ¹⁷ Pea na'e tangi pe ia 'i hono 'ao, 'i hono toenga 'aho 'o 'enau katoanga: pea hoko ki hono fitu 'oe 'aho, pea pehē, na'a ne tala ia kiate ia, he na'e fakafiu fakamamahi ia kiate ia: pea na'e fakahā 'e ia 'ae lea mo hono 'uhinga fufū ki he fānau 'a hono kakai. ¹⁸ Pea lea kiate ia 'e he kau tangata 'oe kolo 'i hono fitu 'oe 'aho, 'i he te'eki ai tō 'ae la'ā, 'o pehē, “Ko e hā 'oku melie lahi 'i he honi? Pea ko e hā 'oku mālohi hake 'i he laione?”

Pea pehē 'e ia kiate kinautolu,

“Ka ne ta'e'oua ho'omou keli mo 'eku pulu fefine,
 pehē ne 'ikai te mou 'ilo 'eku lea mo hono
 'uhinga fufū.”

¹⁹ ¶ Pea na'e hoko mālohi 'ae Laumālie 'o Sihova kiate ia, pea 'alu hifo ia ki 'Asikeloni, 'o ne tāmāte'i 'ae kau tangata 'iate kinautolu 'e toko tolungofulu, pea na'e to'o 'e ia honau ngaahi kofu, 'o 'atu 'ae ngaahi kofu kiate kinautolu na'e fakahā 'ene lea fufū. Pea na'e tupu ai 'ene 'ita, pea 'alu hake ai ia ki he fale 'o 'ene tamai. ²⁰ Ka na'e 'atu 'ae uaifi 'o Samisoni ki he'ene kaume'a, 'aia na'a ne fa'aki ki ai ko hono kāinga.

15

1 Kuofa'ao 'ae uaifi 'o Samisoni. 3 'Oku fakavela 'e ia 'ae ngoue uite 'oe kau Filisitia 'aki 'ae fanga fokisi mo e tūhulu. 6 'Oku tutu hono uaifi mo 'ene tamai 'e he kau Filisitia. 7 'Oku fē ia 'akinautolu 'e Samisoni. 9 'Oku tuku ha'isia ia 'e he kau tangata 'o Siuta ki he kau Filisitia. 14 'Oku ne tāmāte'i 'akinautolu 'aki 'ae

hui kou' ahe. 18 'Oku ngaohi 'e he 'Otua 'ae matavai ko Eni-Hakoa ma'ana 'i Lī.

¹ Pea fuoloa si'i ange na'e hoko 'o pehē, 'i he ngaahi 'aho 'oe ututa'u 'oe uite, na'e 'a'ahi 'e Samisoni ki hono uaifi 'aki 'ae 'uhiki'i kosi: pea na'e pehē 'e ia, "Ke u 'alu atu ki loto fale ki hoku uaifi." Ka na'e ta'ofi ia 'e he tamai 'oe fefine 'o 'ikai tuku ke 'alu kiate ia. ² Pea pehē 'e he'ene tamai, "Na'aku pehē mo'oni 'eau kuo ke fehi'a 'aupito kiate ia ko ia na'aku foaki ai ia ki ho kaume'a: 'ikai 'oku hoihoifua hono tehina 'iate ia?" 'Oku ou kole kiate koe, ke ke ma'u ia, ko hono fetongi.

³ ¶ Pea pehē 'e Samisoni kiate kinautolu, "Ko eni, te u ta'ehalaia 'i he kakai Filisitia, ka te u fai 'ae me'a fakamamahi kiate kinautolu." ⁴ Pea na'e 'alu 'a Samisoni 'o ne tauhele'i 'ae fanga fokisi 'e tolungeau, pea to'o 'e ia 'ae ngaahi tūhulu, 'o ne no'otaki 'ae iku ki he iku, pea ne 'ai 'ae tūhulu 'i loto 'i he ongo iku. ⁵ Pea hili 'ene tutu 'ae tūhulu 'aki 'ae afi, na'e tuku 'e ia 'ae fanga fokisi ke 'alu ki he uite tu'u 'oe kau Filisitia, pea na'e vela 'o 'osi ai 'ae ngaahi ū uite, pea mo e ngaahi uite na'e tu'u, mo e ngoue vaine mo e 'olive.

⁶ ¶ Pea pehē ai 'e he kau Filisitia, "Ko hai ia kuo ne fai 'ae me'a ni?" Pea na'a nau pehēange ko Samisoni, ko e foha 'i he fono ki he tangata Timinate, ko e me'a 'i he'ene to'o hono uaifi, 'o ne foaki ia ki he'ene kaume'a. Pea na'e 'alu hake 'ae kau Filisitia, 'onau tutu 'ae fefine mo 'ene tamai 'aki 'ae afi.

⁷ ¶ Pea na'e pehē 'e Samisoni kiate kinautolu, "Kuo mou fai 'ae me'a ni, ka te u totongi kiate kimoutolu, pea hili ia pea u tuku." ⁸ Pea na'a ne taa'i 'akinautolu 'i he 'akahi mo e malamalaki 'i

he tāmāte‘i lahi: pea na‘e ‘alu hifo ia ‘o nofo ‘i he tumutumu ‘oe makatu‘u ko ‘Etami.

⁹ ¶ Pea na‘e toki ‘alu hake ai ‘ae kakai Filisitia, ‘o ‘apitanga ‘i Siuta, ‘onau nofo mafola atu ‘i Lī.

¹⁰ Pea pehē ‘e he kau tangata ‘o Siuta, “Ko e hā kuo mou ha‘u pehē ai kiate kimautolu?” Pea na‘a nau talaange, “Kuo mau ha‘u ke ha‘i ‘a Samisoni, ke fai kiate ia ‘o hangē ko ‘ene fai kiate kimautolu.”

¹¹ Pea na‘e ‘alu ai ‘ae kau tangata ‘o Siuta ‘e toko tolu afe ki he tumutumu ‘oe makatu‘u ko ‘Etami, ‘onau pehē kia Samisoni, “Oku ‘ikai te ke ‘ilo ko e kau pule kiate kitautolu ‘ae kakai Filisitia? Ko e hā ‘ae me‘a ni kuo ke fai kiate kinautolu?” Pea pehē ‘e ia kiate kinautolu, “Hangē ko ‘enau fai kiate au, kuo pehē pe ‘eku fai ange kiate kinautolu.”

¹² Pea na‘a nau pehē kiate ia, “Kuo mau ha‘u ke ha‘i koe, koe‘uhi ke mau ‘atu koe ki he nima ‘oe kakai Filisitia.” Pea pehē ‘e Samisoni kiate kinautolu, “Fuakava mai kiate au, ‘e ‘ikai te mou taa‘i au ‘ekimoutolu.” ¹³ Pea na‘a nau lea kiate ia, ‘o pehē, “‘Ikai; ka te mau ha‘i koe ke ma‘u, ‘o ‘atu koe ki honau nima: ka ko e mo‘oni ‘e ‘ikai te mau tāmāte‘i koe.” Pea na‘a nau ha‘i ‘a Samisoni ‘aki ‘ae maea fo‘ou ‘e ua ‘onau ‘omi ia ki he funga makatu‘u.

¹⁴ Pea ‘i he‘ene hoko ki Lī, na‘e kaila sipi kiate ia ‘ae kau Filisitia: pea na‘e hoko mālohi ‘aupito ‘ae Laumālie ‘o Sihova kiate ia, pea hoko ‘ae maea na‘e ‘i hono nima ‘o hangē ha vavae kuo vela ‘i he afi, pea na‘e homo leva ia mei hono nima. ¹⁵ Pea na‘a ne ma‘u ‘ae hui kou‘ahe fo‘ou ‘oe ‘asi, pea ne mafao atu ‘o to‘o ia ‘i hono nima, ‘o ne tāmāte‘i ‘aki ia ‘ae kau tangata ‘e toko afe. ¹⁶ Pea na‘e pehē ‘e Samisoni, “Ko e hui kou‘ahe ‘oe ‘asi, ‘io, ko e hui kou‘ahe ‘oe ‘asi kuo u tāmāte‘i ‘aki ‘ae kau tangata

‘e toko afe, pea ‘oku fokotu‘u tu‘unga ‘akinautolu.”
 17 Pea hili ‘ene lea, pea pehē, na‘a ne li‘aki ‘ae hui kou‘ahe mei hono nima, pea ui ‘ae potu ko ia ko Lama i Lī.

18 ¶ Pea na‘a ne hoko ‘o fieinua lahi, pea na‘e hū ia kia Sihova, ‘o pehē, “Kuo ke tuku ‘ae fakamo‘ui lahi ni ki he nima ‘o ho‘o tamaio‘eiki: pea te u mate eni ‘i he fieinu, pea tō ai ki he nima ‘oe kau ta‘ekamu?” 19 Ka na‘e fahi‘i ‘e he ‘Otua ‘ae potu luoluo ‘i he kou‘ahe, pea na‘e tafe mei ai ‘ae vai: pea hili ‘ene inu, na‘e toe ha‘u hono laumālie, pea fakaakeake ia: Ko ia na‘a ne ui ai hono hingoa ko Eni-Hakoa, ‘aia ‘oku ‘i Lī ‘o a‘u ki he ‘aho ni. 20 Pea na‘a ne fakamaau‘i ‘a ‘Isileli ‘i he ngaahi ‘aho ‘oe kau Filisitia ‘i he ta‘u ‘e uofulu.

16

1 Ko e hao ‘a Samisoni mei Kesa, ‘o ne fua ‘o ‘ave ‘ae matapā ‘oe kolo. 4 ‘Oku oloa ‘a Samisoni ‘e Tilila mo fakahala‘i ia ‘e he kau Filisitia. 6 ‘Oku tu‘o tolu ‘ene hele‘i ia. 15 ‘Oku ne toki lava‘i ia. 21 ‘Oku puke ia ‘e he kau Filisitia ‘o kape‘i hono mata 22 ‘Oku toe tupu hono mālohi, pea ne holoki hifo ‘ae fale ki he kakai Filisitia, pea pekia ai.

1 Pea na‘e ‘alu ‘a Samisoni ki Kesa, ‘o ne mamata ‘i ai ki he fefine angahala, pea ‘alu ia kiate ia. 2 Pea na‘e tala ki he kakai Kesa, ‘o pehē, Kuo ha‘u ‘a Samisoni ki heni. Pea na‘a nau ‘ā‘i ‘a Samisoni ‘i ai, pea na‘e toka ‘ae malumu kiate ia ‘i he pō kotoa ko ia ‘i he matapā ‘oe kolo, ‘onau longo pe ‘i he pō kotoa, ko ‘enau pehē, “‘I he ‘apongipongi ‘oka ‘aho, te tau tāmate‘i ia.” 3 Pea na‘e mohe ‘a Samisoni ‘o a‘u ki he tu‘uapō, pea ‘i he‘ene tu‘uapō, na‘e tu‘u ‘a Samisoni, ‘o ne ‘ave ‘ae matapā lōua ‘oe kolo, mo

hono ongo pou, pea 'alu mo ia, mo hono fakama'u kotoa pē, pea na'a ne hili ia ki hono uma, pea fua hake kotoa pē ki he tumutumu 'oe mo'unga 'oku 'i he 'ao 'o Hepeloni.

⁴ ¶ Pea hili ia, pea pehē, na'e 'ofa ia ki he fefine 'i he tele'a 'o Soleki, 'aia na'e hingoa ko Tilila. ⁵ Pea na'e ha'u 'ae hou'eiki 'oe kau Filisitia kiate ia, 'onau pehē kiate ia, "Ke ke fakakolekole kiate ia, pea vakai pe 'oku tu'u 'i he hā 'ene mālohi lahi, pea ko e hā 'ae me'a ko ia te mau lava'i ai ia, koe'uhi ke mau ha'i ia pea fakavaivai'i ia: pea te mau taki taha 'atu kiate koe ha kongā siliva 'e taha afe ma teau."

⁶ ¶ Pea na'e pehē 'e Tilila kia Samisoni, "Oku ou kole kiate koe, tala mai kiate au, 'Oku 'i he hā 'a ho mālohi lahi, pea 'e fa'a ha'i koe 'aki 'ae ha ke fakavaivai koe." ⁷ Pea na'e pehē 'e Samisoni kiate ia, "Kapau tenau ha'i 'aki au 'ae afo mata 'e fitu 'aia na'e 'ikai tauaki te u vaivai ai 'o hangē ko ha tangata kehe." ⁸ Pea na'e toki 'omi kiate ia 'e he hou'eiki 'oe kau Filisitia 'ae afo mata 'e fitu 'aia na'e 'ikai tauaki, pea na'a ne ha'i 'aki ia. ⁹ Pea na'e tu'u teuteu 'i ai 'ae kau tangata, 'o nofo mo ia 'i he potu fale. Pea na'e pehē 'e ia kiate ia, "Samisoni kuo hoko 'ae kau Filisitia kiate koe." Pea na'e motumotuhi 'e ia 'ae ngaahi afo, 'o hangē ko e motu ha fo'i filo vaivai 'oka lave ki ai 'ae afi. Pea ko ia na'e 'ikai 'ilo ai 'ene mālohi. ¹⁰ Pea na'e pehē 'e Tilila kia Samisoni, "Vakai, kuo ke manuki kiate au, 'o lea loi kiate au: ko eni, 'oku ou kole kiate koe, ke ke tala mai kiate au 'aia 'e fa'a ha'i 'aki koe." ¹¹ Pea pehē 'e ia kiate ia, "Kapau tenau ha'i au 'aki 'ae ngaahi maea fo'ou 'aia na'e 'ikai ngāue'aki, te u vaivai ai, 'o hoko 'o hangē ko e tangata kehe."

¹² Ko ia na'e toe 'ai 'e Tilila 'ae ngaahi maea fo'ou, pea ha'i 'aki ia, 'o ne pehē kiate ia, "Samisoni kuo 'iate koe 'ae kau Filisitia." Pea na'e 'i ai 'ae kau toitoi na'e nofo mo ia 'i he potu fale. Pea na'a ne motuhi ia mei hono nima 'o hangē ha fo'i filo tuitui. ¹³ Pea pehē 'e Tilila kia Samisoni, "Kuo ke fai manuki pē kiate au pea lea loi mai: tala mai kiate au, 'e ha'i koe 'aki 'ae hā?" Pea na'e pehē 'e ia kiate ia, "Kapau te ke fī ha vāhenga lou'ulu 'e fitu 'o hoku 'ulu fakataha mo e lalanga." ¹⁴ Pea na'a ne fakama'u 'aki ia 'ae fa'o 'o ne pehē kiate ia, "Samisoni kuo 'iate koe 'ae kau Filisitia." Pea na'e 'ā hake ia mei he'ene mohe, pea ne 'alu ia mo e fa'o 'oe fu'u 'akau, pea mo e lalanga.

¹⁵ ¶ Pea pehē 'e ia kiate ia, "'Oku fēfē ho'o pehē, 'Oku ou 'ofa kiate koe, ka 'oku 'ikai 'iate au ho'o 'ofa? Kuo ke kākaa'i au 'o liunga tolu, pea 'oku te'eki si'i tala kiate au pē 'oku tu'u 'i he hā 'a ho'o mālohi lahi." ¹⁶ Pea na'e hoko 'o pehē, 'i he'ene taukave 'ene lea kiate ia 'i he 'aho kotoa pē 'o fakafiu'i ia, na'e mamahi ai hono laumālie 'o tei mate; ¹⁷ Ko ia na'a ne fakahā kiate ia hono loto kotoa pē, 'o ne pehē kiate ia, "Na'e 'ikai hoko ha tele ki hoku 'ulu; he ko e Fakamavahe au ki he 'Otua mei he manāva 'o 'eku fa'ē: kapau 'e tekefua au, pea 'e mole ai 'eku mālohi 'iate au, pea te u hoko 'o vaivai, pea te u hangē ko e tangata kehe." ¹⁸ Pea 'i he mamata 'e Tilila kuo ne fakahā kiate ia hono loto kotoa, na'e fekau ia 'o ui ke ha'u 'ae hou'eiki 'oe kau Filisitia, 'o ne pehē, "Mou ha'u ke toe tā tu'o taha, he kuo ne fakahā kiate au 'a hono loto kotoa." Pea na'e ha'u ai 'ae ngaahi 'eiki 'oe kau Filisitia kiate ia, pea na'e 'omi 'ae ngaahi pa'anga

‘i honau nima. ¹⁹ Pea na‘a ne fakamohe ia ki hono tui; pea na‘a ne ui ke ha‘u ha tangata, ke ne tele ke ‘osi hono tope lou‘ulu ‘e fitu; pea na‘a ne kamata fakavaivai ia, pea na‘e mole ‘ene mālohi ‘iate ia. ²⁰ Pea pehē ‘e ia, “Samisoni, ‘oku ‘iate koe ‘ae kau Filisitia.” Pea na‘e ‘ā hake ia mei he‘ene mohe, pea ne pehē, “Te u ‘alu atu ‘o hangē ko ‘eku fa‘a ‘alu, ‘o tupetupe‘i au.” Pea na‘e ‘ikai mahalo ‘e ia kuo ‘alu ‘a Sihova ‘iate ia.

²¹ ¶ Ka na‘e puke ia ‘e he kau Filisitia, ‘onau kape‘i hono mata, pea na‘e ‘ohifo ia ki Kesa, pea ha‘i ‘aki ia ‘ae me‘a ha‘i palasa; pea na‘e fai ‘e ia ‘ae momosi me‘a ‘i he fale fakapōpula. ²² Ka na‘e toe kamata tupu hono lou‘ulu ‘i he hili ‘ene tekefua. ²³ Pea na‘e fakataha ‘ae ngaahi ‘eiki ‘oe kau Filisitia koe‘uhi kenau ‘atu ha feilaulau lahi kia Takoni ko honau ‘otua, pea kenau fiefia: he na‘a nau pehē, “Kuo tuku ‘e hotau ‘otua ‘a Samisoni, ko hotau fili ki hotau nima.” ²⁴ Pea ‘i he mamata kiate ia ‘ae kakai, na‘a nau fakamālō ki honau ‘otua: he na‘a nau pehē, “Kuo tuku ‘e hotau ‘otua ki hotau nima ‘a hotau fili, mo e faka‘auha ‘o hotau fonua, ‘aia na‘a ne tāmata‘i hotau toko lahi.” ²⁵ Pea na‘e hoko ‘o pehē, ‘i he fiefia ‘o honau loto, na‘a nau pehē, “Ui ke ha‘u ‘a Samisoni, koe‘uhi ketau fakavele kata ai.” Pea na‘a nau ui ke ha‘u ‘a Samisoni mei he fale fakapōpula; pea na‘a ne fai me‘a fakakata ‘i honau ‘ao, pea na‘a nau tuku ia ‘i he vaha‘a ‘oe ongo pou. ²⁶ Pea na‘e pehē ‘e Samisoni ki he tamasi‘i na‘e puke hono nima, “Tuku au ke u ala ki he ongo pou ‘aia ‘oku fa‘aki ki ai ‘ae fale, koe‘uhi ke u fa‘aki ki ai.” ²⁷ Pea ko eni, na‘e fonu ‘ae fale ‘i he kau tangata mo e kau fefine; pea na‘e ‘i ai ‘ae ngaahi hou‘eiki kotoa pē ‘oe kakai Filisitia; pea na‘e nofo

‘i he tu‘afale ‘ae kau tangata mo e kau fefine ‘e toko tolu afe nai, ke mamata ki he fai me‘a fakakata ‘a Samisoni. ²⁸ Pea na‘e hū ‘a Samisoni kia Sihova, ‘o ne pehē, “‘E Sihova ko e ‘Otua, ‘oku ou kole kiate koe, ke ke manatu‘i au; ‘oku ou kole kiate koe, ‘E ‘Otua, ke ke fakamālohi au, ke tu‘o taha ni, koe‘uhi ke u totongi leva ni ki he kakai Filisitia koe‘uhi ko hoku ongo mata.” ²⁹ Pea na‘e puke ‘e Samisoni ki he ongo pou ‘e ua ‘i loto ‘aia na‘e falala ai ‘ae fale, ‘aia na‘a na pou pou hake ia, ko e taha ‘i hono nima to‘omata‘u, mo e taha ‘i hono to‘ohema. ³⁰ Pea na‘e pehē ‘e Samisoni, “Tuku au ke u mate mo e kakai Filisitia.” Pea na‘a ne tulolo ‘i hono mālohi kotoa; pea na‘e holo ‘ae fale ki he ngaahi hou‘eiki, pea ki he kakai kotoa pē na‘e ‘i ai. Ko ia ko e mate na‘a ne tāmata‘i ‘i he‘ene pekia na‘e tokolahi hake ‘iate kinautolu na‘a ne tāmata‘i ‘i he‘ene mo‘ui. ³¹ Pea na‘e ‘alu hifo ‘a hono ngaahi kāinga mo kinautolu kotoa pē ‘i he fale ‘o ‘ene tamai, ke to‘o ia, ‘o ‘alu hake mo ia, pea na‘e fai hono putu ‘i he vaha‘a ‘o Sola mo Esitaoli ‘i he tanu‘anga ‘o ‘ene tamai ko Manoa. Pea na‘a ne fakamaau‘i ‘e ia ‘a ‘Isileli ‘i he ta‘u ‘e uofulu.

17

1 Ko e ngaahi pa‘anga na‘e tomu‘a kaiha‘asi ‘e Maika, pea toki ‘atu ki he‘ene fa‘ē pea ne ngaohi ‘aki ‘ae me‘a fakatātā, 5 Pea na‘e teuteu ia ki ai. 7 ‘Oku ne unga ki he tangata Livai ke hoko ko ‘ene taula‘eiki.

¹ Pea na‘e ai ‘ae tangata ‘oe mo‘unga ‘o ‘Ifalemi, na‘e hingoa ko Maika. ² Pea na‘e pehē ‘e ia ki he‘ene fa‘ē, “Ko e kongasiliva ‘e taha afe mo e teau ‘e taha, ‘aia na‘e kaiha‘asi ‘iate koe, ‘aia na‘a ke kape ai, mo ke lea ki ai ‘i hoku ‘ao foki, vakai, ‘oku

‘iate au ‘ae siliva; ko au na‘aku ‘ave ia.” Pea na‘e pehē ‘e he‘ene fa‘ē, “Ko ‘eku tama, ke ke monū‘ia koe ‘ia Sihova.” ³ Pea ‘i he‘ene toe ‘atu ‘ae kongā siliva ‘e taha afe mo e teau ki he‘ene fa‘ē, na‘e pehē ‘e he‘ene fa‘ē, “Na‘e ‘osi ‘eku fakatapu hono kotoa ‘oe siliva kia Sihova mei hoku nima, pea mei he‘eku tama, ke ngaohi ‘aki ia ‘ae me‘a fakatātā kuo tā mo e me‘a fakatātā kuo haka: pea ko eni, te u toe tuku ia kiate koe.” ⁴ Ka na‘a ne toe ‘atu ‘ae ngaahi pa‘anga ki he‘ene fa‘ē; pea to‘o ‘e he‘ene fa‘ē ‘o tuku ki he tufunga haka me‘a, ‘ae kongā siliva ‘e uangeau, ‘aia na‘a ne ngaohi ‘aki ‘ae me‘a fakatātā kuo tā mo e fakatātā kuo haka: pea ne na tu‘u ‘i he fale ‘o Maika. ⁵ Pea na‘e ‘i he tangata ko Maika ha fale ‘o hono ‘otua, pea na‘a ne ngaohi ha ‘efoti mo e tamapua, pea na‘a ne fakatapui hono foha ‘e tokotaha, ‘aia na‘e hoko ko ‘ene taula‘eiki. ⁶ Pea ‘i he ngaahi ‘aho ko ia na‘e ‘ikai ha tu‘i ‘i ‘Isileli, ka na‘e fai ‘e he tangata kotoa pē ‘aia na‘e lelei ‘i hono mata ‘o‘ona.

⁷ ¶ Pea na‘e ai ‘ae tangata talavou ‘e taha mei Petelihema Siuta ‘i he fa‘ahinga ‘o Siuta, ko e Livai ia, pea na‘e nofo ia ‘i ai. ⁸ Pea na‘e hiki ‘ae tangata ko ia mei he kolo ko Petelihema Siuta ke ‘alu ‘o ‘āunofu ‘i ha potu te ne hoko ki ai: pea na‘e hoko atu ia ki he mo‘unga ko ‘Ifalemi ki he fale ‘o Maika, ‘i he‘ene fononga. ⁹ Pea na‘e pehē ‘e Maika kiate ia, “‘Oku ke ha‘u mei fē? Pea pehē ‘e ia kiate ia, Ko e Livai au mei Petelihema Siuta, pea ‘oku ou ‘alu ke nofo ‘i ha potu pe.” ¹⁰ Pea na‘e pehē ‘e Maika kiate ia, “Ke ta nonofo, mo au, pea ke ‘iate au ko e tamai mo e taula‘eiki, pea te u ‘atu kiate koe ‘ae kongā siliva ‘e hongofulu ‘i he ta‘u ‘e taha, mo e

ngaahi kofu kotoa, pea mo e me‘akai.” Pea na‘e afe ki loto‘ā ‘ae tangata Livai. ¹¹ Pea na‘e fitemālie ai ‘ae Livai ke na nonofo mo e tangata; pea na‘e tatau ‘ae talavou kiate ia mo hono foha ‘e taha. ¹² Pea na‘e fakanohofo ‘e Maika ‘ae tangata Livai; pea na‘e hoko ‘ae talavou ko hono taula‘eiki, pea na‘e nofo ia ‘i he fale ‘o Maika. ¹³ Pea na‘e pehē ai ‘e Maika, “‘Oku ou ‘ilo eni ‘e fai lelei ‘e Sihova kiate au, he kuo u ma‘u ha tangata Livai ke taula‘eiki.”

18

1 ‘Oku fekau ‘e he kakai Tani ‘ae kau tangata ‘e toko nima ke kumi ‘ae tofi‘a. 3 ‘Oku nau alea mo e tangata Livai ‘i he fale ‘o Maika, pea fitemālie ai ‘i honau hala. 7 ‘Oku nau vakai ki Leisi, ‘o ‘omi mei ai ‘ae ongoongo ‘oe amanaki lelei. 11 ‘Oku fekau ‘ae kau tangata ‘e toko onongeau ke ‘alu ‘o kapa ki ai. 14 ‘Oku nau kaiha‘asi ‘ia Maika ‘i honau fononga, ‘ae tamaio‘eiki mo ‘ene ngaahi me‘a tapu. 27 ‘Oku nau lava‘i ‘a Leisi, ‘o ui ia ko Tani. 30 ‘Oku nau fokotu‘u ‘ae tamapua, pea tuku kia Sioatani ‘ae ngāue fakataula‘eiki ‘i ai.

¹ I he ngaahi ‘aho ko ia na‘e ‘ikai ha tu‘i ‘i ‘Isileli: pea ‘i he ngaahi ‘aho ko ia na‘e kumi ‘e he fa‘ahinga ‘o Tani hanau tofi‘a kenau nofo ai; koe‘uhi na‘e te‘eki ai ke tō honau tofi‘a kiate kinautolu ‘i he ngaahi fa‘ahinga ‘o ‘Isileli, ‘o a‘u ki he kuonga ko ia. ² Pea na‘e fekau ‘e he fānau ‘a Tani ‘ae kau tangata ‘e toko nima ‘i honau fa‘ahinga mei honau fonua, ‘ae kau tangata to‘a, mei Sola pea mei Esitaoli, kenau vakai ‘ae fonua, pea ke malaki‘i ia; pea na‘a nau pehē kiate kinautolu, ‘Alu, pea mataki‘i ‘ae fonua: pea ‘i he‘enau hoko ki he mo‘unga ‘o ‘Ifalemi, ki he

fale 'o Maika, na'a nau mohe 'i ai. ³ Pea 'i he'enau ofi ki he fale 'o Maika, na'a nau 'ilo 'ae le'o 'oe tangata talavou ko e Livai: pea na'a nau afe ki ai, 'onau pehē kiate ia, "Ko hai na'a ne 'omi koe ki heni? Pea ko e hā 'oku ke fai 'i heni?" ⁴ Pea na'e pehē 'e ia kiate kinautolu, "'Oku pehē pē, mo pehē pe 'e Maika kiate au, pea kuo ne nō au kiate ia 'aki 'ae totongi, pea ko hono taula'eiki au." ⁵ Pea na'a nau pehē kiate ia, "Ko eni 'oku mau kole kiate koe, ke ke kole ki he 'Otua 'ae poto, koe'uhi ke mau 'ilo pē 'e monū'ia homau hala 'aia 'oku mau 'alu ai." ⁶ Pea na'e pehē 'e he taula'eiki, "Mou 'alu fitemālie pē: 'oku 'afio 'e Sihova 'a homou hala 'aia 'oku mou 'alu ai."

⁷ ¶ Pea na'e toki 'alu ai 'ae kau tangata 'e toko nima 'onau hoko ki Leisi, 'o mamata ki he kakai na'e 'i ai, mo 'enau nofo noa ai pe, 'o hangē ko e kau Saitoni, 'o fakafitemālie pe mo hamumunoa; pea na'e 'ikai ha fakamaau 'i he fonua ke fakamā 'akinautolu 'i ha me'a 'e taha; pea na'a nau mama'o mei he kau Saitoni; pea na'e 'ikai tenau feongoongoi mo ha kakai. ⁸ Pea na'a nau ha'u ki honau kāinga ki Sola mo Esitaoli: pea pehē 'e honau kāinga kiate kinautolu, Ko e hā ho'omou lea? ⁹ Pea na'a nau pehē, "Tu'u hake koe'uhi ke tau 'alu hake kiate kinautolu: he kuo mau mamata ki he fonua, pea vakai, 'oku lelei 'aupito ia: pea 'oku mou ta'engāue? 'Oua na'a mou fakapikopiko ke 'alu, pea ke hoko atu pea ma'u 'ae fonua. ¹⁰ Ka mou ka 'alu, te mou hoko ki he kakai 'oku nofo noa pē, pea ki he fonua lahi: he kuo foaki ia 'e he 'Otua ki homou nima; ko e potu 'oku 'ikai masiva 'i ha me'a 'e taha 'oku 'i māmani."

11 ¶ Pea na'e 'alu mei ai 'i he fānau 'oe fa'ahinga 'o Tani, mei Sola pea mei Esitaoli, 'ae kau tangata 'e toko onongeau na'e to'o mahafutau. 12 Pea na'a nau 'alu hake, 'o 'apitanga 'i Keasa-Sialimi, 'i Siuta: ko ia na'a nau ui ai 'ae potu ko ia ko Mahaneani 'o a'u ki he 'aho ni: vakai, 'oku tu'u ia 'itu'a Keasa-Sialimi. 13 Pea na'a nau 'alu mei ai ki he mo'unga ko 'Ifalemi, 'o hoko atu ki he fale 'o Maika.

14 ¶ Pea na'e lea 'ae kau tangata 'e toko nima na'e 'alu ke mataki'i 'ae fonua ko Leisi, 'onau pehē ki honau kāinga, "Oku mou 'ilo 'oku 'i he ngaahi fale ni 'ae 'efoti, mo e tamapua, mo e me'a fakatātā kuo tā mo e fakatātā kuo haka? Pea ko eni mou fakakaukau pe ko e hā te mou fai." 15 Pea na'a nau afe ki ai, pea hoko ki fale 'oe talavou ko e Livai, 'io, ki he fale 'o Maika 'onau fetapa kiate ia. 16 Pea ko e kau tangata 'e toko onongeau na'e to'o mahafutau 'aia na'e 'i he fānau 'a Tani, na'a nau tu'u 'i he hū'anga 'oe matapā. 17 Pea na'e 'alu hake 'o hū ki ai, 'ae kau tangata 'e toko nima, na'e 'alu ke mataki'i 'ae fonua, 'o nau to'o 'ae me'a fakatātā kuo tā mo e 'efoti, mo e tamapua, mo e fakatātā kuo haka; pea na'e tu'u 'ae taula'eiki 'i he hū'anga 'oe matapā fakataha mo e kau tangata 'e toko onongeau 'aia na'e to'o mahafutau. 18 Pea na'e 'alu 'akinautolu ki he fale 'o Maika, pea 'omi mei ai 'ae me'a fakatātā kuo tā, mo e 'efoti, mo e tamapua, mo e fakatātā kuo haka. Pea pehē 'e he taula'eiki kiate kinautolu, "Ko e hā 'oku mou fai?" 19 Pea na'a nau pehē kiate ia, "Ke ke longo pē koe; 'ai ho nima ki ho ngutu, pea ke ha'u ke tau ō, pea ke hoko kiate kinautolu ko e tamai mo e taula'eiki: he 'oku lelei kiate koe ke nofo ko e taula'eiki ki

he fale 'oe tangata pē taha, pe ko ho'o hoko ko e taula'eiki ki he fa'ahinga mo e fale 'o 'Isileli?'
²⁰ Pea na'e fiefia 'ae loto 'oe taula'eiki, pea na'e to'o 'e ia 'ae 'efoti, mo e tamapua, mo e me'a fakatātā kuo tā, pea 'alu ia 'i he lotolotonga 'oe kakai. ²¹ Ko ia na'a nau tafoki 'o 'alu ai, pea na'e fakaheka 'ae fānau si'i ki he ngaahi saliote mo e fanga manu ke mu'omu'a 'iate kinautolu.

²² ¶ Pea 'i he'enau mama'o atu mei he fale 'o Maika, na'e kātoa 'ae kau tangata na'e 'i he ngaahi fale ofi ki he fale 'o Maika, 'onau tuli 'o hoko atu ki he fānau 'a Tani. ²³ Pea na'a nau tangi ki he fānau 'a Tani. Pea na'a nau tangaki kimui, 'o pehē kia Maika, "Ko e hā 'a'au, 'oku ke ha'u ai mo e kakai pehē?" ²⁴ Pea na'e pehē 'e ia, "Kuo mou to'o 'o 'ave hoku ngaahi 'otua na'aku ngaohi, pea mo e taula'eiki, pea kuo mou 'alu: pea ko e hā 'oku toe 'iate au? Pea ko e hā ia 'oku mou lea ai kiate au, 'Ko e hā 'a au?" ²⁵ Pea na'e pehē 'e he fānau 'a Tani kiate ia, "Oua na'a onгона ho le'o 'iate kimautolu telia na'a 'oho atu kiate koe 'ae kau siana loto 'ita, pea 'e mole 'iate koe ho'o mo'ui, fakataha mo e mo'ui 'a ho kau nofo'anga." ²⁶ Pea na'e 'alu 'ae fānau 'a Tani 'i honau hala: pea 'i he mamata 'a Maika ki he'enau fai mālohi lahi kiate ia, na'e tafoki ia 'o 'alu ki hono fale. ²⁷ Pea na'a nau 'ave 'ae ngaahi me'a na'e ngaohi 'e Maika, mo e taula'eiki na'a ne ma'u, 'onau hoko ki Leisi, ki he kakai na'e nofo fiemālie pe mo hamumunoa: pea na'a nau te'ia 'akinautolu 'aki 'ae mata 'oe heletā, pea na'e tutu 'enau kolo 'aki 'ae afi. ²⁸ Pea na'e 'ikai hā fakamo'ui, he na'e mama'o ia mei Saitoni, pea na'e 'ikai tenau kau mo ha kakai; pea na'e tu'u ia 'i he tele'a 'aia 'oku ofi ki Pete-Lehopi. Pea na'a

nau langa 'ae kolo 'o nofo 'i ai. ²⁹ Pea na'a nau ui 'ae hingoa 'oe kolo ko Tani, 'o hangē ko e hingoa 'o Tani ko 'enau tamai, 'aia na'e fānau kia 'Isileli: ka ko e mo'oni na'e fuofua ui 'ae kolo ko ia ko Leisi.

³⁰ ¶ Pea na'e fokotu'u hake 'e he fānau 'a Tani 'ae tamapua fakatātā: pea ko Sioatani, ko e foha 'o Kesomi, ko e foha 'o Manase, ko ia mo hono ngaahi foha na'e hoko ko e kau taula'eiki ki he fa'ahinga 'o Tani 'o a'u ki he 'aho 'oe fakapōpula'i 'ae fonua.

³¹ Pea na'a nau fokotu'u hake 'ae tamapua na'e tā 'e Maika, 'aia na'a ne ngaohi, 'i he kuonga kotoa pē na'e nofo ai 'ae fale 'oe 'Otua 'i Sailo.

19

1 'Oku 'alu 'ae tangata Livai ki Petelihema ke 'omi ki 'api hono uaifi. 16 'Oku fakaafe ia 'e ha tangata motu'a 'i Kipea. 22 'Oku tohotoho 'e he kau Kipea 'ae uaifi 'oe tangata pea mate ai ia. 29 'Oku ne tafa'i ke hongofulu ma ua hono kongā 'o 'ave ia ki he fa'ahinga 'e hongofulu ma ua.

¹ Pea 'i he ngaahi 'aho ko ia 'aia na'e 'ikai ha tu'i 'i 'Isileli, na'e hoko 'o pehē, na'e ai 'a e tangata Livai 'e taha na'e 'āunofu 'i he potu 'oe mo'unga 'o 'Ifalemi, pea na'a ne 'omi ha sinifu ke na feangainga mei Petelihema Siuta. ² Pea na'e fai angahala 'e hono fefine kiate ia, pea hola ia meiate ia ki he fale 'o 'ene tamai 'i Petelihema Siuta, pea na'e 'i ai ia 'i he māhina kātoa 'e fā. ³ Pea na'e tu'u hake hono husepāniti, pea 'alu ko hono kumi, ke ne lea 'ofa kiate ia, pea ke toe 'omi ia, pea na'e 'iate ia 'ene tamaio'eiki, pea mo e 'asi 'e ua: pea ne 'omi ia ki he fale 'o 'ene tamai: pea 'i he mamata kiate ia 'ae tamai 'ae fefine, na'e fiefia ia ke na fe'iloaki. ⁴ Pea na'e ta'ofi ia 'e he'ene tamai 'i he fono, 'aia ko

e tamai 'ae fefine; pea na'a na nonofo mo ia 'i he 'aho 'e tolu: ko ia na'a nau kai, mo inu, pea mohe 'i ai.

⁵ ¶ Pea hoko ki hono fā 'oe 'aho, pea 'i he'enau tu'u hengihengi hake 'i he pongipongi ke 'alu, na'e tu'u hake ia ke 'alu: pea pehē 'e he tamai 'ae fefine ki hono foha 'i he fono, "Ke ke fakafiemālie'i ho loto 'aki 'ae kongā mā, pea ke toki fai ho fononga." ⁶ Pea na'a nau nofo pea kai mo inu fakataha 'akinaua: he na'e pehē 'e he tamai 'ae fefine ki he tangata, "Oku ou kole kiate koe ke ke fiemālie, pea ke tatali he poōni, pea ke fakafiefia ki ho loto." ⁷ Pea 'i he tu'u hake 'ae tangata ke 'alu, na'e ue'i mālohi ia 'e he'ene tamai 'i he fono: ko ia ne ne toe mohe 'i ai. ⁸ Pea tu'u hengihengi hake ia 'i hono nima 'oe 'aho ke 'alu: pea pehē 'e he tamai 'ae fefine kiate ia, "Oku ou kole kiate koe, fakafiemālie'i ho loto." Pea na'a nau tatali 'o a'u ki he ho'atā efiāfi nai, pea na kai fakatou'osi pe. ⁹ Pea 'i he tu'u hake 'ae tangata ke 'alu, mo hono uaifi, mo 'ene tamaio'eiki, na'e lea 'ene tamai 'i he fono 'aia ko e tamai 'ae fefine, 'o ne pehē kiate ia, "Ko eni, vakai, 'oku faka'a'au 'ae 'aho ke efiāfi, 'oku ou kole kiate koe tau mohe: vakai, kuo tei 'osi 'ae 'aho, tau mohe 'i heni, ke fiemālie ho loto; pea 'alu hengihengi 'apongipongi 'i homou hala, koe'uhi ke ke hoko atu ki ho 'api." ¹⁰ Ka na'e 'ikai tatali 'e he tangata 'i he pō ko ia, ka na'e tu'u hake ia 'o 'alu, pea hoko 'o fe'unga mo Sepusi, 'aia ko Selūsalema; pea na'e 'iate ia 'ae 'asi 'e ua mo e heka'anga, pea mo hono uaifi foki. ¹¹ Pea 'i he'enau ofi ki Sepusi, kuo teitei 'osi 'ae 'aho, pea pehē 'e he tamaio'eiki ki he'ene 'eiki, "Oku ou kole kiate koe, ke tau

afe ki he kolo ni 'oe kau Sepusi, pea mohe 'i ai.”
¹² Pea na'e pehē 'e he'ene 'eiki kiate ia, “E 'ikai te tau afe eni ki he kolo 'oe kakai kehe, 'aia 'oku 'ikai 'i he fānau 'a 'Isileli; ka tau mole atu ki Kipea.
¹³ Pea pehē 'e ia ki he'ene tamaio'eiki, Ko eni ke tau 'unu'unu atu ki he potu ni 'e taha ke tau mohe ai he poōni, 'i Kipea, pe 'i Lama.” ¹⁴ Pea na'a nau 'alu ai pe 'i honau hala; pea na'e tō 'ae la'ā 'i he'enua ofi ki Kipea, 'aia 'oku kau ki Penisimani. ¹⁵ Pea na'a nau afe ki ai, ke 'alu 'o mohe 'i Kipea: pea 'i he'ene 'alu ki ai, na'e nofo ki lalo ia 'i he hala 'oe kolo: he na'e 'ikai fakaafe ia 'e ha tokotaha ki hono fale ke mohe.

¹⁶ ¶ Pea vakai, na'e ha'u ha motu'a mei he'ene ngāue 'i he ngoue 'i he efiāfi, ko e tangata foki ia mei he mo'unga ko 'Ifalemi; pea na'e 'āunofo ia 'i Kipea: ka ko e kau tangata 'oe potu ko ia ko e kau Penisimani. ¹⁷ Pea 'i he'ene hanga hake na'a ne mamata ki he tangata fononga 'i he hala 'oe kolo: pea pehē 'e he motu'a kiate ia, “Oku ke 'alu ki fē? Pea kuo ke ha'u mei fē?” ¹⁸ Pea na'e pehē 'e ia kiate ia, “Oku mau fononga mei Petelihema Siuta, ki he potu 'oe mo'unga ko 'Ifalemi; 'aia 'oku ou ha'u mei ai: pea ne u 'alu ki Petelihema Siuta, ka 'oku ou 'alu ni ki he fale 'o Sihova; pea 'oku 'ikai ha tangata ke fakaafe au ki hono fale. ¹⁹ Ka 'oku ai 'ae mohuku mo e me'akai ki he'emaui fanga 'asi; pea 'oku ai mo e mā mo e uaine kiate au mo ho'o kaunanga, pea ki he tangata talavou 'aia 'oku 'i ho'o ongo tamaio'eiki: 'oku 'ikai te mau masiva.”
²⁰ Pea pehē 'e he motu'a, “Ke ke fiamālie pe kae tuku kiate au ho'o masiva kotoa pē kae'oua na'a ke mohe 'i he hala.” ²¹ Ko ia na'a ne 'omi ia ki hono

fale, 'o ne 'atu 'ae me'akai ki he fanga 'asi; pea na'a nau fufulu honau va'e, pea kai mo inu.

²² ¶ Pea 'i he'enau fakafiefia'i honau loto, vakai, na'e 'oho mai 'o kāpui 'ae fale 'e he kau tangata 'oe kolo, 'ae fānau 'oe kovi, 'o tuki ki he matapā, pea na'a nau lea ki he 'eiki 'oe fale, 'ae tangata motu'a, 'o pehē, "Omi 'ae tangata kitu'a 'aia na'e ha'u ki ho fale ke mau 'ilo ia." ²³ Pea na'e 'alu kitu'a 'ae tangata, 'ae 'eiki 'oe fale kiate kinautolu, mo ne pehē kiate kinautolu, "Ikai, 'e hoku kāinga, 'oku ou kole kiate kimoutolu, 'oua na'a mou fai kovi pehē; ko e me'a 'i he ha'u 'ae tangata ni ki hoku fale, 'oua na'a mou fai 'ae vale ni. ²⁴ Vakai, ko eni hoku 'ofefine ko e ta'ahine, pea mo e fefine 'a'ana te u 'omi 'akinaua ni, pea mou fakavaivai 'akinaua, pea fai kiate kinaua, 'aia 'oku lelei kiate kimoutolu: kae'oua na'a mou fai ki he tangata ni ha me'a kovi lahi pehē ni." ²⁵ Ka na'e 'ikai fietokanga ki ai 'e he kau tangata: ko ia na'e to'o ai 'e he tangata hono fefine 'o 'omi ia kitu'a kiate kinautolu; pea na'a nau 'ilo ia, 'o fai kovi kiate ia 'i he pō kotoa ko ia 'o a'u ki he pongipongi: pea 'i he hengihengi hake, na'a nau tukuange ia ke 'alu. ²⁶ Pea ha'u ai 'ae fefine 'i he mafoa 'ae ata 'oe 'aho 'o tō ki he matapā 'oe fale 'oe tangata na'e 'i ai 'ene 'eiki, ke 'oua ke 'aho. ²⁷ Pea na'e tu'u hake 'ene 'eiki 'i he pongipongi, pea to'o 'ae ngaahi matapā 'oe fale, pea na'e 'alu ia kitu'a ke hoko hono fononga: pea vakai, ko e fefine, ko hono uaifi kuo tō ki lalo ia 'i he matapā 'oe fale, pea na'e ala atu hono nima ki he hū'anga 'oe matapā. ²⁸ Pea pehē 'e ia kiate ia, "Tu'u hake, pea ke tau ō." Ka na'e 'ikai si'i ha lea. Pea hiki hake ia 'e he tangata 'o fakaheka ki

he ‘asi, pea tu‘u hake ‘ae tangata, ‘o fononga atu ki hono fonua.

²⁹ ¶ Pea ‘i he‘ene hoko ki hono fale, na‘e to‘o ‘e ia ‘ae hele, pea ne puke hono uaifi, pea tafa‘i ‘e ia ia mo hono ngaahi hui, ko e konga *sino* ‘e hongofulu ma ua, pea na‘e ‘ave ia ki he ngaahi potu kotoa pē ‘o ‘Isileli. ³⁰ Pea na‘e hoko ‘o pehē, “Ko kinautolu kotoa pē na‘e mamata ki ai na‘a nau pehē, Kuo ‘ikai mamata ‘e ha tokotaha ki ha me‘a pehē kuo fai, talu ‘ae ‘aho na‘e ‘alu hake ai ‘ae fānau ‘a ‘Isileli mei he fonua ko ‘Isipite ‘o a‘u ki he ‘aho ni: mou tokanga ki ai, fai ‘ae alea, pea fakahā homou loto.”

20

1 ‘Oku fakamatala ‘i he fakataha lahi hono kovi. 8 Ko e tu‘utu‘uni ‘oe fakataha. 12 ‘Oku tali fefeka ‘ae kakai Penisimani honau ‘eke ‘e he kakai ‘Isileli. 18 ‘Oku tō ‘ae kau ‘Isileli ‘e toko fā mano ‘i he tau ‘e ua. 26 ‘Oku nau hele‘i ‘o faka‘auha ‘ae kau Penisimani, ko e toko onongeau pe ‘oku toe.

¹ Pea na‘e toki ‘alu ai kitu‘a ‘ae fānau ‘a ‘Isileli, pea kātoa fakataha ‘ae kakai ‘o loto taha, mei Tani ‘o a‘u ki Peasipa, mo e fonua ko Kiliati, kia Sihova ‘i Misipa. ² Pea na‘e ha‘u foki ‘ae kakai mālohi kotoa pē, ‘i he ngaahi fa‘ahinga kotoa pē ‘o ‘Isileli ki he fakataha ‘oe kakai ‘oe ‘Otua, ko e kau tangata tau ‘e toko fā kilu na‘e to‘o heletā. ³ (Pea na‘e fanongo ‘ae fānau ‘a Penisimani kuo ‘alu hake ki Misipa ‘ae fānau ‘a ‘Isileli.) Pea na‘e pehē ‘e he fānau ‘a ‘Isileli, “Tala kiate kimautolu, na‘e fēfee‘i ‘ae angakovi ni?” ⁴ Pea na‘e lea ‘ae tangata Livai, ‘aia ko e husepāniti ‘oe fefine na‘e fakapoongi, ‘o ne pehē, “Na‘aku hoko ki Kipea ‘aia ‘oku kau mo

Penisimani, ko au mo hoku uaifi, ke mau mohe. ⁵ Pea na'e tu'u hake 'ae kau tangata Kipea kiate au, 'onau 'ohofi mo kāpui 'ae fale 'i he po'uli, 'onau tokanga ke tāmata'i au: pea na'a nau tohotoho 'a hoku uaifi, pea ne mate ia. ⁶ Pea na'aku to'o hoku uaifi 'o tafatafa'i, pea 'ave ia ki he fonua kotoa pē 'oe tofi'a 'o 'Isileli: he kuo nau fai 'ae angahala mo e me'a kovi lahi 'i 'Isileli. ⁷ Vakai, ko e fānau 'a 'Isileli 'akimoutolu kotoa pē; mou fakahā 'i heni homou loto, mo ho'omou fakakaukau."

⁸ ¶ Pea na'e tu'u hake loto taha pe 'ae kakai kotoa pē, 'o pehē, "E 'ikai 'alu ha tau ni'ihiki ki fale, pea 'e 'ikai ha tau taha 'e afe ki hono fale. ⁹ Ka ko eni 'ae me'a te tau fai ki Kipea; te tau fai 'ae talotalo 'o 'alu hake ki ai; ¹⁰ Pea te tau fili 'ae kau tangata 'e toko hongofulu mei he toko teau 'i he ngaahi fa'ahinga kotoa pē 'o 'Isileli, mo e toko teau 'i he toko afe, mo e toko afe mei he toko mano kotoa pē, koe'uhi kenau tokonaki me'akai ki he kakai, koe'uhi ka nau ka hoko ki Kipea 'o Penisimani, kenau fai 'o fakatatau ki he angakovi kuo nau fai 'i 'Isileli." ¹¹ Ko ia na'e kātoa 'ae kau tangata kotoa pē 'o 'Isileli 'o tu'u hake ki he kolo, 'onau kau loto taha 'o hangē ko e tangata pē taha.

¹² ¶ Pea na'e fekau 'e he ngaahi fa'ahinga 'o 'Isileli 'ae kau tangata ki he fa'ahinga kātoa 'o Penisimani, 'o pehē, "Ko e hā 'ae angakovi ni 'aia kuo fai 'iate kimoutolu? ¹³ Pea ko eni, tuku mai kiate kimautolu 'ae kau tangata, 'ae fānau 'oe kovi, 'aia 'oku 'i Kipea, koe'uhi ke mau tāmata'i 'akinautolu, kae fakangata 'ae kovi mei 'Isileli." Ka na'e 'ikai tokanga 'e he fānau 'a Penisimani ki he lea 'a honau kāinga ko e fānau 'a 'Isileli. ¹⁴ Ka

na'e fakakātoa fakataha 'akinautolu 'e he fānau 'a Penisimani mei he ngaahi kolo ki Kipea, kenau 'alu 'o tau'i 'ae fānau 'a 'Isileli. ¹⁵ Pea na'e lau 'ae fānau 'a Penisimani 'i he kuonga ko ia mei he ngaahi kolo, ko e toko ua mano mo e toko ono afe, ko e kau tangata na'e to'o heletā, ka na'e kehe 'ae kakai 'o Kipea, 'aia ko honau tokolahī ko e kau tangata 'e toko fitungeau kuo fili. ¹⁶ Pea 'i he kakai ni kotoa pē na'e 'i ai 'ae kau tangata ongoongo 'e toko fitungeau na'e nima hema; na'e poto kotoa pē 'akinautolu 'i he makatā, pea na'a mo e laulahi 'o ha fo'i lou'ulu 'e taha, na'e 'ikai ke hala ai. ¹⁷ Pea na'e lau hono toe 'oe kakai 'Isileli, kae tuku kehe 'a Penisimani, ko e kau tangata 'e toko fā kilu na'e fa'a to'o 'ae heletā; ko kinautolu ni kotoa pē ko e kau tangata tau.

¹⁸ ¶ Pea na'e tu'u hake 'ae fānau 'a 'Isileli, pea 'alu hake ki he fale 'oe 'Otua, 'onau kole 'ae poto 'i he 'Otua, 'o pehē, "Ko hai 'iate kinautolu 'e 'alu 'o mu'omu'a hake ki he tau 'o tu'u hake ki he fānau 'a Penisimani?" Pea pehē 'e Sihova, "Ke 'alu mu'omu'a 'a Siuta." ¹⁹ Pea na'e tu'u hake 'ae fānau 'a 'Isileli 'i he 'apongipongi, pea teu tau ki Kipea. ²⁰ Pea 'alu kitu'a 'ae kau tangata 'o 'Isileli ke tau'i 'a Penisimani; pea na'e fakanofu 'ae tau 'ae fānau 'a 'Isileli ke tau'i 'akinautolu 'i Kipea. ²¹ Pea na'e ha'u kitua'ā 'ae fānau 'a Penisimani mei Kipea, 'onau tā hifo ki he kekele 'i he kau 'Isileli 'i he 'aho ko ia 'ae toko ua mano mo e toko ua afe. ²² Pea na'e faka'ai'ai 'akinautolu 'e he kau tangata 'Isileli, 'o toe fakalanga 'ae tau 'i he potu ko ia na'a nau tali teuteu ai 'i he 'uluaki 'aho. ²³ (Pea na'e 'alu hake 'ae fānau 'a 'Isileli 'o tangi 'i he 'ao 'o Sihova 'o a'u ki he efiāfi, pea kole 'ae fakakaukau 'ia Sihova,

‘o pehē, “Te u toe ‘alu ke tau‘i ‘a Penisimani ko hoku tokoua?” Pea pehē ‘e Sihova, “Alu hake ‘o tau‘i ia.”) ²⁴ Pea na‘e ‘unu‘unu atu ‘ae fānau ‘a ‘Isileli ke tau‘i ‘ae fānau ‘a Penisimani ‘i hono ua ‘oe ‘aho. ²⁵ Pea na‘e ‘alu kitu‘a ‘a Penisimani mei Kipea ke tau‘i ‘akinautolu ‘i hono ua ‘oe ‘aho, pea toe tā hifo ki he kelekele ‘i he fānau ‘a ‘Isileli ‘ae tokotaha mano mo e toko ua afe; ko e kau to‘o heletā ‘akinautolu kotoa pē.

²⁶ ¶ Pea na‘e toki ‘alu hake ‘ae fānau kotoa pē ‘a ‘Isileli, mo e kakai kotoa pē, ‘o hoko ki he fale ‘oe ‘Otua, ‘o tangi, ‘onau nofo ‘i ai ‘i he ‘ao ‘o Sihova, ‘o ‘aukai ‘i he ‘aho ko ia ‘o a‘u ki he efiāfi, pea na‘e ‘atu ‘ae ngaahi feilaulau tutu mo e ngaahi feilaulau fakalelei ‘i he ‘ao ‘o Sihova. ²⁷ Pea na‘e fehu‘i ‘ae fānau ‘a ‘Isileli kia Sihova, (he na‘e ‘i ai ‘ae puha ‘oe fuakava ‘oe ‘Otua ‘i he ngaahi ‘aho ko ia. ²⁸ Pea na‘e tu‘u ‘i hono ha‘oha‘onga ‘o ia ‘a Finiasi, ko e foha ‘o ‘Eliesa, ko e foha ‘o ‘Elone, ‘i he ngaahi ‘aho ko ia,) ‘o pehē, “Te u toe ‘alu kitu‘a ke tau‘i ‘ae fānau ‘a Penisimani ko hoku tokoua, pe te u tukuā?” Pea pehē ‘e Sihova, “Alu hake; he te u tukuange ‘akinautolu ki ho nima ‘apongipongi.” ²⁹ Pea na‘e fakatoka ‘ae malumu ‘e ‘Isileli ke takatakai ‘a Kipea. ³⁰ Pea na‘e ‘alu hake ‘ae fānau ‘a ‘Isileli ke tau‘i ‘ae fānau ‘a Penisimani ‘i hono tolu ‘oe ‘aho, ‘onau fokotu‘u teuteu pē ‘akinautolu ki Kipea, ‘o hangē ko ia na‘a nau fai. ³¹ Pea na‘e ‘alu kitu‘a ‘ae fānau ‘a Penisimani ke tau‘i ‘ae kakai, pea kuo matoho ‘akinautolu mei he kolo: pea na‘a nau kamata te‘ia ‘ae kakai, ‘o tāmāte‘i, ‘o hangē ko ‘enau fuofua fai, ‘i he ngaahi hala lahi, (‘a ia ko e hala ‘e taha ki he fale ‘oe ‘Otua, mo e taha ki Kipea ‘i he ngoue,) ko e kau tangata ‘Isileli ‘e toko tolungofulu

nai. ³² Pea pehē ‘e he fānau ‘a Penisimani, “Kuo tā hifo ‘akinautolu ‘i hotau ‘ao, ‘o hangē ko hono fuofua fai.” Ka na‘e pehē ‘e he fānau ‘a ‘Isileli, “Tau hola, pea tohoaki ‘akinautolu mei he kolo ki he ngaahi hala lahi.” ³³ Pea na‘e tu‘u hake ‘ae kau tangata kotoa pē mei honau potu, pea tali tau pe ‘akinautolu ‘i Peali tama: pea na‘e hiki ‘ae malumu mei honau ngaahi potu, ‘io, mei he ngaahi ngoue mohuku ‘o Kipea, ³⁴ Pea na‘a nau ha‘u ke tau ‘i ‘a Kipea ‘ae kau tangata fili ‘e tokotaha mano mei ‘Isileli kotoa pē, pea na‘e fakamanavahē ‘ae tau: ka na‘e ‘ikai tenau ‘ilo kuo ofi ‘ae kovi kiate kinautolu. ³⁵ Pea na‘e te‘ia ‘a Penisimani ‘e Sihova ‘i he ‘ao ‘o ‘Isileli: pea tāmata‘i ‘e he fānau ‘a ‘Isileli ‘i he ‘aho ko ia ‘ae toko ua mano mo e toko nima afe mo e toko teau ‘i he kakai Penisimani: na‘e to‘o heletā ‘akinautolu kotoa pē. ³⁶ Pea kuo mamata ‘ae fānau ‘a Penisimani kuo te‘ia ‘akinautolu: he na‘e matamata hola ‘ae kau tangata ‘Isileli ‘i he ‘ao ‘oe kau Penisimani, koe‘uhi na‘a nau falala ki he malumu na‘e toka ‘aia na‘a nau tuku ‘o ofi ki Kipea. ³⁷ Pea na‘e fai fakato‘oto‘o ‘e he malumu, ‘o ‘oho atu ki Kipea; pea ‘alu atu pē ‘ae malumu, ‘o te‘ia ‘ae kolo kotoa pē ‘aki ‘ae mata ‘oe heletā. ³⁸ Pea ko eni, na‘e ai ‘ae faka‘ilonga na‘e fokotu‘u ‘e he kau tangata ‘Isileli mo e malumu, koe‘uhi ke nau tutu ‘ae afi ke ulo lahi mo e ‘ohuafi ke ‘alu hake mei he kolo. ³⁹ Pea ‘i he kamata hola ‘a ‘Isileli ‘i he tau, pea kamata taa‘i ‘akinautolu ‘e Penisimani, pea tāmata‘i ‘i he kau tangata ‘Isileli ‘ae kau tangata ‘e toko tolungofulu nai: he na‘a nau pehē, “Ko e mo‘oni kuo tā hifo ‘akinautolu ‘i hotau ‘ao, ‘o hangē ko e ‘uluaki tau.” ⁴⁰ Pea ‘i he kamata ‘alu hake ‘ae ulo afi mei he kolo mo e ngaahi pou

'ohuafi, pea tangaki kimui 'ae kau Penisimani 'o sio kimui 'iate kinautolu, pea vakai, kuo 'alu hake ki langi 'ae ulo 'oe kolo. ⁴¹ Pea 'i he tafoki 'ae kakai 'Isileli, na'e ofo 'ae kau Penisimani: he na'a nau vakai kuo hoko 'ae kovi kiate kinautolu. ⁴² Ko ia na'a nau fulitu'a, ki he kau tangata 'Isileli 'i he hala ki he toafa; ka na'e lava 'i 'akinautolu 'e he tau; pea mo kinautolu na'e hola kitu'a mei he ngaahi kolo na'a nau tāmata'i 'i honau lotolotonga. ⁴³ Na'e pehē 'enau ākilotoa 'ae kau Penisimani 'o takatakai, pea tuli 'akinautolu, 'o malakaki faingofua hifo 'akinautolu 'o hangatonu ki Kipea 'o hanga ki he hopo'angala'ā. ⁴⁴ Pea na'e tō ai 'ae kau tangata Penisimani ko e tokotaha mano mo e toko valu afe; ko e kau tangata to'a 'akinautolu kotoa pē. ⁴⁵ Pea na'a nau tafoki 'o hola atu ki he toafa ki he maka ko Limoni: pea na'a nau tāmata'i 'i he ngaahi hala lahi 'ae kau tangata 'e toko nima afe; pea na'e tuli mālohi 'akinautolu 'o a'u ki Kitomi, pea na'e tāmata'i 'ae toko ua afe 'okinautolu. ⁴⁶ Ko ia ko kinautolu kotoa pē na'e tō 'i he kakai Penisimani 'i he 'aho ko ia ko e kau tangata 'e toko ua mano, mo e toko nima afe 'aia na'e to'o heletā: ko e kau tangata to'a 'akinautolu kotoa pē. ⁴⁷ Ka na'e tafoki 'ae kau tangata 'e toko onongeau 'o hola ki he toafa 'o a'u ki he maka ko Limoni, pea ne nau nofo 'i he maka ko Limoni 'i he māhina 'e fā. ⁴⁸ Pea na'e toe tafoki kimui 'ae kau tangata 'o 'Isileli ki he fānau 'a Penisimani, 'o te'ia 'akinautolu 'aki 'ae mata 'oe heletā, 'ae kau tangata 'oe kolo kotoa pē, mo e fanga manu, mo e me'a kotoa pē na'a nau 'ilo: pea na'a nau tutu foki 'ae kolo kotoa pē na'a nau hoko ki ai 'aki 'ae afi.

21

1 'Oku tēngihia 'e he kakai 'ae tu'utāmaki 'a Penisimani. 8 'I he faka'auha 'a Sepesi-Kiliati 'oku nau ma'u honau uaifi 'e fāngeau. 16 'Oku nau fakakaukau kenau 'ohofi 'o puke 'ae kau ta'ahine 'oku me'e 'i Sailo.

¹ Pea na'e fuakava 'ae kau tangata 'Isileli 'i Misipa, 'o pehē, “Oua na'a ai ha tokotaha 'iate kitautolu 'e 'atu hono 'ofefine kia Penisimani kenau mali.” ² Pea na'e ha'u 'ae kakai ki he fale 'oe 'Otua, pea nofo 'i ai 'o a'u ki he efiafi, pea na'e hiki honau le'o, 'o tangi mamahi; ³ Pea na'a nau pehē, “E Sihova ko e 'Otua 'o 'Isileli, ko e hā kuo hoko ai 'ae me'a ni 'i 'Isileli, koe'uhi ke mole ai he 'aho ni ha fa'ahinga 'i 'Isileli?” ⁴ Pea na'e hoko 'o pehē 'i he pongipongi hake, na'e tu'u ai 'ae kakai, pea fokotu'u 'i ai 'ae feilaulau'anga, pea na'e 'atu ai 'ae ngaahi feilaulau tutu mo e ngaahi feilaulau fakalelei. ⁵ Pea pehē 'e he fānau 'a 'Isileli, “Ko hai ia 'i he ngaahi fa'ahinga 'o 'Isileli na'e 'ikai 'alu hake mo e fakataha lahi kia Sihova? He na'a nau fai 'ae fuakava lahi koe'uhi ko ia na'e 'ikai 'alu hake kia Sihova ki Misipa, 'o pehē, 'Ko e mo'oni 'e tāmata'i ia.” ⁶ Pea na'e fakatomala 'e he fānau 'a 'Isileli koe'uhi ko Penisimani ko honau tokoua, 'onau pehē, “Kuo motuhi ha fa'ahinga 'e taha mei 'Isileli he 'aho ni. ⁷ Ko e hā te tau fai koe'uhi ke ma'u honau uaifi 'ekinautolu 'oku toe, he kuo tau fuakava 'ia Sihova 'e 'ikai te tau foaki kenau mali mo hotau ngaahi 'ofefine?”

⁸ ¶ Pea na'a nau pehē, “Ko hai ha tokotaha 'oe fa'ahinga 'o 'Isileli na'e 'ikai 'alu hake ki Misipa kia Sihova?” Pea vakai, na'e 'ikai ha'u ha tokotaha ki he 'apitanga mei Sepesi-Kiliati ki he fakataha

lahi. ⁹ He na'e lau 'ae kakai, pea vakai, na'e 'ikai 'i ai ha taha mei he kakai 'o Sepesi-Kiliati. ¹⁰ Pea na'e fekau ki ai 'e he fakataha lahi 'ae kau tangata 'e tokotaha mano na'e mālohi lahi, pea na'e fekau pehē kiate kinautolu, “Alu, 'o taa'i 'ae kakai 'o Sepesi-Kiliati 'aki 'ae mata 'oe heletā, 'ae kau fefine mo e fānau.” ¹¹ Pea ko e me'a ni ke mou fai, Te mou faka'auha 'aupito 'ae tangata kotoa pē, mo e fefine kotoa pē kuo mohe mo e tangata. ¹² Pea na'a nau 'ilo 'i he kakai 'o Sepesi-Kiliati 'ae kau ta'ahine tāupo'ou 'e toko fāngeau, na'e 'ikai tenau 'ilo 'ae tangata 'i he mohe mo e tangata: pea na'a nau 'omi 'akinautolu ki he 'apitanga ki Sailo, 'aia 'oku 'i he fonua ko Kēnani. ¹³ Pea na'e 'ave 'ae lea mei he fakataha lahi ki he fānau 'a Penisimani, na'e *nofo* 'i he maka ko Limoni, pea ko e lea fakamelino ia kiate kinautolu. ¹⁴ Pea na'e toe ha'u 'a Penisimani he kuonga ko ia; pea na'a nau 'atu honau ngaahi uaifi 'aia kuo nau fakamo'ui 'i he kau fefine 'o Sepesi-Kiliati: ka na'e 'ikai tenau totofu. ¹⁵ Pea na'e fakatomala 'ae kakai 'ia Penisimani, koe'uhi kuo fai 'e Sihova ha tautea 'i he ngaahi fa'ahinga 'o 'Isileli.

¹⁶ ¶ Pea na'e toki pehē 'e he kau mātu'a 'oe fakataha, “Ko e hā ha me'a te tau fai koe'uhi ke ma'u uaifi 'akinautolu 'oku toe, koe'uhi kuo 'auha 'ae kau fefine meia Penisimani? ¹⁷ Pea na'a nau pehē, Ke 'ai ha tofi'a mo'onautolu kuo hao 'ia Penisimani, koe'uhi ke 'oua na'a 'auha ha fa'ahinga 'e taha 'i 'Isileli. ¹⁸ Ka 'oku mo'oni 'oku 'ikai ngofua ke tau 'atu honau uaifi 'i hotau ngaahi 'ofefine: he kuo fuakava 'ae fānau 'a 'Isileli, 'o pehē, Ke mala'ia ia 'aia 'oku ne foaki ha uaifi kia Penisimani.” ¹⁹ Pea na'a nau pehē, “Vakai, 'oku ai

‘ae kātoanga ma‘a Sihova ‘oku fai ‘i he ta‘u kotoa pē ‘i Sailo,” ‘i he potu fakatokelau ‘o Peteli, ‘i he potu hahake ‘i he hala lahi ‘oku ‘alu hake mei Peteli ki Sikemi, pea ‘i he potu tonga ‘o Lepona. ²⁰ Ko ia na‘a nau fekau ai ki he fānau ‘a Penisimani, ‘o pehē, “‘Alu ‘o toitoi, tatali ‘i he ngaahi ngoue vaine; ²¹ Pea sio, pea vakai, kapau ‘oku ha‘u ‘ae ngaahi ‘ofefine ‘o Sailo ke me‘e ‘i he ngaahi me‘e, mou ha‘u ai mei he ngaahi ngoue vaine, ‘o puke ke taki taha homou uaifi ‘i he ngaahi ‘ofefine ‘o Sailo, pea mou ‘alu ki he fonua ‘o Penisimani. ²² ‘Pea ka ha‘u ‘enau ngaahi tamai, pe ko honau ngaahi tuonga‘ane ke ‘eke ia kiate kimautilu, te mau pehē kiate kinautilu, Mou fai ‘ofa kiate kinautilu koe‘uhi ko kimautilu: koe‘uhi na‘e ‘ikai te mau fakatōe kiate kinautilu taki taha hono uaifi ‘i he tau: pea na‘e ‘ikai te mou foaki ‘akinautilu ‘i he kuonga ni, ke mou halaia ai.’” ²³ Pea na‘e fai pehē ‘e he fānau ‘a Penisimani, ‘o fili honau uaifi ‘o fakatatau ki honau lau, meiate kinautilu na‘e me‘e, ‘akinautilu na‘a nau puke: pea na‘a nau ‘alu ‘o toe hoko ki honau tofi‘a, ‘o toe teuteu ‘enau ngaahi kolo, pea nofo ki ai. ²⁴ Pea na‘e ‘alu mei ai ‘ae fānau ‘a ‘Isileli ‘i he kuonga ko ia, ‘ae tangata taki taha ki hono fa‘ahinga pea ki hono kāinga, pea na‘e ‘alu mei ai ‘ae tangata taki taha ki hono tofi‘a. ²⁵ ‘I he ngaahi ‘aho ko ia na‘e ‘ikai ha tu‘i ‘i ‘Isileli: ka na‘e fai ‘e he tangata kotoa pē ‘aia na‘e lelei ‘i hono mata ‘o‘ona.

KO E TOHI TAPU KĀTOA
The Holy Bible in the Tongan language of Tonga,
Revised West Version

Public Domain

Language: Tongan

Translation by: James Baxley

Cover and title page artist: Kitione Vailea

Digital editions and layout: Michael Johnson

Web site: <https://ebible.org/ton/>

Translator support: <https://worldoutreach.org/325>

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 30 Nov 2021

2362cc12-5c8d-5627-ad4b-c1c163858892